

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 21 Год. LXII Понеделник, 20 февруари 2006 Цена на овој број е 390 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
264. Указ за поставување на вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија, шеф на Постојаната мисија на Република Македонија при меѓународните организации со седиште во Виена	2	275. Програма за здравје на растенијата во 2006 година.....	35
265. Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Молдова.....	2	276. Правилник за критериумите и начинот на работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар и опремата со која мораат да располагаат и евиденциите што ги водат.....	36
266. Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Демократска Народна Република Кореја и Социјалистичка Република Виетнам...	2	277. Правилник за програмата, организацијата, начинот на полагање на возачкиот испит, проверката на способноста на кандидатите за возачи, посебните критериуми во поглед на стручната подготовка што треба да ја исполнуваат претседателот и членовите на испитната комисија, како и просториите и опремата во кои ќе се спроведува испитот и водењето на евиденции во врска со возачките испити.....	49
267. Закон за социјалната заштита (Пречистен текст).....	2	278. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	61
268. Уредба за начинот и времетраењето на ангажирањето на граѓаните во заштитата и спасувањето.....	23	Фонд на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија	
269. Одлука за преминување на вработени од Министерството за транспорт и врски во општините.....	26	45. Одлука за начинот на пријавување во осигурување и плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување на осигурениците вработени во странство.....	62
270. Одлука за давање на согласност за целосен пренос на концесија за експлоатација на минерална сировина - руди на олово и цинк на лежиштето Саса, Македонска Каменица.....	26	46. Правилник за измени и дополнувања на Правилникот за содржината, формата и начинот на доставување на податоци за пресметана плата и придонес за пензиско и инвалидско осигурување	62
271. Решение за именување в.д. директор на ЈУ Национален парк Маврово, Маврови Анови.....	27	Огласен дел	1-96
272. Решение за именување в.д. директор на ЈУ Национален парк Пелистер, Битола	27		
273. Програма за основни геолошки истражувања за 2006 година.....	27		
274. Програма за користење на средствата за здравствена заштита на животните во 2006 година.....	28		

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
264.**

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 52/91), донесувам

У К А З**ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ШЕФ НА ПОСТОЈАНАТА МИСИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПРИ МЕЃУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ СО СЕДИШТЕ ВО ВИЕНА****I**

Г-дин Арсим Зеколи, се поставува за вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија, Шеф на Постојаната мисија на Република Македонија при меѓународните организации, со седиште во Виена.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила веднаш.

Указ број 8
13 февруари 2006 година Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

265.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 52/91), донесувам

У К А З**ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА МОЛДОВА****I**

Г-дин Љубиша Георгиевски, се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Република Молдова.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила веднаш.

Указ број 9
15 февруари 2006 година Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

266.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 52/91), донесувам

У К А З**ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА РЕПУБЛИКА КОРЕЈА И СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ВИЕТНАМ****I**

Г-дин Владимир Петковски, се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Демократска Народна Република Кореја и Социјалистичка Република Виетнам.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила веднаш.

Указ број 10
15 февруари 2006 година Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

**СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
267.**

Врз основа на член 3 од Законот за изменување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 111/2005) Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 2 февруари 2006 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за социјалната заштита.

Пречистениот текст на Законот за социјалната заштита ги опфаќа: Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 50/97); Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 16/2000); Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 17/2003); Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 65/2004); Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 62/2005) и Законот за изменување на Законот за социјалната заштита ("Службен весник на Република Македонија" број 111/2005) во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

Број 10-122/2
2 февруари 2006 година Скопје

Претседател
на Законодавно-правната
комисија на Собранието на
Република Македонија,
Цветанка Иванова, с.р.

**ЗАКОН
ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА
(Пречистен текст)****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Републиката е основен носител на социјалната заштита на граѓаните и обезбедува услови за нејзино остварување.

Републиката го воспоставува системот на социјална заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош.

Член 2

Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) донесува Програма за остварување на социјалната заштита со која ги утврдува подрачјата на социјалната заштита, специфичните потреби на населението во тие подрачја и начинот на остварувањето на социјалната заштита.

Владата ја утврдува мрежата на јавните установи за социјална заштита.

Член 3

Дејноста на социјалната заштита е од јавен интерес.

Член 4

Социјалната заштита е организирана дејност од страна на Републиката за спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот, семејството и групи население во текот на животот (во натамошниот текст: корисници на социјална заштита).

Под социјален ризик во смисла на овој закон се подразбира:

- ризици по здравјето (болест, повреда и телесна попреченост);
- ризици на стареење (старост и преживување);
- ризици на мајчинство и семејство;
- ризици од невработеност и професионална неадаптираност и
- ризици од неадаптираност кон социјалната средина.

Член 5

Покрај мерките за социјална заштита и социјална сигурност на граѓаните што се утврдени со овој закон, грижата на Републиката за спречување на настанување на социјален ризик се остварува и преку преземање мерки во даночната политика, вработувањето, политиката за стипендирање, политиката за станови и семејства, здравството, воспитувањето и образованието и на другите подрачја во согласност со закон.

Член 6

Општината, градот Скопје и општините во градот Скопје организираат и обезбедуваат спроведување на социјалната заштита во согласност со овој закон, преку донесување сопствени развојни програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита, ги обезбедуваат обврските утврдени со овој закон и донесуваат општи акти од областа на социјалната заштита.

Општината, градот Скопје и општините во градот Скопје можат да обезбедат остварување на социјалната заштита на лицата со телесна попреченост, децата без родители и родителска грижа, децата со посебни потреби, децата на улица, децата со воспитно-социјални проблеми, децата од еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата засегнати со злоупотреба на дроги и алкохол, старите лица без семејна грижа, преку вонинституционални и институционални облици на социјална заштита, домување на лицата изложени на социјален ризик, подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување на социјална заштита, согласно со одредбите од овој закон.

Член 7

Врз основа на правата од социјална заштита, а под условите утврдени со овој закон, се обезбедуваат услуги и се преземаат мерки преку кои се остварува: социјалната превенција, вонинституционалната заштита и институционалната заштита и социјална помош на корисниците на социјална заштита.

Член 8

Секој е должен да се грижи за задоволување на своите животни потреби и потребите на лицата кои според закон е должен да ги издржува.

Секој е должен со своите приходи да придонесува за спречување, отстранување или ублажување на социјалните ризици на кои е изложен тој и членовите на неговото семејство кои е должен да ги издржува.

Како семејство во смисла на овој закон се смета семејство или заедница на маж и жена, на родители и деца и другите роднини кои живеат со нив и се должни согласно со Законот за семејството да се издржуваат.

Член 9

Корисници на социјална заштита, според овој закон, се државјани на Република Македонија кои имаат постојано живеалиште во Република Македонија и странци кои имаат дозвола за постојан престој во Република Македонија.

Државјаните на Република Македонија кои немаат постојано живеалиште во Република Македонија и странците кои немаат постојан престој на живеење во Република Македонија, ги користат правата од социјална заштита, под услови утврдени со овој и друг закон.

Член 10

Инвалидни лица во смисла на овој закон се сметаат лицата со интелектуална и физичка попреченост.

Член 11

Системот на социјалната заштита се остварува преку стручната работа во установите за социјална заштита, спроведувањето на експериментални и развојни програми, стручно усовршување на работниците во зависност од потребите на корисниците и меѓународните стандарди, следењето на појавите и планирање на работата, водењето на евиденција и воспоставувањето на информатички систем, како и преку спроведување на истражувачка работа во оваа област.

Член 12

Здружение на граѓани и физичко лице можат да вршат работи од областа на социјалната заштита утврдени со овој закон.

II. УСЛУГИ И МЕРКИ ВО СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА И СОЦИЈАЛНАТА РАБОТА

1. Социјална превенција

Член 13

За остварување на социјалната превенција, се преземаат мерки за спречување на настанување на социјален ризик за граѓанинот, семејството или група на население особено преку едукативно-советувалишна работа, развивање на формите на самопомош, волонтерска работа со лично ангажирање и без надоместок и примена на други методи кои соодветствуваат на потребите на корисниците на социјална заштита.

2. Вонинституционална заштита

Член 14

Вонинституционалната заштита опфаќа право на:

- прва социјална услуга на корисници на социјална заштита;
- помош на поединец;
- помош на семејство;
- домашна нега и помош на поединец и на семејството;
- дневно и привремено згрижување како помош на поединец и семејство и
- сместување во згрижувачко семејство.

Член 15

Правото на прва социјална услуга на корисниците на социјална заштита, опфаќа уочување на проблемот кој произлегува од состојба на социјален ризик, укажување на корисникот на можните решенија, услуги и средства за негова заштита, како и мрежата на установи за давање услуги.

Член 16

Правото на помош на поединецот, подразбира примена на форми на стручна, советодавна или советувалишна работа, со која му се овозможува стекнување на потребни информации, оспособување за самостојно одлучување, зачувување и развој на социјалните потенцијали.

Член 17

Правото на помош на семејството, опфаќа стручна помош на членовите на семејството да ја надминат семејната криза во брачните односи, а особено во односите родители - деца, како и оспособување на тоа семејство да ги остварува своите функции во секојдневниот живот.

Член 18

Правото на домашна нега и помош, се обезбедува на старо, изнемоштено и лице со телесна попреченост, кое не е во состојба да се грижи за себе и му е потребна нега и помош во задоволувањето на егзистенцијалните потреби.

Домашната нега и помош на лицето од став 1 на овој член се обезбедува и кога тоа живее во семејство.

Член 19

Правото на дневно згрижување, се обезбедува на стари и изнемоштени лица преку услуги во врска со исхрана, дневен престој, културно-забавни активности, одржување на хигиена.

Правото на дневно згрижување се обезбедува и за лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој и на телесно попречено лице кое не може само да се грижи за себе.

Правото на дневно згрижување се обезбедува и за деца со телесна попреченост, заради нивното вклучување во секојдневниот живот.

Правото на дневно згрижување се обезбедува на улични деца - деца на улица преку воспитно-едукативни услуги, советувајќишна работа со децата и членовите на нивните семејства, културно-забавни и рекреативни активности.

Правото на дневно згрижување се обезбедува на лица кои употребуваат, односно злоупотребуваат дроги и други психотропни супстанции и на членовите на нивните семејства преку давање советодавни услуги, услуги на информирање, советување и едукација, работно ангажирање, културно-забавни и рекреативни активности.

Правото на дневно згрижување се обезбедува на лица кои злоупотребуваат алкохол или се лекуваат од зависност од алкохол и на членовите на нивните семејства преку советување, едукација, работно ангажирање и културно-забавни активности.

Правото на дневно и привремено прифаќање и згрижување се обезбедува на лица бездомници преку давање советодавни услуги, услуги во врска со исхрана, дневен престој, одржување на хигиена и културно-забавни активности.

Право на дневно и привремено прифаќање и згрижување се обезбедува на лица жртви на семејно насилство преку давање советодавни услуги, услуги во врска со исхрана, дневен престој, згрижување, одржување на хигиена и културно-забавни активности.

Помошта во дневно згрижување за лицата од ставовите 1, 2, 3, 4, 5 и 6 односно дневно и привремено прифаќање и згрижување за лицата од ставот 8 на овој член, се обезбедува и тогаш кога тие живеат во семејство.

Член 20

Право на сместување во згрижувачко семејство, според овој закон, имаат лицата кои немаат соодветни услови за живеење во своето семејство или од други причини им е потребно сместување во згрижувачко семејство, а не може да се примени друга форма на социјална заштита.

Правото на сместување во згрижувачко семејство се обезбедува на:

- дете без родители и родителска грижа до оспособувањето за самостоен живот и работа, а најдоцна до завршувањето на средно образование, ако не постојат можности згрижувањето и воспитувањето да се обезбеди на друг начин;
- дете со воспитно-социјални проблеми (занемарено, злоставувано и социјално необезбедено дете);
- дете со нарушено општествено поведение;
- лице со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој упатено на оспособување за работно-производна активност, лице со најтешки пречки во интелектуалниот развој и лице со трајна телесна попреченост на кој му е потребно крајно згрижување и нега и

- старо лице, возрасно лице со телесна попреченост и лице со пречки во интелектуалниот развој кое не е во состојба само да се грижи, а поради станбената и семејната положба нема можност да му се обезбеди заштита на друг начин.

3. Институционална заштита

Член 21

Институционалната заштита опфаќа право на оспособување за работно-производна активност и право на сместување во установа за социјална заштита.

Право на оспособување за работно-производна активност

Член 22

Право на оспособување за работно-производна активност имаат лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој.

Правото на оспособување за работно-производна активност опфаќа упатување во установа за социјална заштита, надоместок на трошоци за сместување и исхрана, надоместок на трошоци за оспособување за работно-производна активност и надоместок на трошоци за превоз.

Наод и мислење за способноста за оспособување за работно-производна активност на децата и младинците со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој, дава органот надлежен за оценка на специфичните потреби на децата и младинците со пречки во развојот, во согласност со актот кој ќе го донесе министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од социјалната заштита (во натамошниот текст: министер).

Право на сместување во установа за социјална заштита

Член 23

Право на сместување во установа за социјална заштита, според овој закон, имаат лицата кои немаат соодветни услови за живеење во своето семејство или од други причини им е потребно сместување во установа за социјална заштита, а не може да се примени друг облик на социјална заштита.

Право на сместување во установа за социјална заштита, според овој закон, се обезбедува на:

- дете без родители и родителска грижа до оспособувањето за самостоен живот и работа, а најдоцна до завршувањето на средното образование, ако не постојат можности згрижувањето и воспитувањето да се обезбеди на друг начин;
- дете со воспитно-социјални проблеми (занемарено, злоставувано и социјално необезбедено дете);
- дете со нарушено поведение;
- бремена жена еден месец пред породувањето и самохран родител со дете до тримесечна возраст на детето;
- лице со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој упатено на оспособување за работно-производна активност, лице со најтешки пречки во интелектуалниот развој и лице со трајна телесна попреченост на кој му е потребно трајно згрижување и нега и
- старо лице, возрасно лице со телесна попреченост и лице со пречки во интелектуалниот развој кое не е во состојба само да се грижи, а поради станбената и семејната положба нема можност да му се обезбеди заштита на друг начин.

Децата од став 2 алинеи 1, 2 и 3 на овој член можат да се сместат во ученички дом или друга установа за која центарот ќе оцени дека установата може да обезбеди чување, воспитување, образование и нормален развој на детето.

4. Право на социјална помош

Член 24

Правото на социјална помош опфаќа:

- постојана парична помош за лицата неспособни за работа и социјално необезбедени;
- социјална парична помош за лица способни за работа и социјално необезбедени;
- паричен надоместок за помош и нега;
- право на здравствена заштита;
- надоместок на плата за скратено работно време поради нега на телесно или интелектуално попечено дете;
- еднократна парична помош или помош во натура;
- право на домување и
- парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа.

Член 25

Право на постојана парична помош и право на социјална парична помош, не може да оствари лице кое:

- може само да се издржува;
- не побарало издржување од лицето кое е должно да го издржува врз основа на Законот за семејството, освен ако центарот за социјална работа утврди дека лицето кое според закон е должно да го издржува не е во можност да го дава издржувањето;
- не остварило издржување врз основа на склучен договор за доживотна издршка, а не покренало постапка за раскинување на тој договор;
- не доставило доказ дека е поведена постапка за распределба на оставината на оставител, на која може да се јави како наследник согласно со закон или во текот на постапката не се прифатило за наследник;
- може да обезбеди издржување по друга основа.

Член 26

Лицето може само да се издржува во смисла на член 25 алинеја 1 од овој закон, ако може да остварува приходи со продажба или со давање во закуп на имот кој тој и членовите на неговото семејство не го користат за задоволување на основните животни потреби.

Член 27

Лицето кое во претходните три години пред поднесување на барањето за остварување право на постојана парична помош и право на социјална парична помош, остварило средства за издржување со продажба на имот или го подарило својот имот, не може да го оствари правото од член 25 на овој закон, за периодот за кој износот на основицата за плаќање данок на промет со недвижности одговара на износ од 120% од просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија остварена во претходната година.

Постојана парична помош

Член 28

Право на постојана парична помош има лице неспособно за работа и социјално необезбедено, кое не може да обезбеди средства за својата егзистенција врз основа на други прописи.

Член 29

Неспособно за работа во смисла на овој закон се смета лице :

- со умерени, тешки и најтешки пречки во интелектуалниот развој и лице со други пречки во развојот, кое заради степенот на попреченоста не може да се стекнува со образование, како и лице кое по развојниот период стекнало телесна попреченост, поради која е неспособно за работа;
- самохрана жена за време на бременоста еден месец пред породувањето и самохран родител до три години возраст на детето;

- дете до навршени 15 години живот или до 26 години живот, ако е на редовно школување и
- жена и маж постари од 65 години.

Неспособноста за работа во смисла на став 1 алинеја 1 од овој член ја утврдува стручен орган кој врши оценка на специфичните потреби на лицата со пречки во интелектуалниот или физичкиот развој до 26-годишна возраст, под услови и на начин утврдени со посебни прописи, односно стручен орган за оценка на работната способност на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија за лица постари од 26 години.

Член 30

За социјално необезбедено лице, во смисла на овој закон, се смета лице кое нема приходи или чии приходи по сите основи, како приход на целото семејство, се помали од постојаната парична помош утврдена со овој закон.

Како приход во смисла на став 1 на овој член, не се смета паричен надоместок за помош и нега од друго лице, детски додаток и посебен додаток остварен врз основа на други прописи.

Член 31

Постојана парична помош се обезбедува во вид на основна парична помош на носителот на правото и додаток на другите членови на семејството неспособни за работа (соуживатели на помошта).

Член 32

Постојаната парична помош, од член 31 став 1 на овој закон се утврдува од просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија остварена во претходната година (во натамошниот текст: основица) и изнесува за:

- основната парична помош (носител - sameц) 20% ;
- носител со еден соуживател на правото 28% и
- носител со двајца и повеќе соуживатели на правото 40%.

Просечната плата по работник од став 1 на овој член ја утврдува и објавува Државниот завод за статистика.

Постојаната парична помош се исплатува во месечен износ.

Член 33

Самохрана бремена жена и самохраниот родител од членот 29 на овој закон остваруваат право на постојана парична помош заклучно до првите три деца по ред на раѓање.

Член 34

Право на постојана парична помош, може да оствари и лице кое склучило договор за доживотно издржување со центарот за социјална работа.

По исклучок од член 32 на овој закон висината на постојаната парична помош од став 1 на овој член ја утврдува центарот за социјална работа и корисникот во зависност од вредноста на имотот што е предмет на договорот за доживотно издржување, а по претходна согласност од органот на државната управа надлежен за работите од областа на социјалната заштита (во натамошниот текст: Министерството).

Центарот за социјална работа може да основа фондација со цел имотот стекнат по основа на склучен договор за доживотно издржување или друга основа, да се користи за остварување на социјална заштита на граѓаните во општината и во Градот Скопје, за чие подрачје е надлежен центарот за социјална работа.

Управниот одбор на фондацијата од ставот 3 на овој член го сочинуваат три члена од кои два претставника од центарот за социјална работа и еден претставник именуван од советот на општината и Советот на Градот Скопје на чие подрачје е седиштето на центарот за социјална работа.

Дете без родители и без родителска грижа кое не се штити врз основа на правото на сместување и кое нема приходи по основа на имот и имотни права и не остварува средства по основа на други прописи, има право на постојана парична помош во висина на основната парична помош до полнолетството.

Член 35

По исклучок на член 30 од овој закон, право на постојана парична помош има и полнолетно лице неспособно за работа, социјално необезбедено и живее со членовите на семејството кое според прописите се должни да го издржуваат, а чии приходи по член на семејството се пониски од 25% од просечната плата утврдена во став 1 на член 32 од овој закон.

Член 36

Правото на постојана парична помош мирува само за лицето, и тоа:

- за времето додека лицето се наоѓа на издржување казна затвор;
- за времето додека лицето се наоѓа во странство подолго од 30 дена, но не подолго од една година.

Социјална парична помош на лице способно за работа и социјално необезбедено

Член 37

Лицата способни за работа и социјално необезбедени, кои според други прописи не можат да обезбедат средства за egzистенција, имаат право на социјална парична помош.

Поблиските услови, висината, критериумите и начинот на остварување на правото од став 1 на овој член со акт ги утврдува Владата.

Паричен надоместок за помош и нега

Член 38

Право на паричен надоместок за помош и нега од друго лице има лице над 26-годишна возраст, со тешки и најтешки пречки во интелектуалниот развој, лице со потешка и најтешка телесна попреченост, потполно слепо лице, како и лице со трајни промени во здравствената состојба, на кое му е неопходна помош и нега од друго лице поради тоа што не може само да ги задоволува основните животни потреби, доколку ова право не може да го оствари врз основа на други прописи.

Висината на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице се утврдува во зависност од обемот на потребата за помош и нега од друго лице и просечниот месечен приход на семејството на подносителот на барањето остварен во претходните три месеци пред поднесување на барањето.

Член 39

Потреба од помош и нега од друго лице во поголем обем има лице со тешки и најтешки пречки во интелектуалниот развој, лице со потешка и најтешка телесна попреченост, потполно слепо лице, како и лице со трајни промени во здравствената состојба, поради што не може само да ги задоволува основните животни потреби, не може ниту со помош на ортопедски помагала самостојно да се движи во станот или надвор од станот, самостојно да се храни, облекува, да ја одржува личната хигиена, ниту да ги врши основните физиолошки потреби.

Потреба од помош и нега од друго лице во помал обем има лице кое поради трајни промени во здравствената состојба не може без помош од друго лице во потполност да ги задоволува основните животни потреби.

Потреба од помош и нега од друго лице од ставовите 1 и 2 од овој член, има и лице кое поради привремени промени во здравствената состојба не може да ги задоволи основните животни потреби.

Член 40

За лицата од член 39 став 1 на овој закон, висината на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице изнесува 26% од основницата утврдена во член 32 став 1 од овој закон.

За лицата од член 39 став 2 од овој закон, висината на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице изнесува 23% од основницата утврдена во член 32 став 1 од овој закон.

Член 41

Висината на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице утврдена во член 40 ставови 1 и 2 на овој закон во зависност од остварениот просечен месечен приход на семејството изнесува:

а) за лице кое живее во едночлено и двоичлено семејство:

- 100%, доколку приходите изнесуваат над 50% до 100% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон,

- 120%, доколку приходите изнесуваат до 50% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон,

- 50%, доколку приходите изнесуваат над 100% до 150% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон и

- 5%, доколку приходите изнесуваат над 150% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон;

б) за лице кое живее во тричлено семејство:

- 100%, доколку приходите изнесуваат до 100% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон,

- 70%, доколку приходите изнесуваат над 100% до 150% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон и

- 5%, доколку приходите изнесуваат над 150% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон и

в) за лице кое живее во четиричлено и повеќеичлено семејство:

- 100%, доколку приходите изнесуваат до 150% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон,

- 70%, доколку приходите изнесуваат над 150% до 200% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон и

- 5%, доколку приходите изнесуваат над 200% од основницата утврдена во член 32 став 1 на овој закон.

Висината на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице утврдена во став 1 од овој член не се однесува на лицата со тешки и најтешки пречки во интелектуалниот развој, лицата со потешка и најтешка телесна попреченост и потполно слепите лица.

Член 42

Приходи врз основа на кои се утврдува висината на износот на паричниот надоместок за помош и нега од друго лице, се сметаат приходите остварени по сите основи како приход на целото семејство.

Како приход во смисла на став 1 од овој член, не се сметаат постојаната парична помош, паричниот надоместок за помош и нега од друго лице, детскиот додаток и посебниот додаток, остварени врз основа на други прописи.

Член 43

Правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице мирува за време додека лицето е згрижено подолго од 30 дена во здравствена или друга установа со решение на надлежниот центар за социјална работа.

Член 44

Наод, оценка и мислење за потребата од помош и нега од друго лице дава стручна комисија која може да биде при јавна установа која во рамките на својата дејност третира проблеми од областа на психофизичкиот развој на лица со одреден вид на попреченост, односно формирана како посебна организациона единица при центар за социјална работа или во друго правно лице.

Министерот со решение го определува правното лице од ставот 1 на овој член при кое стручната комисија го дава наодот, оцената и мислењето за потребата од помош и нега од друго лице за корисниците од членот 38 на овој закон.

По исклучок од став 1 на овој член, право на паричен надоместок за помош и нега од друго лице има лице над 26 години возраст со тешки и најтешки пречки во интелектуалниот развој, лице со потешка и најтешка телесна попреченост, како и потполно слепо лице чиј вид и степен на попреченост се утврдени со решение на центарот за социјална работа.

Центарот за социјална работа задолжително врши непосреден увид заради утврдување на фактичката состојба.

Министерот со акт го пропишува начинот на остварување на правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице, потребната документација која се приложува кон барањето за остварување на ова право, поблиску ги определува условите за остварување на ова право, составот и начинот на работата на стручната комисија од став 1 на овој член, начинот на водење евиденција за издадените наоди и содржината на образецот за давање на наод, оценка и мислење за утврдување на потребата за помош и нега од друго лице.

Здравствена заштита**Член 45**

Право на здравствена заштита имаат корисниците на постојана парична помош, лицата сместени во згрижувачко семејство и во установа за социјална заштита, корисници на паричен надоместок за помош и нега и парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа, ако не можат да се осигураат по друга основа.

Надоместок на плата за скратено работно време поради нега на телесно или интелектуално попречено дете**Член 46**

Правото на надоместок на плата за скратено работно време поради нега на потешко телесно или интелектуално попречено дете утврдено со Законот за работните односи, се остварува во центарот за социјална работа.

Висината на надоместокот на плата од став 1 на овој член изнесува 30% од просечната плата утврдена во став 1 на членот 32 од овој закон.

Придонесите и другите обврски ќе се пресметуваат и наплатуваат во висина од 50% од основицата според член 180 став 6 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

Министерот ќе го определи начинот на остварувањето на правото од став 1 на овој член.

Еднократна парична помош и помош во натура**Член 47**

Еднократна парична помош или помош во натура се доделува на лице или семејство, кои се нашле во положба на социјален ризик, заради претрпена природна непогода или епидемија, подолго лекување во здравствена установа, или друга социјална криза.

Под помош во натура, во смисла на овој закон, се подразбира обезбедување на облека, исхрана и други средства неопходни за минимална егзистенција на граѓанинот и семејството.

Износот на еднократната парична помош може да изнесува најмногу до висина на две просечни месечни него плати по работник во Република Македонија остварени во последните три месеци.

Износот на еднократната парична помош со акт го определува министерот.

Еднократната парична помош се остварува во центарот за социјална работа, а во итни и неодложни случаи министерот може да ја додели еднократната парична помош.

Против решението на министерот од ставот 5 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата за решавање на управни работи во втор степен од областа на трудот, социјалната политика и здравството (во натамошниот текст: Комисијата на Владата).

Правото од став 1 на овој член по исклучок во несреќни случаи, акутна болест која бара болничко лекување и слично може да го користат и државјани на Република Македонија кои немаат постојано живеалиште, како и странци кои немаат постојан престој на живеење во Република Македонија.

Член 48

Правото на домување, се обезбедува на социјално загрозени лица - станбено необезбедени.

Социјално загрозени лица во смисла на став 1 на овој член се:

- корисници на постојана парична помош и
- лице без родители или родителска грижа, до 18-годишна возраст односно и по престанување на старателството, а најмногу до 26-годишна возраст.

Критериумите и начинот на остварување на правото на домување за лицата од став 2 alineја 1 на овој член со акт ги определува советот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје, а за лицата од став 2 alineја 2 на овој член со акт ги определува министерот.

Средствата за остварување на правото за домување се обезбедуваат од буџет, донации, фондации, кредити и друго.

Парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа**Член 49**

Право на парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа има лице кое нема приходи по ниедна основа, до наполнување на 26 години возраст.

Член 50

Висината на паричната помош на лицето од член 49 од овој закон изнесува 25% од основицата утврдена во член 32 став 1 од овој закон.

Висината на паричната помош на лицето од член 49 од овој закон, кое се наоѓа на редовно школување, изнесува 35% од основицата утврдена во член 32 став 1 од овој закон.

III. УСТАНОВИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**1. Основање и престанок на установите за социјална заштита****Член 51**

За остварување на системот на социјалната заштита се основаат јавни и приватни установи за социјална заштита.

Член 52

Јавна установа за социјална заштита (во натамошниот текст: јавна установа) основа Владата, во согласност со мрежата на јавни установи.

Член 53

Приватна установа за социјална заштита (во натамошниот текст: приватна установа) може да основа домашно и странско правно или физичко лице, врз основа на одобрение, во согласност со овој закон.

Домашно и странско правно или физичко лице не може да биде основач ниту соосновач на центар за социјална работа и воспитна установа за сместување на деца и младинци со воспитно социјални проблеми и со нарушено поведение.

Член 54

Општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје можат да основаат јавна установа за вонинституционална и институционална заштита врз основа на одобрение согласно со овој закон, освен центар за социјална работа и јавна воспитна установа за сместување на деца и младинци со нарушено поведение.

Советот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје може да донесе одлука за основање на установа од ставот 1 на овој член по претходно мислење од Министерството.

Член 55

Јавната установа, може да се основа и да отпочне со работа, ако е обезбеден простор, опрема, стручни кадри и средства потребни за работа во зависност од видот на дејноста.

Министерот ги пропишува нормативите и стандардите за простор, опрема и стручни кадри потребни за основање и започнување со работа на установа за социјална заштита.

Условите предвидени во став 1 на овој член се однесуваат и за установи за социјална заштита што ги основаат општините, Градот Скопје и општините во градот Скопје и за приватните установи.

Установата за социјална заштита може да отпочне со работа откако министерот со решение ќе утврди дека се исполнети условите за почеток со работа од став 1 на овој член.

Решението од ставот 4 на овој член се донесува по претходно мислење на тричлена Комисија, формирана од министерот.

Комисијата од ставот 5 на овој член врши непосреден увид со цел да утврди дали се исполнети условите од ставот 1 на овој член, врз основа на што изготвува мислење.

Против решението од став 4 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Член 56

Одобрението од член 53 став 1 и член 54 на овој закон го издава Владата по претходно мислење од Министерството.

Кон барањето за добивање одобрение за основање на установа се поднесува елаборат за потребите на граѓаните за определен вид социјална заштита, просторните услови, опременоста, кадрите и начинот на обезбедување на средствата.

Барањето со пропишаната документација од ставот 2 на овој член се доставува до Министерството.

Со одобрението од став 1 на овој член се утврдува видот на социјална заштита, потребната опрема, простор, средства и кадри, согласно со стандардите и нормативите, почеток на работа и слично.

Член 57

Установа за социјална заштита се основа со акт за основање.

Со актот за основање на установата за социјална заштита се утврдува:

1. назив, односно името на основачот;
2. назив, односно име на фирмата на установата и нејзиното седиште;

3. дејноста на установата за социјална заштита;

4. средствата за основање и почеток со работа на установата за социјална заштита и начинот на обезбедувањето на средствата;

5. права и обврски на основачот во поглед на вршењето на дејноста, односно вршењето на работите за кои се основа установата;

6. одговорностите на установата за обврските во правниот промет;

7. вршител на должноста директор;

8. рок за донесување на статутот и

9. други прашања.

Член 58

Установата за социјална заштита стекнува својство на правно лице од денот на уписот во централниот регистар на Република Македонија.

Министерството води евиденција на установите за социјална заштита.

Начинот на водење на евиденцијата од став 2 на овој член го утврдува министерот.

Член 59

Установата за социјална заштита не може да ја прошири или да ја промени дејноста за која е основана, без согласност на основачот, а приватната установа и јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје - и без одобрение на Владата.

Член 60

Установата за социјална заштита престанува ако:

- со правосилна одлука се утврди ништакност на уписот на установата за социјална заштита во централниот регистар на Република Македонија;

- е изречна мерка за забрана за вршење на дејноста, заради неисполнување на условите за вршење на дејноста;
- основачот донесе акт за престанување на установата за социјална заштита, ако престанала потреббата, односно условите за вршење на дејноста за која установата за социјална заштита била основана;

- се спои со друга установа за социјална заштита или подели на две или повеќе установи и

- се исполнети други услови за престанок на установата за социјална заштита предвидени со закон или актот за основање.

Член 61

Приватната установа е должна најмалку шест месеци пред престанокот со работа да го извести Министерството, центарот за социјална работа и корисниците, односно нивните законски застапници.

Член 62

Владата може да го одземе одобрението, ако основачот основа установа за социјална заштита спротивно на актот за одобрение од член 56 став 4 на овој закон и ако се утврди дека приватната установа и јавната установа, основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, повеќе не ги исполнува условите од член 55 на овој закон или не ги спроведува одредбите на овој закон и другите акти донесени врз основа на овој закон.

Со денот на донесување на актот за одземање на одобрението, приватната установа и јавната установа, основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, престанува со работа.

Врз основа на актот за одземање на одобрението, установата од став 2 на овој член се брише од Централниот регистар на Република Македонија.

2. Организација на установите за социјална заштита

Член 63

Со статутот на установата за социјална заштита се уредува нејзината организација, управувањето и раководењето, општите акти и постапката за нивно донесување и други работи од значење за работата на установата за социјална заштита.

Во установата за социјална заштита за вршење на одделни дејности или дел на дејности или за вршење на дејности на определено подрачје можат да се основаат организациони единици со права и обврски утврдени во статутот на установата за социјална заштита.

Со статутот на установата за социјална заштита на организационите единици од став 2 на овој член, може да им се утврдат одделни овластувања во правниот промет, без својство на правно лице, кои ги вршат во име и за сметка на установата за социјална заштита.

На статутот на јавна установа основана од Владата согласност дава министерот.

На статутот на јавна установа основана од надлежен орган на општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје и на приватни установи согласност дава основачот.

3. Управување и раководење со установа за социјална заштита

Орган на управување

Член 64

Орган на управување во јавната установа и во јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје е управниот одбор.

Управниот одбор го сочинуваат петмина членови именувани од основачот од кои двајца членови се од редот на стручните работници во установата за социјална заштита.

Управниот одбор на центарот за социјална работа го сочинуваат пет члена именувани од основачот, од кои еден член е предложен од советот на општината на чие подрачје е седиштето на центарот за социјална работа, еден член од редот на стручните работници во центарот за социјална работа и три претставника на основачот.

Претставникот во Управниот одбор на центарот за социјална работа кој дава социјална заштита на подрачјето на Градот Скопје го предлага Советот на Градот Скопје.

Членовите на управниот одбор се избираат со мандат во траење од четири години.

Управниот одбор го свикнува и со неговата работа раководи претседателот на управниот одбор, кој го избираат членовите на управниот одбор од своите редови.

Управниот одбор своите одлуки ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови.

Во работата на управниот одбор учествува директорот на установата за социјална заштита, без право на одлучување.

Член 65

Управниот одбор на јавната установа и на јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје:

- донесува статут;
- донесува акт за организација на установата и систематизација на работните места во согласност со министерот;
- донесува годишна програма за работа, го следи нејзиното извршување;
- усвојува извештај за работа;
- утврдува финансиски план и ја усвојува годишната сметка;
- предлага на основачот измена или проширување на дејноста;
- распишува јавен конкурс за именување на директор и е должен да го распише јавниот конкурс најмалку три месеци пред истекот на мандатот на директорот и
- врши и други работи утврдени со овој закон и статутот на установата за социјална заштита.

Член 66

Управувањето во приватните установи го уредува основачот.

Орган на раководење

Член 67

Со јавната установа за социјална заштита раководи директорот.

За директор на јавна установа за социјална заштита може да биде именувано лице кое покрај општите услови утврдени со закон има високо образование утврдено со статутот на установата во зависност од природата на дејноста на јавната установа и да има четири години работно искуство по дипломирањето.

Директорот на јавната установа го именува и разрешува министерот.

Директорот се именува врз основа на јавен конкурс. Мандатот на директорот на установата трае четири години, со можност повторно да биде именуван.

Директорот на јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, го избира и разрешува градоначалникот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје.

Член 68

Ако навреме не се именува директор во јавната установа, министерот именува вршител на должноста директор најмногу за една година, а за јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје - градоначалникот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје.

Член 69

Директорот на јавната установа и јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, ја организира работата и раководи со установата, ја застапува и ја претставува установата и е одговорен за законитоста во работењето.

Директорот непосредно раководи со стручната работа и се грижи за нејзиното унапредување.

Во зависност од природата и сложеноста на работата, директорот може да назначи раководители на оддели, кои за својата работа одговараат пред него.

Директорот поднесува извештај за работата и за материјално-финансиското работење до управниот одбор и до министерот, односно до градоначалникот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје.

Директорот донесува одлука за избор на работник, врши распоредување на работниците, одлучува за годишни одмори и платени и неплатени отсуства за работниците, донесува решение за престанок на работен однос и покренува одговорност за материјална штета.

Член 70

Директорот на јавната установа и на јавната установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, може да биде разрешен пред истекот на времето за кое бил именуван:

- на негово барање;
- ако настане некоја од причините, поради кои според прописите за работните односи престанува работниот однос по сила на законот;
- ако не постапува според прописите и општите акти на установата или неоправдано не ги спроведува одлуките на управниот одбор или постапува во спротивност со нив и
- ако со својата несовесна и незаконска работа и предизвика на јавната установа значителна штета, или ако ги занемарува или намерно не ги извршува своите обврски и поради тоа настанат или би можеле да настанат тешки нарушувања во извршувањето на дејноста на јавната установа.

Член 71

Раководењето во приватна установа го уредува основачот.

IV. ВИДОВИ И ДЕЈНОСТ НА УСТАНОВИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

1. Кадри во установите за социјална заштита

Член 72

Стручните работи во установата за социјална заштита, во зависност од видот на работата, ги вршат стручните работници со високо образование: дипломиран социјален работник, психолог, андрагог, педагог, правник, економист, лекар, дефектолог, специјален педагог за превенција и ресоцијализација и социолог; вишо образование: социјален, здравствен работник и други работници зависно од потребата на дејноста; средно образование: здравствен работник како и други работници за извршување на други работи во зависност од видот и обемот на услугите, доколку со овој закон поинаку не е утврдено.

Член 73

Одредени работи во социјалната заштита, по исклучиво овластување на директорот на установата за социјална заштита, без надоместок можат да ги вршат волонтери, кои се квалификувани за тој вид на работа или поминале низ обука за вршење на таа работа.

Волонтерот не може да решава за правата од социјална заштита.

Работите кои можат да се вршат со волонтерска работа, начинот на нивното вршење, покривање на реалните трошоци, како и потребните квалификации или обука ги утврдува со акт установата за социјална заштита.

2. Работно време во установите за социјална заштита

Член 74

Распоредот, почетокот и завршувањето на работното време во јавната установа, зависно од видот и обемот на социјалната заштита и услугите од социјална заштита, го утврдува со акт министерот.

3. Евиденција во установите за социјална заштита

Член 75

Установата за социјална заштита води евиденција за корисниците на правата од социјална заштита и документација за стручната работа.

Министерот го пропишува начинот на водење на евиденцијата и документацијата од став 1 на овој член и поблиску ги определува корисниците на социјална заштита.

Член 76

Установата за социјална заштита која врши сместување на корисници на социјална заштита за својата работа поднесува тримесечен извештај до Министерството.

4. Видови на установи за социјална превенција и вонинституционална заштита

Центар за социјална работа

Член 77

Центар за социјална работа (во натамошниот текст: центар) се основа како јавна установа за социјална заштита со јавни овластувања заради вршење на работи од социјална заштита.

Центар може да се основа, ако се исполнети општите услови за основање на јавна установа за социјална заштита од член 55 на овој закон и задолжително ги има најмалку следниве основни образовни профили: социјален работник, психолог, педагог, или специјален педагог за превенција и ресоцијализација и дипломиран правник.

Лицата со образовен профил од став 2 на овој член, треба да имаат најмалку високо образование.

Центарот може да се основа за подрачјето на една или повеќе општини.

Член 78

Од делокругот на јавните овластувања центарот ги врши следниве работи:

- решава за правата од социјална заштита, утврдени со овој закон;
- решава за работите утврдени со семејно-правните прописи;
- решава за правата утврдени со Законот за заштита на децата, и тоа: детски додаток, посебен додаток и помош за опрема на новороденче;
- постапува по работите утврдени со кривично-правните прописи и
- врши и други работи утврдени со закон.

Член 79

При спроведувањето на социјалната заштита и стручната работа, центарот:

- открива, следи и проучува социјални појави и проблеми;
- применува и спроведува соодветни облици на социјална заштита и непосредно помага граѓанин, семејство или група на население;
- поттикнува и презема превентивни дејствија од член 13 на овој закон во спречување и отстранување на причините за настанување на положба од социјален ризик;
- развива и спроведува вонинституционални облици на социјална заштита;
- применува и спроведува програми и други општи акти од областа на социјалната заштита, донесени и финансирани од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје;
- поттикнува, организира и координира волонтерски активности на граѓани, нивни здруженија, хуманитарни организации, организации во спроведување на програми за социјална заштита на подрачјето на општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје;
- изготвува планови и програми за социјална заштита;
- води евиденција и прибира документација за корисниците на социјалната и семејно правната заштита за применетите облици на социјална заштита и за тоа поднесува извештај до Министерството и
- врши и други работи утврдени со закон.

Член 80

Во остварувањето на функциите утврдени со овој закон и со другите прописи центарот работи со граѓанин (дете, адолесцент, возрастено лице) семејство и група на население.

Работејќи со граѓанинот и семејството, центарот помага во разрешувањето на животните тешкотии и проблеми во индивидуалното живеење, партнерските односи, предбрачните и брачните односи, односите родители и деца, укажува помош на семејството во остварувањето на неговата заштитна, воспитна и репродуктивна функција, поттикнува сакано и одговорно родителство и планирање на семејството, дава други советодавни и советувалишни услуги за прашања од значење за развојот и социјализацијата на личноста и остварувањето и унапредувањето на односите во семејството.

Центарот ја остварува работата со групите на население во функција на граѓанинот и семејството.

Член 81

Функциите утврдени во овој закон и други прописи центарот ги врши со формите на стручна, советодавна, советувалишна и тераписка интердисциплинарна тимска работа.

Член 82

Постапката за мирее на брачните другари ја спроведува центарот, кој е месно надлежен на подрачјето на општината, за која е месно надлежен судот пред кој се води постапката за развод на бракот по истиот предмет.

Член 83

Во постапката за мирее, брачните другари се покануваат да присуствуваат лично, при што е исклучена јавноста и присуството на полномошник.

Член 84

Центарот е должен без одлагање да достави до судот писмен извештај за исходот на постапката за мирее.

Сместување во згрижувачко семејство**Член 85**

Центарот при изборот на згрижувачкото семејство се раководи од возраста, степенот на образованието, здравствените и моралните подобности, материјалните и станбените услови на семејството и можностите на семејството за згрижување лице во согласност со одредбите на овој закон.

Згрижувачкото семејство од ставот 1 на овој член има право на надоместок на трошоците за сместување и надоместок за згрижување на сместеното лице.

Сместување лице во згрижувачко семејство се врши врз основа на склучен договор меѓу центарот и еден член на згрижувачкото семејство.

Со договорот од ставот 3 на овој член се уредуваат особено:

- начинот и условите за сместување и престанок на сместувањето на лице во семејството;
- видот и обемот на социјалната заштита која му се обезбедува на лицето што се сместува во згрижувачкото семејство;
- висината на надоместокот за сместеното лице, која ги опфаќа трошоците на сместување и надоместок за згрижување;
- времетраењето на договорот, со можност на него во продолжување;
- услови за раскинување на договорот;
- отказниот рок за раскинување на договорот, кој за згрижувачкото семејство не може да биде пократок од три месеци;
- случаите при кои престанува да важи договорот и други права, обврски и одговорности.

Центарот може еднострано да го раскине договорот и пред истекот на рокот утврден во договорот, секогаш кога тоа го бараат интересите на лицето кое се сместува во згрижувачкото семејство.

Член 86

Центарот го следи и координира сместувањето и згрижувањето на лицето во згрижувачкото семејство.

Згрижувачкото семејство е должно да постапува по дадените насоки од центарот за згрижување на сместеното лице и навреме да го известува центарот за сите промени и потреби на згриженото лице.

Член 87

Центарот може да смести во едно згрижувачко семејство најмногу пет лица, имајќи ги предвид условите и можностите за сместување на семејството.

Министерот поблиску ги утврдува критериумите за избор на згрижувачко семејство, видот и бројот на корисниците кои можат да се сместат во едно згрижувачко семејство, видот и обемот на услугите од социјална заштита што му се обезбедуваат на сместеното лице, висината на надоместокот на трошоците за сместување и на надоместокот за згрижување.

При утврдувањето на висината на надоместокот на трошоците за сместување и надоместокот за згрижување се земаат предвид особено потребите на сместеното лице.

Дневен центар и клубови за стари и возрасни лица**Член 88**

Дневниот центар и клубот за стари и возрасни лица вршат услуги од социјална заштита во вид на дневен престој, исхрана, лична хигиена, како и организирање на работни, културни, забавни и други активности.

Установата од став 1 на овој член може одделни услуги од својата дејност да ги врши во домот на корисникот.

Дневен центар за улични деца - деца на улица**Член 89**

Дневниот центар за улични деца - деца на улица на овие деца и на членовите на нивните семејства им обезбедува воспитно-едукативни услуги, советуваљшна работа, културно-забавни и рекреативни активности.

Дневен центар за лица кои употребуваат, односно злоупотребуваат дроги и други психотропни супстанции**Член 90**

Дневниот центар за лица кои употребуваат, односно злоупотребуваат дроги и други психотропни супстанции на овие лица и на членовите на нивните семејства им обезбедува советодавни услуги, услуги на информирање, советување и едукација, работно ангажирање, културно-забавни и рекреативни активности.

Дневен центар за лица кои злоупотребуваат алкохол или се лекуваат од алкохол**Член 91**

Дневниот центар за лица кои злоупотребуваат алкохол или се лекуваат од зависност од алкохол на овие лица и на членовите на нивните семејства им обезбедува услуги преку советување, едукација, работно ангажирање и културно-забавни активности.

Центар за лица бездомници**Член 92**

Центарот за лица бездомници обезбедува дневно и привремено прифаќање и згрижување на овие лица преку давање советодавни услуги, услуги во врска со исхрана, дневен престој, одржување на хигиена и културно-забавни активности.

Центар за лица - жртви на семејно насилство**Член 93**

Центарот за лица - жртви на семејно насилство обезбедува дневно и привремено прифаќање и згрижување на овие лица, кое може да трае најмногу шест месеци со можност за продолжување за уште шест месеци, давање советодавни услуги, услуги во врска со исхрана, дневен престој, згрижување, одржување на хигиена и културно-забавни активности.

Дневен центар за лица со интелектуална или телесна попреченост**Член 94**

Дневниот центар за лица со интелектуална попреченост, односно на лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој и на лицата со потешки пречки во телесниот развој им обезбедува дневно згрижување, работно-производна активност, работна терапија и други активности на овие лица, заради нивно вклучување во секојдневниот живот и може да врши оспособување за работно-производна активност.

Член 95

Дневниот центар од членовите 89, 90, 91, 92, 93 и 94 на овој закон може да се основа како јавна или приватна установа за социјална заштита, а може да се основа и како организационен дел на установа за социјална заштита или на друго правно лице.

Центар за давање помош во домашни услови**Член 96**

Центарот за давање помош во домашни услови, обезбедува на изнемоштени стари и други возрастни лица услуги во вид на исхрана, лична хигиена, хигиена на станот и други работи во домот на корисникот.

5. Видови на установи за институционална заштита**Член 97**

Институционалната заштита ја вршат:

- а) установа за сместување на деца и младинци без родители и родителска грижа;
- б) установа за сместување на деца и младинци со воспитно-социјални проблеми и со нарушено поведение;
- в) установа за сместување на деца и младинци со пречки во интелектуалниот развој;
- г) установа за сместување на деца и младинци со пречки во телесниот развој и
- д) установа за сместување на стари и возрастни лица со телесна попреченост.

а) Установа за сместување на деца и младинци без родители и родителска грижа**Член 98**

Установа за сместување на деца и младинци без родители и родителска грижа, обезбедува згрижување (домување, исхрана, облекување, нега и грижа) на децата до обезбедувањето на услови за нивно враќање во семејството, односно до оспособување за самостоен живот и работа, а најдолго до шест месеци по завршувањето на средното образование, ако не постојат можности згрижувањето да се обезбеди на друг начин.

Установата од став 1 на овој член е должна на децата и младинците да им обезбеди посетување на основно и средно образование во соодветната установа, организирање стручна помош за успешно совладување на воспитно-образовните програми, да организира различни облици на работа и живот, како и да се грижи за нивното здравје.

Згрижувањето на децата и младинците од став 1 на овој член се врши во установи за доенчиња и мали деца до тригодишна возраст и установи за деца и младинци над тригодишна возраст.

Член 99

Во установата за сместување на деца без родители и родителска грижа до тригодишна возраст може да се организира привремено сместување и престој на самохрана невработена бремена жена еден месец пред породувањето и самохран родител до тримесечна возраст на детето.

Самохран невработен родител под условите утврдени во став 1 на овој член може да се смести и во згрижувачко семејство.

б. Установа за сместување на деца и младинци со воспитно социјални проблеми и со нарушено поведение**Член 100**

Установата за сместување на деца и младинци со воспитно социјални проблеми, на возраст од 7 до 18 години или до завршување на средно училиште, врши прифаќање и краткотрајно згрижување на малолетни лица, опсервација и дијагностика на малолетни лица, продолжено сместување, воспитување, образование и корективен третман на малолетно лице во зависност од нивните потреби во траење до три години.

Установата од став 1 на овој член обезбедува основно и средно образование на децата и младинците во соодветните установи за образование.

Член 101

Установата за малолетни лица со нарушено поведение, на возраст од 10 до 18 години, врши згрижување, воспитание и основно образование на малолетни лица, а средното образование на малолетниците го обезбедува во соодветни установи за образование.

Установата од став 1 на овој член извршува воспитна мерка упатување во воспитна установа, во согласност со прописите за извршување на санкциите и упатување во соодветна установа, поради нарушување во поведението согласно со Законот за семејството.

Член 102

Установите за деца и младинци од членовите 100 и 101 на овој закон, должни се да обезбедат за малолетните лица соодветни услови за сместување, исхрана, планирано и организирано спроведување на содржини, мерки и активности во процесот на нивното воспитание и образование, слободни активности и културно-забавен живот, како и да се грижат за животот и здравјето на децата и младинците сместени во установите.

в. Установа за сместување на деца и младинци со пречки во интелектуалниот развој**Член 103**

Установата за сместување на деца и младинци со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој, обезбедува опсервација, рехабилитационо-корекционен третман, воспитание, оспособување за работно-производна активност, сместување и здравствена заштита.

Установата од став 1 на овој член организира културно-забавни, спортски и други активности во зависност од потребите и психофизичките способности и можности на лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој.

Установата од став 1 на овој член за возрастните лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој може да организира дневен и полудневен престој, згрижување и работно-производна активност и работна терапија.

Член 104

Установата за сместување на деца и младинци и возрастни лица со најтешки пречки во интелектуалниот развој е установа која обезбедува: сместување, згрижување, рехабилитација и здравствена заштита.

Установата од став 1 на овој член, ја обезбедува здравствената заштита на лицата со најтешки пречки во интелектуалниот развој согласно со прописите за здравствена заштита.

г. Установа за сместување на деца и младинци со пречки во телесниот развој**Член 105**

Установата за сместување на деца и младинци со пречки во телесниот развој обезбедува згрижување (домување, исхрана, нега и грижа) до оспособување за самостоен живот и работа.

Установата од став 1 на овој член е должна на децата и младинците да им обезбеди основно и средно образование, да организира стручна помош за успешно совладување на воспитно-образовните програми, да организира различни облици на работа и живот, како и да се грижи за нивното здравје.

Установата може да организира и одделение за возрастни лица со телесна попреченост, доколку за тоа има можност.

д. Установи за сместување на стари и возрасни лица со телесна попреченост

Член 106

Установи за сместување на стари и возрасни лица со телесна попреченост се:

- а) установи за стари лица;
- б) установи за возрасни лица со телесна попреченост и
- в) установи за возрасни лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој.

Установа за стари лица

Член 107

Установа за стари лица обезбедува сместување, исхрана, помош и нега, здравствена заштита, културно-забавни, работни рекреативни активности, услуги на социјална работа и други услуги зависно од потребите, способностите и барањата на корисникот.

Покрај услугите утврдени во став 1 на овој член установата за стари лица може да организира и вонинституционални облици на заштита во вид на давање помош дома и дневен престој на пензионирани и стари лица.

Член 108

Установата од член 107 на овој закон обезбедува прифаќање и привремено сместување на возрасни и стари лица, кои заради разни околности се нашле надвор од местото на живеење, без средства за живот или се без постојано сместување, сè до нивното враќање во сопственото семејство или сместување во установа за социјална заштита.

Установа за возрасни лица со телесна попреченост

Член 109

Установа за возрасни лица со телесна попреченост, на лицата целосно и трајно неспособни за работа поради телесна попреченост, обезбедува сместување, здравствена заштита, рекреативни и културно-забавни активности, во согласност со нивните способности.

Установа за возрасни лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој

Член 110

Установата за возрасни лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој обезбедува сместување, здравствена заштита, работна и окупациона терапија, во согласност со нивните способности и здравствената состојба.

Установата од став 1 на овој член, може да организира дневен и полудневен престој, згрижување и работно-производна активност и работна терапија.

Член 111

Установата од член 107 на овој закон може да ги врши и работите од членовите 109 и 110 на овој закон.

6. Установа за проучување на социјалните појави и проблеми и унапредување на социјалните дејности

Член 112

Установата за проучување на социјалните појави и проблеми и унапредување на социјалните дејности, е истражувачко развојна установа која ги следи и проучува социјалните појави и проблеми во областа на социјалната заштита и социјалната работа, ја поттикнува и развива истражувачката дејност во областа на социјалната политика; предлага и спроведува мерки за унапредувањето на социјалната заштита и социјалната работа; организира и спроведува облици на едукација на

стручните работници во областа на социјалната заштита; укажува стручна помош на установите за социјална заштита и на работниците во нив; донесува програми за воспитување и оспособување за работно-производна активност на лица со умерени и тешки пречки во интелектуалниот развој; дава стручно мислење при изготвување програми за развој на социјалната заштита; ги изготвува стандардите и нормативите за работа и кадрите на установите за социјална заштита; врши надзор над стручната работа на установите за социјална заштита и вработените во нив; врши статистичка обработка на податоците од евиденцијата што ја водат установите за социјална заштита; остварува стручно-научна соработка со поединци и институции во земјата и странство и спроведува издавачка дејност.

Установата од став 1 на овој член за својата работа поднесува годишен извештај до Министерството.

Установата од став 1 на овој член ја основа Владата како Завод за социјални дејности со статус на јавна установа.

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на основањето, организирањето, управувањето, раководењето и престанокот на јавната установа се применуваат и на Заводот за социјалните дејности.

V. ВРШЕЊЕ РАБОТИ ОД ОБЛАСТА НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА ОД ДРУГИ ПРАВНИ И ФИЗИЧКИ ЛИЦА

A. Здружение на граѓани

Член 113

Здружение на граѓани (во натамошниот текст: здружение) може да врши одредени работи од социјална заштита утврдени со овој закон, доколку е регистрирано за остварување на цели и задачи од областа на социјалната заштита.

Како цели и задачи од областа на социјалната заштита се сметаат:

- социјална превенција;
- развој и обезбедување на услуги од социјална заштита на лица, семејства и групи на граѓани изложени на социјален ризик;
- развој и унапредување на социјалната заштита и
- развој и унапредување на волонтерската работа во општината.

Член 114

Министерството води регистар на здруженијата од областа на социјалната заштита (во натамошниот текст: регистар) од членот 113 на овој закон.

Министерот ја пропишува формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член.

Здружението поднесува барање до Министерството за впишување во регистарот од ставот 1 на овој член и ги доставува следниве документи:

- решение за упис во регистарот на надлежниот суд;
- статут на здружението на граѓани;
- програма за работа и
- други документи утврдени со членот 115 од овој закон.

Член 115

Во регистарот се впишува здружението, кое покрај условите предвидени со Законот за здруженијата на граѓани и фондациите и членот 113 на овој закон, ги исполнува и следниве услови:

- да има активно работење во областа на социјалната заштита најмалку три години од денот на основањето;
- да има реализирано најмалку три проекти од областа на социјалната заштита;
- да има соодветен простор за работа и кадровски услови, согласно со овој закон;

- да има доказ за економски и финансиски бонитет и
- да има потврда од Управата за јавни приходи за платени даноци и други јавни давачки.

Член 116

Министерот формира Комисија за соработка со здруженија на граѓани, составена од три члена, која го разгледува барањето на здружението за упис во регистарот, врши увид заради утврдување на исполнување на пропишаните услови и изготвува мислење.

Министерот врз основа на мислењето на Комисијата од ставот 1 на овој член донесува решение за впишување на здружението во регистарот.

Против решението од ставот 2 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Конечното решение за впишување во регистарот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 117

Здружението се брише од регистарот:

- на барање на здружението;
- во случај здружението да престане со работа;
- во случај здружението да не ги исполнува услови-те пропишани со овој закон и
- во случај да не ги користи или ги злоупотреби доделените финансиски средства од Министерството за вршење на одредени работи на социјална заштита, согласно со овој закон.

Министерот донесува решение за бришење на здружението од регистарот во случаите утврдени во ставот 1 на овој член.

Против решението од ставот 2 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Конечното решение од ставот 2 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 118

Здружението од членот 115, на начин и под услови утврдени со овој закон може да ги врши следниве работи од социјална заштита, освен работите кои како јавно овластување со закон се доверени на центарот:

- домашна нега и помош на поединец и семејство;
- дневно и привремено прифаќање и згрижување на корисници на социјална заштита во дневен центар;
- едукација, советување и стручна подготовка за лица изложени на социјален ризик;
- советување и обука на волонтери;
- социјални услуги на лица, семејства и групи на население изложени на социјален ризик;
- истражување на социјални појави;
- социјална превенција;
- развој и унапредување на социјалната заштита и
- развој и унапредување на волонтерската работа во општината.

Член 119

Министерството учествува во обезбедувањето дел на средства за вршење на одредени работи од социјална заштита на здружението, на начин и под услови утврдени со овој закон.

Средствата од ставот 1 на овој член се доделуваат врз основа на објавен јавен конкурс.

Во јавниот конкурс се наведува видот на одредените работи од социјална заштита од членот 118 на овој закон за кои се доделуваат средствата, висината на средствата кои се доделуваат, потребните документи кои се поднесуваат, роковите за спроведување на постапката по јавниот конкурс и временскиот период во кој ќе се извршуваат работите од социјалната заштита.

Член 120

Постапката околу распишувањето и спроведувањето на јавниот конкурс од членот 119 ја врши Комисија за соработка со здруженијата.

Комисијата од ставот 1 на овој член ги разгледува пријавите по јавниот конкурс и во рок од 30 дена по истекот на рокот за поднесување на пријавите изготвува мислење до министерот.

Врз основа на мислењето на Комисијата од ставот 2 на овој член, министерот донесува решение за доделување на средства.

Против решението од ставот 3 на овој член може да се изјави жалба во рок од осум дена од приемот на решението до Комисијата на Владата.

Член 121

Министерот склучува договор со здружението со кој се уредуваат меѓусебните права, обврски и одговорности во реализацијата на доделените средства од членот 120 став 3 на овој закон.

Член 122

Министерството врши контрола над здружението во реализацијата на одредената работа од областа на социјалната заштита за која доделило средства.

Доколку се утврди дека здружението, добиените средства за реализација на работата од областа на социјалната заштита ги троши ненаменски или определена работа од социјална заштита не ја врши согласно со јавниот повик од членот 119 на овој закон или не започнало со реализацијата на одредената работа во предвидениот рок, Министерството го прекинува натамошното обезбедување на средства на здружението и покренува постапка за враќање на веќе доделените средства и надомест за штета.

Член 123

Министерот со акт го пропишува начинот и постапката за доделување на средства на здружението за вршење на одредени работи од областа на социјалната заштита.

Б. Физичко лице

Член 124

Физичко лице може самостојно да врши работи од социјална заштита како професионална дејност, кои се однесуваат на советувањата работа, домашна нега и помош на поединец и семејство и сместување лице во згрижувачко семејство, доколку ги исполнува следниве услови:

- да има соодветно стручно образование;
- да не му е одземена или ограничена деловната способност;
- да не му е одземено вршењето на родителското право;
- да има здравствена способност за вршење на дејноста и
- да располага со соодветен простор и опрема за работа.

Член 125

Физичкото лице може да врши советувањата работи утврдени со овој закон и Законот за семејството, освен работите кои како јавно овластување се доверени на центарот, доколку има високо образование од следниве образовни профили: социјален работник, психолог, педагог и правник и најмалку пет години работно искуство на исти или слични работи.

Советувалиште може да основаат едно или повеќе физички лица како соосновачи, кои ги исполнуваат условите од ставот 1 на овој член.

Член 126

Физичко лице може да врши работи на домашна нега и помош на поединец и семејство, доколку има најмалку средно образование, а за таа намена може да вработи до три лица.

Член 127

Физичко лице може да врши работи на сместување лице во згрижувачко семејство, доколку ги исполнува условите од членот 85 став 1 на овој закон и да има нај-малку средно образование.

Член 128

Барањето за вршење на работите од членот 124 на овој закон се поднесува до Министерството.

Подносителот на барањето од ставот 1 на овој член поднесува и мислење за неговите можности и подобности за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност, издадено од месно надлежниот центар.

Министерот, откако ќе констатира дека се исполнети условите за работа, на подносителот на барањето со решение му издава дозвола за вршење на работите од членот 124 на овој закон.

Против решението од ставот 3 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Во случај на проширување или промена на дејноста на работата, се применуваат ставовите 1, 2, 3 и 4 од овој член.

Член 129

Врз основа на решението донесено од министерот, месно надлежниот центар склучува договор со физичкото лице кое самостојно врши работи од социјална заштита како професионална дејност, со кој поблиску се уредуваат начинот, видот и обемот на услугите кои им се обезбедуваат на корисниците на социјална заштита, упатени преку центарот.

Со договорот од ставот 1 на овој член се уредува начинот и висината на средствата за дадените услуги на корисниците, упатени со решение на центарот.

Член 130

Физичко лице кое самостојно врши советуваателни работи, работи на домашна нега и помош на поединец и семејство и сместување во згрижувачко семејство како професионална дејност, должно е за почетокот, видот и начинот на работата да го извести надлежниот центар на чие подрачје работи.

Лицето од ставот 1 на овој член во своето име под кое работи ги наведува податоците за личното име, адресата и видот на дејноста.

Член 131

Министерството води евиденција на физичките лица на кои им е издадена дозвола за самостојно вршење на професионална дејност од членот 124 на овој закон.

Содржината и начинот на водење на евиденцијата од ставот 1 на овој член со акт ги пропишува министерот.

Член 132

Физичкото лице кое самостојно врши работа од социјална заштита како професионална дејност должно е:

- да ги дава услугите на корисникот согласно со решението на центарот;

- во вршењето на работите од социјална заштита согласно со членот 124 од овој закон да применува методи на стручна работа, да ја почитува личноста на корисникот, неговото достоинство и неповредливоста на личниот и семејниот живот, како и да ја чува службената и професионалната тајна;

- да води евиденција на корисниците и дадените услуги и

- да доставува шестмесечен и годишен извештај за својата работа до Министерството.

Министерот ги пропишува содржината и начинот на водење на евиденцијата од ставот 1 алинеја 3 на овој член.

Член 133

Дозволата за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност престанува да важи:

- по барање на физичкото лице;
- ако престане да ги исполнува условите утврдени со закон и
- со решение на министерот.

Член 134

Министерот, на барање на физичкото лице, донесува решение за престанок на важењето на дозволата за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Конечното решение од ставот 1 на овој член се доставува до надлежниот суд заради бришење од соодветниот регистар.

Член 135

Дозволата на физичкото лице за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност престанува да важи по сила на закон, ако:

- лицето почине;
- со правосилно решение на надлежен суд му е одземена или ограничена деловната способност;
- со правосилно решение на надлежен суд му е одземено вршењето на родителското право;
- со правосилна судска пресуда е осуден за кривично дело на казна затвор над шест месеци или му е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност, како и за кривично дело сторено во вршење или во врска со вршење на дејноста и
- ја загуби општата здравствена состојба или посебната здравствена состојба за вршење на дејноста.

Министерот донесува решение за престанокот на важењето на дозволата на физичко лице за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност во случаите наведени во ставот 1 на овој член.

Против решението од ставот 2 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Конечното решение од ставот 2 на овој член се доставува до надлежниот суд заради бришење од соодветниот регистар.

Член 136

Министерот донесува решение за престанок на важењето на дозволата за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност, ако:

- физичкото лице во определениот рок не ги отстрани констатираните недостатоци во вршењето на работата, утврдени со надзорот над законитоста на работата и надзорот над стручната работа;
- физичкото лице на кое му е издадена дозволата за вршење на работи од социјалната заштита истите не ги извршува лично или ако користи работа на други лица спротивно на дозволата и
- физичкото лице на кое му е издадена дозволата престане со работа без одобрение на министерот.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата.

Конечното решение од ставот 1 на овој член се доставува до надлежниот суд заради бришење од соодветниот регистар.

Член 137

Физичкото лице кое самостојно врши работи од социјална заштита како професионална дејност може привремено да престане да ги врши работите поради болест, отслужување на воениот рок или други оправдани причини.

За привремениот престанок на вршењето на работите, лицето мора претходно навреме да го извести Министерството и центарот.

Член 138

Физичко лице кое самостојно врши работи од социјална заштита како професионална дејност од членот 124 согласно со одредбите на овој закон остварува приходи:

- од наплата на услуги од корисниците и
- врз основа на склучен договор со центарот.

VI. ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВА ОД СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Член 139

По барањето за остварување на право од социјална заштита во прв степен решава центарот надлежен за подрачјето на кое подносителот на барањето има живеалиште.

По жалбата против решението на центарот решава министерот.

Жалбата не го одложува извршувањето на решението.

Член 140

Постапката за остварување на право од социјална заштита се поведува по барање на граѓанинот, односно неговиот законски застапник, старател или по службена должност.

Центарот постапката по службена должност ја поведува по сопствена иницијатива, по иницијатива на граѓанин, надлежен орган или други органи и организации, кога тоа е во интерес на граѓанинот или кога постои интерес на трети лица.

Член 141

На стручниот работник од центарот му се издава легитимација како службена исправа со која го докажува службеното својство, идентитетот и овластувањето за преземање работи од областа на социјалната заштита утврдени со овој и друг закон.

Легитимацијата од ставот 1 на овој член ја издава центарот.

Центарот води евиденција за издадените легитимации на стручните работници.

Министерот со акт го пропишува образецот на легитимацијата од ставот 1 на овој член, начинот на нејзиното издавање, употребата и водењето евиденција на издадените легитимации.

Член 142

По барање на центарот, правните и физичките лица се должни да дадат податоци, што претставуваат докази за остварување на правата на корисниците утврдени со овој закон.

Член 143

Пред да одлучува за правата од социјална заштита, центарот на граѓанинот му укажува стручна помош при поднесувањето на барањето и за можноста да остварува права врз основа на други прописи.

Право на социјална заштита според овој закон не може да оствари лице кое користи право на заштита во ист или поголем обем по друга основа.

Подносителот на барањето е одговорен за вистинитоста на податоците на барањето.

Член 144

Во постапката за остварување на право од социјална заштита се применуваат одредбите на Законот за општа управна постапка, доколку со овој закон не е поинаку определено.

Член 145

Правото на постојана парична помош и паричен надоместок за помош и нега од друго лице се остваруваат од првиот ден на месецот во кој е поднесено барањето.

Член 146

Подносителот на барањето, односно неговиот законски застапник или старател е должен надлежниот центар да го извести за секоја промена на фактите или околностите кои биле основа за признавање на правото од социјална заштита, најдоцна во рок од 15 дена од денот кога настанале тие промени.

По исклучок од став 1 на овој член, подносителот на барањето, односно неговиот законски застапник или старател, е должен секоја година за тековната година до 31 март да ги пријави податоците за приходите и примањата на семејството, во спротивно ќе се запре остварувањето на правото од социјална заштита.

Член 147

Центарот по службена должност повремено, а најмалку еднаш годишно го преиспитува постоењето на фактите и условите за стекнување и користење на правото од социјална заштита и доколку утврди дека истите се променети, донесува ново решение.

Член 148

На подносителот на барањето кој се нашол во положба од социјален ризик надвор од подрачјето на кое има живеалиште, центарот надлежен за тоа подрачје ќе му обезбеди соодветно право на социјална заштита.

За подносителот на барањето кој на територијата на Република Македонија нема живеалиште, месната надлежност се утврдува според престојувалиштето.

За подносителот на барање со непознато место на живеење, надлежен е центарот на подрачјето на кое лицето се затекнало.

Член 149

Ако подносителот на барањето е малолетно лице месната надлежност се одредува според живеалиштето, односно престојувалиштето на родителите, односно старателот.

За малолетното лице чии родители не живеат заедно, месната надлежност се одредува според местото на живеење на родителот на кого детето му е доверено на чување и воспитание.

Ако родителите на малолетното лице не се познати, односно ако го напуштиле детето или се со непознато живеалиште односно престојувалиште, надлежен е центарот на подрачјето на кое детето се нашло во положба од социјален ризик.

Член 150

Доколку околностите врз основа на кои била одредена месната надлежност согласно со овој закон се изменат, постапката ќе ја продолжи месно надлежниот центар.

Ако по завршувањето на постапката, корисникот на правото од социјална заштита го промени живеалиштето, центарот е должен целокупниот предмет да го достави до надлежниот центар во новото живеалиште, кој има обврска во рок од 15 дена да одлучи за правата на корисникот.

До завршувањето на постапката од ставови 1 и 2 на овој член, извршувањето на правото, го обезбедува центарот кој го признал правото.

Член 151

Во случај на судир за месната надлежност, центарот кој ја започнал постапката, должен е до завршувањето на судирот да ги преземе неодложните работи заради непосредна заштита на корисникот.

Судирот од став 1 на овој член го решава министерот.

Член 152

Постапката за остварување на право од социјална заштита за лице со пречки во развојот започнува со пријавување на лицето со пречки во развојот во центарот кој врши оценка на специфичните потреби на ова лице.

Пријавувањето од став 1 на овој член го вршат здравствените, воспитно-образовните и други установи, општествено-хуманитарните организации, родителите односно старателите, роднините и граѓаните.

Член 153

Центарот врз основа на наод и мислење од стручен орган донесува решение за видот и степенот на попременоста и го евидентира лицето со пречки во развојот.

По жалба против решението од став 1 на овој член решава министерот.

Стручниот профил на членовите на стручниот орган што дава наод и мислење за оценка на специфичните потреби како на првостепениот или на второстепениот орган, за лицата со пречки во интелектуалниот или физичкиот развој, начинот на оценувањето на специфичните потреби и водењето на евиденцијата и установата што ќе дава наод и мислење, со акт ги определува министерот, во согласност со министерот за образование и наука и министерот за здравство.

Член 154

Во случаите кога старо лице кое има имот и приход од имот, кој ја надминува висината на постојаната парична помош и поднело барање за остварување на право на постојана парична помош или право за сместување во установа за социјална заштита, центарот со лицето може да склучи договор за доживотно издржување согласно со закон.

Член 155

Ако граѓанинот односно член на семејството има сродник со кој не живее во семејство, а кој согласно закон е должен да го издржува, центарот на лицето ќе му обезбеди право од социјална заштита, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Центарот поднесува тужба до судот за надоместок на трошоците за оствареното право од социјална заштита против сродникот кој, согласно со закон, е должен да го издржува корисникот на правото.

Член 156

Постапката во остварување право од социјална заштита, семејно-правната заштита и надлежноста утврдена со кривично-правните прописи, како и фактите утврдени во овие постапки кои можат да му наштетат на угледот, достоинството и интересите на граѓанинот и неговото семејство се заштитени со обврската на установата и на стручните работници во неа, да чуваат професионална и службена тајна.

VII. ВРАЌАЊЕ НА ПРИМЕНИТЕ СРЕДСТВА И НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 157

Корисникот кој со решение на центарот остварил право на сместување во згрижувачко семејство, право од институционална заштита, право на постојана парична помош, право на социјална парична помош и право на паричен надоместок за помош и нега од друго лице, согласно овој закон, е должен да ги врати примените средства и да ја надомести штетата ако:

- врз основа на нецелосни или неточни податоци, за кои знаел или морал да знае дека се нецелосни или неточни, односно на друг противправен начин остварил право од социјална заштита на кое немал право според одредбите на овој закон или правото го остварил во повисок износ од износот што му следувал за конкретно право согласно со закон;

- правото од социјална заштита го остварил поради тоа што без оправдани причини не пријавил промена која влијае на престанокот или висината на правото, односно на висината на учеството во трошоците за сместување во установа или згрижувачко семејство, а знаел или морал да знае за таа промена;

- со оттуѓување на својот имот се довел во состојба да може да оствари право од социјална заштита, или имотот го оттуѓил за време на користењето на правото.

Член 158

Ако корисникот од член 157 од овој закон умре, центарот има право на враќање на исплатените средства и право на надоместок на штета од наследниците кои ќе го наследат имотот на корисникот на правата од социјална заштита, во висина на нивниот наследен дел ако таков имот има.

Центарот, нема да бара враќање на примените средства и надомест на штета за исплатените средства по основ на права и услуги од социјална заштита, ако со исплатата на овие средства, наследниците на корисникот на правата од социјална заштита и членовите на нивните потесни семејства би останале без минимум средства за egzистенција, пониски од висината на постојаната парична помош утврдена со овој закон.

Член 159

Барањето за враќање на износот на исплатените средства од членовите 157 и 158 од овој закон се однесува само на доспеани исплатени побарувања во вкупен износ пресметан од денот на исплатата на средствата остварени на противправен начин согласно член 157 од овој закон, до денот на доспеаноста на побарувањето, заедно со камата.

Член 160

Барањето за враќање на износот на исплатените средства и барањето за надоместок на штета застарува со истекот на роковите предвидени во Законот за облигационите односи.

Роковите на застареност за барање за враќање на износот на исплатените средства и за барањето за надоместок на штета согласно овој закон почнуваат да течат:

- за случаите од член 157 став 1 алинеи 1 и 2 од овој закон, од денот кој е утврден со конечното решение дека корисникот го стекнал правото на социјална заштита на противправен начин;

- во случаите од член 157 став 1 алинеја 3 од овој закон, од денот кој е утврден со конечно решение дека корисникот на правото од социјална заштита го оттуѓил имотот;

- во случаите од член 158 став 1 од овој закон, од денот на правосилноста на решението за прогласување на наследници на корисникот на правата од социјална заштита.

Член 161

Центарот кога ќе утврди дека корисникот остварил право од социјална заштита на начин утврден во членот 157 од овој закон ќе донесе решение со кое на корисникот ќе му престане правото од социјална заштита.

Кога решението на центарот, со кое на корисникот му престанува правото од социјална заштита, ќе стане конечно, центарот ќе го повика корисникот на правото од социјална заштита да се спогодат за износот, начинот и рокот за враќање на примените средства, како и за висината на причинетата штета која тој треба да ја надомести.

Ако корисникот на правото од социјална заштита и центарот не се спогодат, центарот ќе поднесе тужба до надлежниот суд за враќање на примените средства и правото на надомест на штета.

Член 162

Центарот, врз основа на решението за остварување на право од социјална заштита должен е по службена должност да бара да се стави прибелешка во јавните книги за запишување на правата на недвижностите, дека сопственикот на недвижностите е корисник на право или услуга од социјална заштита.

Центарот е должен да бара да се избрише прибелешката од став 1 од овој член во рок од 30 дена од денот кога решението со кое се утврдува дека престанува остварувањето на правото од социјална заштита станало конечно, а нема основа за враќање на примените средства и за надоместок на штета.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ

Член 163

Средствата за финансирање на социјалната заштита се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Средствата за финансирање на социјалната заштита се обезбедуваат и од буџетот на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје во согласност со одредбите на овој закон.

Член 164

Средствата за финансирање на социјалната заштита се обезбедуваат и од учество на корисникот и роднините кои се должни да го издржуваат врз основа на други прописи преку наплаќање на услуги, подароци, легати и други извори согласно со закон.

Средствата добиени по основа на подарок и легат се водат на посебна сметка на даропримателот и легатарот.

Наплаќањето на услугите од корисникот и роднините се врши во зависност од видот на услугите кои се користат и материјалните можности на корисникот и неговото семејство.

Видот и обемот на услугите кои се плаќаат од страна на корисниците и висината на учеството во трошоците на корисниците и роднините ги утврдува министерот.

Со средствата од став 2 на овој член управува и располага даропримателот и легатарот.

Член 165

Средствата од Буџетот на Република Македонија за финансирање на социјалната заштита се обезбедуваат врз основа на Програмата за остварување на социјалната заштита.

Член 166

Со средствата од членот 163 став 1 и членот 164 на овој закон се финансираат:

1) правата од социјалната заштита утврдени со овој закон;

2) дејноста на установата за социјална заштита согласно Програмата за работа и

3) тековно одржување, изградба и опремување на објектите за социјална заштита.

Потребите од став 1 точки 2 и 3 на овој член се финансираат од средствата на Буџетот на Република Македонија само кај јавните установи за социјална заштита основани од Владата.

Член 167

Во Програмата за работа на установата за социјална заштита се утврдува видот, обемот, содржината и квалитетот на услугите кои им се даваат на корисниците, односно дејноста која се врши во установата при спроведувањето на социјалната заштита.

За извршувањето на Програмата од став 1 на овој член, јавната установа за социјална заштита основана од Владата во рамките на таа Програма го утврдува обемот на потребните средства и тоа за:

- правата од социјална заштита кои се остваруваат во установата за социјална заштита, во вид и обем утврдени со овој закон;

- платите, заедничка потрошувачка и општествена исхрана на работниците во установата за социјална заштита, врз основа на закон, колективен договор и општ акт на установата;

- амортизација согласно со закон;

- материјални трошоци;

- тековно одржување, изградба и опремување и

- со закон утврдени обврски на установата.

Министерот одобрува средства на јавната установа за социјална заштита за остварување на Програмата за работа од ставот 2 на овој член.

Член 168

Установата за социјална заштита може да остварува средства и по основа на вршење на вонинституционална и друга дејност.

Средствата остварени од вршење на вонинституционална и друга дејност се користат за унапредување на дејноста на установата за што се известува Министерството.

Член 169

Средствата за работа на јавната установа за социјална заштита која ја основа општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, обезбедува општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје.

Од сопствени средства и од други извори општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје може самостојно да финансира и програма за социјална заштита на граѓаните од нивното подрачје над нивото што го обезбедува Републиката.

Член 170

За начинот на користење на средствата за социјална заштита установата за социјална заштита е должна да поднесува тримесечен извештај до Министерството.

Установата од став 1 на овој член е должна да поднесува до Министерството периодична (шестмесечна) и годишна сметка.

Министерството секогаш кога ќе оцени дека постојат причини ќе изврши непосредна контрола на начинот на користење на средствата за социјална заштита во установата за социјална заштита и ќе наложи мерки за отстранување на согледани неправилности.

IX. НАДЗОР

Член 171

Надзорот над спроведувањето на овој закон го врши Министерството.

Член 172

Во вршењето на надзорот над законитоста на работата, Министерството, може да го запре од извршување општиот акт на установата за социјална заштита за кој смета дека не е во согласност со Уставот и законот и во рок од 15 дена ќе покрене постапка пред Уставниот суд на Република Македонија за оценка на уставноста и законитоста на истиот.

Ако Министерството не покрене постапка пред Уставниот суд на Република Македонија во рокот од став 1 на овој член, запрениот акт продолжува да се применува.

Член 173

Министерството по правото на надзор од член 171 на овој закон, може да укине конечно решение на центарот, ако утврди дека со него очигледно е повреден овој закон.

По укинувањето на решението од став 1 на овој член, центарот е должен веднаш да го запре неговото извршување.

Член 174

Министерството има право и должност да забрани на правно и физичко лице вршење на дејност ако, врз основа на извршениот надзор, утврди дека повеќе не се исполнети пропишаните услови за вршење на дејноста или дејноста се врши на штета на корисниците, а констатираните недостатоци правното и физичко лице не ги отстрани во рокот определен од Министерството.

Против решението за забрана на вршење на дејноста може да се изјави жалба до Комисијата на Владата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Член 175

По конечност на решението од член 174 на овој закон, Министерството ќе и предложи на Владата да го одземе одобриениот од членот 53 став 1 и член 54 на овој закон, а кога се работи за јавна установа - ќе и предложи донесување на одлука за престанок на јавната установа.

Член 176

Надзорот над работата на органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје го врши Министерството во рамките на остварувањето на надзорот над спроведувањето на законите и прописите од областа на социјалната заштита.

При вршењето на надзорот над работата на органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје од ставот 1 на овој член Министерството ги врши следниве работи:

- ја следи законитоста на работата, презема мерки и активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје во согласност со овој закон;

- оценува дали органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје обезбедуваат надлежностите на општината, Градот Скопје и на општините во градот Скопје да се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со овој закон;

- им укажува на органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје на пречекорувањето на нивните надлежности, утврдени со овој закон и им предлага соодветни мерки за надминување на таквата состојба;

- дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје во рамките на овој закон, на нивно барање;

- поднесува иницијативи и предлози до општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, доколку констатира неспроведување на овој закон поради судир на надлежности меѓу органите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје;

- ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје ги донесува во решавањето на поединечните права, обврски и интереси на физичките и правните лица и презема мерки во согласност со овој закон;

- го следи остварувањето на претходниот надзор на прописите на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје и

- навремено ги известува органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршењето на надзорот.

X. ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Член 177

Министерството спроведува инспекциски надзор над спроведувањето и примената на законите и другите прописи во областа на социјалната заштита, над уставните за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита како професионална дејност.

Член 178

Инспекцискиот надзор опфаќа:

- надзор над применувањето и спроведувањето на овој и друг закон, како и општите и поединечните акти донесени врз основа на истите, со кои се уредени работите од областа на социјалната заштита,

- надзор над работи од значење за статусот на вршителот на дејноста на социјална заштита,

- надзор над исполнетоста на условите кои се однесуваат на простор, опрема и стручни кадри за вршење на дејност од социјална заштита,

- надзор над остварување на правата и исполнување на обврските на корисниците, утврдени со овој закон,

- надзор над исполнетоста на потребните услови за извршување на работи на стручен или друг работник во установа за социјална заштита, правно или физичко лице кои вршат одредени работи од социјална заштита,

- изготвување на евиденција, документација и извештаи за работата на извршителите на социјалната заштита и

- надзор над спроведување на изречените мерки при претходно извршен инспекциски надзор.

Член 179

Инспекцискиот надзор го спроведуваат инспектори, виши инспектори (во натамошниот текст: инспектор) и други државни службеници во министерството, овластени за спроведување на инспекцискиот надзор.

Член 180

Инспектор може да биде лице кое ги исполнува условите за стекнување статус на државен службеник утврдени со закон, има висока стручна подготовка, положен испит за државен службеник и најмалку три години работно искуство по полагање на испитот.

Виш инспектор може да биде лице кое ги исполнува условите за стекнување статус на државен службеник утврдени со закон, има висока стручна подготовка, положен испит за државен службеник и најмалку пет години работно искуство по полагање на испитот.

Член 181

Инспекторот го назначува министерот.

Член 182

Инспекторот поседува службена легитимација, како службена исправа со која го докажува службеното својство, идентитетот и овластувањето за преземање на работи од инспекцискиот надзор.

Министерот со акт ги пропишува образецот и содржината на легитимацијата од став 1 на овој член, начинот на нејзиното издавање, употреба и евиденцијата на издадените и одземените легитимации.

При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот е должен да ја покаже службената легитимација.

Член 183

Постапката на инспекцискиот надзор, инспекторот ја покренува и води по службена должност, според одредбите на овој закон и Законот за општата управна постапка.

Член 184

Инспекцискиот надзор се врши како редовна или вонредна инспекција, врз основа на годишна програма. Редовниот надзор се спроведува најмалку еднаш во период од три години кај сите установи за социјална заштита и други правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита.

Вонредниот надзор се спроведува по службена должност, иницијатива на граѓанин, надлежен орган, други органи и организации и други правни лица, кога постои интерес на граѓанинот, интерес на трети лица или општ интерес.

Член 185

Вонредниот инспекциски надзор нема да се спроведе доколку од иницијативата се констатира дека:

- постапката не е правосилно завршена;
- претходно по истата работа е извршен инспекциски надзор;
- од приложената документација е очигледно дека постапката е водена во согласност со законските прописи;
- спроведувањето на инспекцискиот надзор е во надлежност на друг инспекциски орган.

Член 186

Пред да започне спроведувањето на вонредниот инспекциски надзор, инспекторот ги презема следните активности:

- го повикува предлагачот на барањето, односно иницијативата да ги дополни со потребни документи или подетално да ги образложи,
- прави стручна проценка и проверка на надлежноста, обврските и одговорностите на установата, другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита.

Член 187

Инспекторот го известува раководното лице или другото овластено лице за своето доаѓање во установата за социјална заштита, односно другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита.

По исклучок од став 1 на овој член, инспекторот во спроведување на инспекцискиот надзор има право во секое време, без најава и одобрение на раководното лице да влезе во просториите на установата за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита.

Член 188

При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот има право да ги разгледа објектот и работните истории, деловните книги, регистрите, евиденцијата и документацијата, исправите и списите во предметите, да ги сослуша корисниците, вработените, како и други лица, да утврди идентитет на лице со увид во лична исправа, како и да преземе други работи утврдени со овој закон.

Раководното или друго овластено лице во установата за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита, должни се на инспекторот да му обезбедат непречено извршување на инспекцискиот надзор и да му обезбедат располагање и увид во сите средства и потребна документација.

Член 189

За извршениот инспекциски надзор, констатираната состојба и преземените, односно определените мерки и рокови за отстранување на утврдените неправилности, инспекторот составува записник.

Член 190

Во спроведување на инспекцискиот надзор, инспекторот е овластен со решение да ги определи следните мерки:

- да нареди отстранување на констатираните недостатоци и неправилности во определен рок;
- да нареди доносителот на решението, истото да го преиспита и да донесе ново решение со кое ќе го замени претходното решение донесено во спротивност со закон или друг пропис;
- да поднесе пријава до надлежниот орган за сторено казниво дело по закон.

Во решението со кое се определува мерката, се утврдува и рокот за нејзиното извршување.

Во случај да претстои непосредна опасност за здравјето или животот на граѓаните, инспекторот ќе донесе усно решение и веднаш ќе наложи негово извршување. Усното решение се внесува во записникот од член 189 став 1 на овој закон, а писмено решение донесува во рок од 8 дена од денот на изреченото усно решение.

Член 191

Инспекторот, при спроведување на инспекцискиот надзор ги има следните права и обврски:

- со решение да забрани установата за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита да спроведуваат мерки и преземаат работи кои се во спротивност со закон и друг пропис;
- да покрене постапка за утврдување на прекршочна одговорност ако оцени дека е повреден законот или друг пропис од областа на социјалната заштита, а таа повреда повлекува одговорност за сторен прекршок од страна на установа за социјална заштита, физичко лице, правно лице или одговорно лице во правното лице;
- да поднесе кривична пријава до надлежниот јавен обвинител, ако оцени дека е повреден законот или друг пропис, а таа повреда повлекува одговорност за казниво дело по закон.

Органот на кого му е поднесено барањето или пријавата од ставот 1 алинеи 2 и 3 на овој член, за својата одлука го известува инспекторот.

Член 192

Против решението од член 190 став 1 и член 191 алинеја 1 од овој закон, може да се изјави жалба до Комисијата на Владата, во рок од 8 дена од денот на приемот на решението.

Жалбата не го задржува извршувањето на решението.

Член 193

Раководителот кој раководи со инспекцијата поднесува извештај за работата на инспекцијата најмалку два пати годишно, за уочените недостатоци во укажување на социјална заштита во установата за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита над чија работа врши надзор и предлага мерки за подобрување на вршењето на дејноста на социјалната заштита до министерот.

Раководителот од став 1 на овој член е должен без одлагање писмено да го известува министерот ако констатира дека установите за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита не ги исполнуваат пропишаните услови за работа, прават груба повреда на законот или друг пропис или потешко ги повредуваат правата на корисниците.

Раководителот од став 1 на овој член е должен без одлагање писмено да го известува министерот ако констатира дека установата за социјална заштита и другите правни и физички лица кои вршат одредени работи од социјална заштита во определен рок не ги отстраниле недостатоците утврдени со решението од член 190 став 1 на овој закон.

Член 194

Министерот, врз основа на извештајот на раководителот од член 193 на овој закон, ќе донесе решение за:

- забрана за работа на установа за социјална заштита и друго правно и физичко лице кое врши одредени работи од социјална заштита, ако не добиле решение за исполнетост на условите за почеток со работа од член 55, одобрение за основање на установа од член 56 на овој закон, односно решение за издавање на дозвола за вршење на одредени работи од социјална заштита од член 128 на овој закон, како и доколку повеќе не ги исполнува условите во поглед на просторот, опремата и стручните кадри пропишани со овој закон;

- преземање на други мерки за кои е овластен со овој или друг закон.

Против решението од став 1 алинеја 1 на овој член може да се изјави жалба до Комисијата на Владата во рок од 8 дена од денот на приемот на решението.

XI. НАДЗОР НАД СТРУЧНАТА РАБОТА

Член 195

Надзорот над стручната работа на установата за социјална заштита и работниците во нив, како и над друго правно и физичко лице кое врши определени работи во социјалната заштита (во натамошниот текст: надзор над стручната работа) врши "Заводот за социјални дејности".

Член 196

Во вршењето на надзорот над стручната работа учествуваат стручни работници од областите кои се застапени во дејноста на установата за социјална заштита во која се врши надзорот.

Стручните работници кои вршат надзор на стручната работа не можат да бидат со помал степен на стручна подготовка од степенот на стручната подготовка на работниците врз чија работа се врши надзорот.

Член 197

Надзорот над стручната работа се врши заради согледување, следење, контрола, увид и унапредување во начинот и квалитетот на стручната работа и ефикасноста во остварувањето на функциите во установите за социјална заштита утврдени со овој закон и други прописи.

Со надзорот над стручната работа се дава стручна помош во работата на установата за социјална заштита и работниците во неа.

Член 198

Надзор над стручната работа се врши врз основа на Програма за работа на Заводот за социјални дејности и по барање на Министерството.

Член 199

Установите и лицата од член 195 на овој закон се должни да овозможат увид во севкупната работа и документација при вршењето на надзорот над стручната работа.

Член 200

За извршениот надзор над стручната работа, Заводот за социјални дејности составува извештај во кој определува мерки и рокови за отстранување на утврдените неправилности.

За извршениот надзор над стручната работа, Заводот за социјални дејности извештајот од став 1 на овој член го доставува:

- до јавната установа и до Министерството;
- до приватната установа и установата што ја основала општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје, до Министерството, до установата и до основачите и

- до лицето кога врши определени работи во социјалната заштита, до Министерството и до лицето.

Извештајот од став 1 на овој член се доставува во рок од 15 дена.

Член 201

Установата за социјална заштита и лицето кое врши определени работи во социјалната заштита се должни да ги разгледаат наодите во извештајот за извршениот надзор над стручната работа, да преземат соодветни мерки за отстранување на утврдените неправилности и за тоа да го известат Министерството и Заводот за социјални дејности.

XII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 202

Со парична казна од 10.000 до 300.000 денари ќе се казни установата за социјална заштита или друго правно или физичко лице кое врши определени работи од социјална заштита за прекршок, ако:

- не извести за престанок на работа на приватната установа (член 61);

- физичко лице не води евиденција за корисниците и дадените услуги (член 132 став 1 алинеја 3) и не извести за привременниот престанок за вршење на работите (член 137 став 2);

- правното лице продолжи со давање на услуги на стари лица и возрасни лица со телесна попреченост спротивно на одредбите на овој закон, по донесеното решение за забрана за вршење на работите од социјалната заштита (член 73);

- не пружи социјална заштита на лице во положба од социјален ризик (член 79 став 1 алинеја 2);

- не води или неуредно ја води пропишаната евиденција и документација (член 75 став 1);

- не прими корисник на право од социјална заштита, а во установата има место или го отпушти пред да ги преземе потребните мерки (установите за социјална заштита од член 97 до 111);

- не ги спроведе мерките утврдени во член 170 став 3 од овој закон;

- ако не постапи по решението за отстранување на констатираните недостатоци и неправилности во определениот рок (член 190 став 1 алинеја 1 и 2);

- непочитување на забраната за спроведување на мерки и преземање работи кои се во спротивност со законот и друг пропис, при вршење работи од социјална заштита, (член 191 став 1 алинеја 1);

- непочитување на забраната за работа на установа за социјална заштита и друго правно или физичко лице кое врши одредени работи од социјална заштита и не преземање на други мерки од член 194 став 1 алинеја 1 и 2 на овој закон;

- оневозможи вршење на надзор над стручната работа (член 195) и

- во определен рок не преземе мерки за отстранување на утврдените недостатоци од извршениот надзор над стручната работа (член 201).

За прекршоците од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во установата за социјална заштита и работникот кој непосредно ги врши работите со парична казна од 1.000 до 50.000 денари.

Член 203

Со парична казна од 10.000 до 300.000 денари ќе се казни установата за социјална заштита и друго правно лице за прекршок, ако:

- не поднесе извештај (член 76, член 79 став 1 алинеја 7 и член 112 став 2) и

- не го усогласи распоредот, почетокот и завршувањето на работното време (член 74).

За прекршоците од став 1 на овој член ќе се казни одговорното лице во установата за социјална заштита и лицето кое врши определени работи во социјалната заштита со парична казна од 1.000 до 50.000 денари.

Член 204

Со парична казна од 10.000 до 300.000 денари за прекршок ќе се казни приватна установа и јавна установа основана од општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје која врши работи од социјална заштита, а нема одобрение од надлежниот орган или одобрението е одземено (членови 53, 54 и 62).

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 205

Во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, центарот е должен да изврши преведување на лицата кои оствариле право според досегашните прописи од социјална заштита, согласно со овој закон.

До донесувањето на решението за преведување од став 1 на овој член, корисникот на правата ќе прими аконтација во висина одредена со прописите што биле во сила до донесувањето на овој закон.

Постојните организации од областа на социјалната заштита се должни да ја усогласат својата организација, работењето и општите акти со одредбите на овој закон во рок од четири месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во случаите кога одредбите од општите акти на установите се спротивни на овој закон, овој закон се применува непосредно.

Член 206

Директорите на постојните установи за социјална заштита продолжуваат да ја извршуваат функцијата до истекот на мандатот за кој се именувани.

Член 207

Подзаконските акти предвидени со овој закон, министерот ќе ги донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 208

Кои од постојните организации за социјална заштита ќе продолжат да работат како јавни установи за социјална заштита утврдува Владата со акт за мрежата на јавните установи за социјална заштита.

Актот за мрежата од став 1 на овој член Владата ќе го донесе во рок од два месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Основачките права и обврски спрема јавните установи за социјална заштита од став 1 на овој член ги презема Владата.

Член 209

Постојните јавни установи за стари лица кои обезбедуваат институционална заштита на возрасни и стари лица продолжуваат со работа како јавни установи за социјална заштита основани од општината и од Градот Скопје.

Владата со одлука ги пренесува основачките права и обврски спрема јавна установа за социјална заштита од ставот 1 на овој член, основана од Владата, на општината и на Градот Скопје на чие подрачје е седиштето на установата.

Со денот на влегувањето во сила на одлуката од ставот 2 на овој член, вработените, опремата, архивата, документацијата и средствата на јавната установа од ставот 1 на овој член, се преземаат од установата која продолжува да работи како јавна установа основана од општината и од Градот Скопје.

Со денот на преземањето на основачките права кон установата од ставот 1 на овој член, општината и Градот Скопје ја преземаат обврската на установата да и обезбедат средства за работа.

Член 210

Владата со одлука може да ги пренесе основачките права и обврски за дневен центар кој работи како организационен дел на јавна установа за социјална заштита на општината, на Градот Скопје и на општините во градот Скопје, на чие подрачје е седиштето на установата.

Со денот на преземањето на основачките права на дневниот центар од ставот 1 на овој член општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје ја преземаат обврската за обезбедување на средства за работа на дневниот центар.

Член 211

Со посебен договор склучен меѓу општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје се уредува начинот на давањето на услугите и финансирањето на установата за социјална заштита од членот 209 став 1 и дневниот центар од членот 210 на овој закон.

Член 212

Социјалните и другите стручни работници со завршена виша школска подготовка и над 15 години работен стаж, кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се во работен однос во установите од социјална заштита, можат и натаму да ги извршуваат стручните работи од областа на социјалната заштита.

Член 213

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за социјална заштита ("Службен весник на СРМ" број 9/78, 43/78, 35/85, 17/91 и "Службен весник на Република Македонија" број 38/91 и 14/95).

Член 214

Корисниците кои го стекнале правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат да го користат ова право согласно со овој закон, со денот на влегувањето во сила на актот од член 44 став 5 на овој закон.

Член 215

Започнатите постапки по поднесените барања за остварување на правото на паричен надоместок за помош и нега од друго лице пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно со одредбите од овој закон.

Член 216

Актот од член 44 став 5 на овој закон министерот за труд и социјална политика ќе го донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 217

Центарот ќе започне да решава за правата на детски додаток, посебен додаток и помош за опрема на новороденче утврдени со Законот за заштита на децата, најдоцна шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Во рокот од ставот 1 на овој член, центарот ги презема вработените од одделенијата на Министерството, кои извршуваат работи од ставот 1 на овој член, архивата и документацијата која се однесува на постапките за овие права.

Член 218

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 219

Управните одбори на центрите за социјална работа, согласно со членот 64 на овој закон, ќе се конституираат најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 220

Постојните јавни установи се должни да ги исполнат предвидените услови за започнување со работа во членот 55 став 1 од Законот во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 221

Установите и другите правни лица што вршат дејност од областа на социјалната заштита, ќе ја усогласат својата работа и своите акти со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 222

До донесувањето на решението од членот 44 став 2 на овој закон, наод, оценка и мислење за потребата од помош и нега од друго лице за корисниците од членот 38 на овој закон ќе дава стручниот орган за оценка на работната способност на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија.

Член 223

Правно лице, чија регистрирана претежна дејност не е од областа на социјалната заштита, а во рамките на своето работење обезбедува услуги на стари и други возрастни инвалидизирани лица во вид на сместување, нега, исхрана, помош и нега, културно-забавни и рекреативни активности и им обезбедува вонинституционални облици на заштита во вид на домашна нега и помош и дневно згрижување, должно е во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да ги усогласи своите акти, организација и работење согласно со одредбите на овој закон.

Доколку правното лице од ставот 1 на овој член не изврши усогласување на своите акти, организацијата и работењето со одредбите од овој закон, министерот донесува решение за забрана на вршење на работите од областа на социјалната заштита.

Министерот по правото на надзор и мислење на Комисијата од членот 55 на овој закон донесува решение од ставот 2 на овој член.

Правното лице има право на жалба против решението од ставот 2 на овој член во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Комисијата на Владата.

По конечности на решението од ставот 2 на овој член, решението се доставува до надлежни органи за преземање на соодветни мерки и дејствија.

Член 224

Одредбите на членовите 6, 48, 163, 209, 210 и 211 од овој закон ќе се применуваат најдоцна во рок од 90 дена од денот на конституирањето на советите на општините и советот на градот Скопје и изборот на градоначалниците на општините и градоначалникот на градот Скопје по спроведувањето на првите наредни локални избори согласно со Законот за локалните избори ("Службен весник на Република Македонија" број 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 и 60/2004).

Член 225

Постапките за остварување на право од социјална заштита, започнати пред влегувањето во сила на овој закон, ќе се довршат според одредбите на прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон, освен ако со овој закон одреденото право не е решено на поповолен начин за корисникот.

Член 226

Центарот е должен по службена должност да изврши преведување на лицата кои оствариле права според досегашните прописи од социјална заштита, согласно со одредбите на овој закон, во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 227

Членовите 58 став 1, 60 алинеја 1 и 62 став 3 од овој закон ќе се применуваат од 30 септември 2006 година.

**ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
268.**

Врз основа на член 43 став 2 од Законот за заштита и спасување ("Службен весник на Република Македонија" бр.36/04 и 49/04), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 9.02.2006 година, донесе

**УРЕДБА
ЗА НАЧИНОТ И ВРЕМЕТРАЕЊЕТО НА
АНГАЖИРАЊЕТО НА ГРАЃАНИТЕ ВО
ЗАШТИТАТА И СПАСУВАЊЕТО****Член 1**

Со оваа уредба се уредува начинот и времетраењето на ангажирањето на граѓаните распоредени во силите за заштита и спасување.

Член 2

Ангажирањето на граѓаните во заштитата и спасувањето на редовни вежби и други форми на обука се врши со покана (Образец бр. 1), а за акции за заштита и спасување со поканата за мобилизација (Образец бр. 2).

Член 3

Поканата за учество на редовни вежби и други форми на обука во заштитата и спасувањето до граѓанинот се доставува 30 дена пред почетокот на вежбата или обуката, а во исклучителни случаи времето на доставување на поканата може да биде и пократко.

Член 4

Ангажирањето на граѓаните во заштитата и спасувањето се врши во работно време и вон работно време, во работни и неработни денови и државни празници.

Ангажирањето на граѓаните во заштитата и спасувањето трае најмногу до 12 часа во денот и најмногу до шест дена во неделата.

Член 5

Вкупното учество на граѓаните ангажирани на вежби и други форми на обуки во заштитата и спасувањето во текот на една календарска година може да трае до 30 дена.

Вкупното време на ангажирање на граѓаните во акциите за заштита и спасување, може да биде и подолго доколку тоа го налага настанатата состојба.

Член 6

Образецот број 1 и Образецот број 2 се составен дел на оваа уредба.

Член 7

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Одлуката за ангажирање на единиците на Цивилната заштита ("Службен весник на Република Македонија" бр. 26/1993) и Упатството за начинот и постапката за употреба на единиците и штабовите на Цивилна заштита што ги формира Републиката во вонредна состојба и други несреќи во мир ("Службен весник на Република Македонија" бр.51/ 1992).

Член 8

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 19-390/1
9 февруари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

Образец бр. 1

(Име на органот)

Единица за заштита
и спасување _____

Бр. _____ од _____ год.

П О К А Н А
за вежба (Обука)

(име, татково име и презиме)

роден _____ година, адреса на живеење (престој) _____

Ул. _____ бр. _____ на ден _____

Во _____ часот, се поканувате лично да се јавите во _____

заради _____

Во _____

случај на спреченост должни сте да го известите овој Орган.

НАПОМЕНА: 1. Неотповикувањето на оваа покана повлекува одговорност според член 41 од Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ Бр. 36/2004)

2. Да се прочита упатството на задната страна од поканата.

ОВЛАСТЕН РАБОТНИК

М П _____

.....

Единица за заштита и спасување _____

(име на органот)

ПОТВРДА

Јас _____ го

Потврдувам приемот на поканата број _____ од _____ заради

за ден _____.

Поканата ми е врачена на ден _____ во _____ часот.

ПОТПИС НА ДОСТАВУВАЧОТ _____

ПОТПИС НА ПРИМАЧОТ _____

У П А Т С Т В О

При отповикот на оваа покана со себе понесете:

- Личен документ за идентификација, воена книшка (книшка за припадник на силите за заштита и спасување) и здравствена легитимација,
- Прибор за одржување на лична хигиена,
- Прибор за чистење на чевли и облека,
- Потврда од работодавачот каде сте вработени за висината на платата за последниот месец пред повикувањето, односно потврда дека не сте во работен однос што ја издава Агенцијата за вработување.
- Бидете облечени во униформа и носете ја со вас опремата за заштита и спасување (ако сте задолжени за истата).

П.С. Поканата има димензии 210 x 150 мм.

Образец бр. 2

(Име на органот)

Единица за заштита
и спасување _____**П О К А Н А**
за мобилизациска вежба

(име, татково име и презиме)

роден _____ година, адреса на живеење (престој) _____

Ул. _____ бр. __ домашен телефон _____,

Телефон на работа _____, мобилен телефон _____.

ВЕДНАШ по приемот на оваа покана јавете се во единицата за заштита и спасување _____ Мобилизациско

собиралиште _____ Собирно место _____.

Во случај на спреченост, должни сте да го известите овој Орган.

НАПОМЕНА: 1. Неотповикувањето на оваа покана повлекува одговорност по член 41 и 49 од Законот за заштита и спасување (Службен весник на РМ бр. 36/04)

2. Да се прочита упатството на задната страна на поканата.

М.П.

ОВЛАСТЕН РАБОТНИК

Единица за заштита и спасување _____

(име на органот)

ПОТВРДАЈас _____ го потврдувам приемот на поканата
за мобилизациска вежба во единицата за заштита и спасување _____.

Поканата ми е врачена на ден _____, во _____ часот.

ПОТПИС НА ДОСТАВУВАЧОТ

ПОТПИС НА ПРИМАЧОТ

У П А Т С Т В О

- При приемот на поканата, веднаш по најкусиот пат упатете се во единицата за заштита и спасување во која сте распоредени.

- Ако во поканата е одредено собирно место заради превезување до мобилизациското собиралиште, уплатата се веднаш до собирното место

- На патот до мобилизациското собиралиште бидете внимателни и избегнувајте непотребни контакти и разговори со познати лица. За евентуални проблеми со кои ќе се соочите по патот, користете помош од органите на полицијата, и при тоа не го прекинувајте движењето кон целта.

- Со себе понесете ја оваа покана, воената книшка (книшката за припадник на силите за заштита и спасување), униформата, опремата за заштита и спасување и прибор за лична хигиена.

П.С. Поканата има димензии 210 x 150 мм.

269.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот на Владата на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр.59/00, 12/03 и 55/05), член 145 од Законот за градење (“Службен весник на Република Македонија” бр.51/05) и член 83 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (“Службен весник на Република Македонија” бр.51/05), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 9.02.2006 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕМИНУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИ ОД МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ ВО ОПШТИНИТЕ

Член 1

Со оваа одлука вработените од поранешните подрачни одделенија на Министерството за транспорт и врски, кои општините не ги преземаа согласно закон, преминуваат како вработени во општинската администрација во следните општини:

1. Општина Аеродром:
 - Лепосава Зафировска, средно образование
2. Општина Богданци:
 - Горѓи Пеев, дипл.инж.арх.
 - Перо Мицев, средно образование
3. Општина Велес:
 - Панче Тевчев, дипл.инж.арх.
 - Јованка Гилова, средно образование
4. Општина Вевчани:
 - Владимир Гогоски, дипл.инж.арх.
5. Општина Гази Баба:
 - Панче Стојановски, средно образование
 - Цена Горѓиева, средно образование
6. Општина Дебар:
 - Петар Јанчевски, средно образование
7. Општина Дебарца:
 - Кирил Јончевски, дипл.град.инж.
 - Али Хиса, дипл.инж.арх.
 - Јован Крстановски, средно образование
8. Општина Демир Хисар:
 - Ице Димитровски, дипл.инж.арх.
9. Општина Долнени:
 - Златко Каракашевски, дипл.град.инж.
 - Панде Ризоска, средно образование
 - Маргарита Дуќоска, средно образование
10. Општина Дојран:
 - Илија Манолев, средно образование
11. Општина Зрновци:
 - Јоцо Мијалов, социј.работник
12. Општина Јегуновце:
 - Гоко Ковачевски, сооб.инж.
13. Општина Куманово:
 - Бранко Јовановиќ, средно образование
 - Бурим Адеми, средно образование
14. Општина Кратово:
 - Славица Коцевска, дипл.инж.арх.
15. Општина Кривопаштани:
 - Киро Богески, дипл.град.инж.
 - Дејан Колевски, дипл.град.инж.
 - Роза Стојановска, средно образование
16. Општина Кичево:
 - Стојче Радевски, дипл.град.инж.
 - Мирко Строески, правник
 - Аница Иванова, средно образование
17. Општина Липково:
 - Еркан Арифџи, средно образование
 - Урим Семани, средно образование
18. Општина Лозово:
 - Бранко Стојановски, дипл.инж.арх.
 - Љупчо Јосев, дипл.град.инж.
19. Општина Македонска Каменица:
 - Гордана Поп-Јорданова, средно образование
20. Општина Могила:
 - Љубо Атанасовски, дипл.инж.арх.
 - Бедри Амети, средно образование
21. Општина Новаци:
 - Миле Салевски, дипл.инж.арх.

- Томислав Ивановски, дипл.правник
 - Добре Вељановски, средно образование
 - Оливера Михалова, средно образование
22. Општина Ново Село:
 - Петар Делев, дипл.инж.арх.
 23. Општина Охрид:
 - Вера Костовска, дипл.правник
 - Никола Точко, дипл.инж.арх.
 - Ристо Андоновски, дипл.инж.арх.
 - Богое Стојановски, дипл.град.инж.
 - Благоја Мерудески, сооб.инж.
 - Климо Гашоски, средно образование
 - Крстинка Димитријевска, средно образование
 24. Општина Пехчево:
 - м-р Соња Фурнаџиски, дипл.инж.арх.
 25. Општина Струга:
 - Нада Ојлевска, дипл.инж.арх.
 - Лилјана Радеска, дипл.инж.арх.
 - Зоран Цоклески, дипл.град.инж.
 - Фатмир Салкоски, дипл.правник
 - Гаврош Марковски, дипл.град.инж.
 - Стрезо Буклиевски, дипл.инж.арх.
 - Благоја Галабовски, средно образование
 - Фанија Ристевска, средно образование
 - Сузана Ристоска, средно образование
 - Едис Делогожда, средно образование
 - Рајмонда Бајрами, средно образование
 - Шкипе Винца, средно образование
 - Адриан Дани, средно образование
 26. Општина Свети Николе:
 - Дарко Јованов, дипл.град.инж.
 - Лидија Стаменкова, средно образование
 27. Општина Старо Нагоричане:
 - Звонко Величковски, средно образование
 - Драги Стаменковски, средно образование
 28. Општина Тетово:
 - Славица Јовановска, дипл.инж.арх.
 - Нухи Пајазити, средно образование
 29. Општина Чаир:
 - Горѓи Дубровски, инж.арх.
 - Никола Стојановски, дипл.инж.арх.
 30. Општина Чашка:
 - Бернард Аргиров, правник
 - Азиза Муратова, средно образование

Член 2

Вработените од член 1 на оваа одлука преминуваат во општинската администрација сметано од 01.03.2006 година.

Член 3

Преминувањето на вработените од член 1 на оваа одлука ќе го спроведе Агенцијата за вработување на Република Македонија.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр.19-700/1
9 февруари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

270.

Врз основа на член 8 од Законот за концесии („Службен весник на Република Македонија“ бр. 25/02) и член 93 од Законот за минералните суровини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/99 и 29/02), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26.01.2006 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ЦЕЛОСЕН ПРЕНОС НА КОНЦЕСИЈА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНА СУРОВИНА – РУДИ НА ОЛОВО И ЦИНК НА ЛЕЖИШТЕТО САСА, МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА

1. Се дава согласност за целосен пренос на концесија за експлоатација на минерална суровина – руди на олово и цинк на лежиштето Саса, Македонска Каменица од Рудници за олово и цинк „Саса“ ад во стечај, Ма-

кедонска Каменица на Друштво за вадење, преработка, производство и трговија со руди и метали „Саса МР“ доел с. Саса, Македонска Каменица.

2. Концесијата од точка 1 од оваа одлука се пренесува на Друштвото за вадење, преработка, производство и трговија со руди и метали „Саса МР“ доел с. Саса, Македонска Каменица, под истите услови под кои е доделена концесијата за експлоатација на минерална сировина – руди на олово и цинк на лежиштето Саса, Македонска Каменица, од Рудници за олово и цинк „Саса“ ад во стечај, Македонска Каменица, освен во однос на висината и критериумите за определување на надоместокот за концесии за вршење детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини, кои ќе се утврдат врз основа на Одлуката за определување на критериумите и висина на надоместокот за концесии за вршење детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 100/05).

3. Како почеток на користење на пренесената концесија од точка 1 од оваа одлука ќе се смета денот на потпишување на Договорот за целосен пренос на концесијата.

4. Во име на Владата на Република Македонија, Договорот од точка 3 на оваа одлука ќе го потпише министерот за економија.

5. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-179/1
26 јануари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

271.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003 и 55/2005) и член 9 од Одлуката за основање на Јавна установа за управување и заштита на Националниот парк Маврово („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 јануари 2006 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ В.Д. ДИРЕКТОР НА ЈУ НАЦИОНАЛЕН ПАРК МАВРОВО, МАВРОВИ АНОВИ

1. За вршител на должноста директор на Јавната установа Национален парк Маврово, Маврови Анови се именува Цане Петровски, дипл. шумарски инженер.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-466/1
26 јануари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

272.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003 и 55/2005) и член 9 од Одлуката за основање на Јавна установа за управување и заштита на Националниот парк Пелистер („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 јануари 2006 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ В.Д. ДИРЕКТОР НА ЈУ НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПЕЛИСТЕР, БИТОЛА

1. За вршител на должноста директор на Јавната установа Национален парк Пелистер, Битола се именува Славко Дамески, дипл. шумарски инженер.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-468/1
26 јануари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

273.

Врз основа на член 16 од Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/99 и 29/02), Владата на Република Македонија на седницата, одржана на 9.02.2006 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ОСНОВНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА ЗА 2006 ГОДИНА

I

Со оваа програма се утврдува висината на средствата, намената и начинот за нивното користење, обемот и локалитетите на кои ќе се вршат основните геолошки истражувања за 2006 година.

II

Средствата за финансирање на основните геолошки истражувања за 2006 година се утврдуваат во износ од 20.000.000,00 (дваесет милиони денари). Висината на средствата по одделни проекти што треба да се обезбедат се во зависност од степенот на истраженост, а се за потреба на Републиката и тоа:

- Основна инженерско геолошка (ОИГК) и хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Гостивар;
- Основна геолошка (ОГК-2), руден реон Делчево-Пехчево-Берово;
- Проект за изработка на Основна геолошка карта (ОГК-2) реон Огражден во мерка 1 : 50 000; I – фаза;
- Основна инженерско геолошка карта (ОИГК) лист Кратово; III – фаза;
- Основна и хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Кратово; III – фаза;
- Основна инженерско геолошка карта (ОИГК) лист Кичево; IV – фаза; и
- Основна хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Кичево; IV – фаза.

III

Средствата за Основните геолошки истражувања се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

IV

Распоредот на средствата по одделни проекти ќе ги врши Министерството за економија врз основа на Договори со изведувачите согласно Прилог 1 кој е составен дел на оваа програма.

V

Оваа програма влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-678/1
9 февруари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

Прилог 1

ПРОГРАМА ЗА ОСНОВНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА ЗА 2006 ГОДИНА

Ред. Бр.	ОСНОВНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА	20.000.000,00 ден
1	Основна инженерско геолошка (ОИГК) и хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Гостивар	10.000.000,00
2	Основна геолошка (ОГК-2), руден реон Делчево-Пехчево-Берово.	3.050.000,00
3	Проект за изработка на Основна геолошка карта (ОГК-2) реон Огражден во мерка 1 : 50 000; I – фаза.	1.950.000,00
4	Основна инженерско геолошка карта (ОИГК) лист Кратово; III – фаза	1.500.000,00
5	Основна и хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Кратово; III – фаза	1.500.000,00
6	Основна инженерско геолошка карта (ОИГК) лист Кичево; IV – фаза	1.000.000,00
7	Основна хидрогеолошка карта (ОХГК) лист Кичево; IV – фаза	1.000.000,00

274.

Врз основа на член 17 став 2, од Законот за ветеринарното здравство (Сл. весник на РМ бр.28/98), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 9.02.2006 година, донесе

ПРОГРАМА

за корисење на средствата за здравствена заштита на животните во 2006 година

I

Средствата за здравствена заштита на животните од заразни болести во 2006 година се утврдуваат во износ од 200.000.000,00 денари и тоа од следните извори:

во денари

1. Средства од Буџетот на РМ	200.000.000,00
------------------------------	----------------

II

Средствата утврдени во дел I на оваа програма се користат за:

Ставка	Предвидени средства во денари
1. Превентивна заштита на заразни болести кај свињите	4.200.000,00
2. Превентивна заштита на заразни болести кај живината	3.800.000,00
3. Превентивна заштита од заразни болести кај копитарите	10.000,00
4. Превентивна заштита од заразни и паразитски болести кај пчелите	20.000,00
5. Превентивна заштита од заразни болести кај овците и козите	18.000.000,00
6. Превентивна заштита од заразни болести кај говедата	7.000.000,00
7. Надомест за заклани или еутаназирани заболени животни, за нивниот транспорт до објектот за колење или местото за нештетно отстранување, трошоци за колење, трошоци за производство и надокнадување на репродуктивни грла.	13.270.000,00
8. Трошоци за дезинфекција, дезинсекција и дератизација при искоренување на заразните и други болести кај животните	1.500.000,00
9. Идентификација и регистрација кај преживарите	10.000.000,00
10. Опременување на ветеринарната инспекција за	1.000.000,00

теренска работа и заштита при работа	
11. Обука на ветеринарни инспектори	400.000,00
12. Организирано ветеринарно-медицинско просветување на сопствениците на животните	100.000,00
13. Програма за зајакнување и подобрување на регулаторно легислативната институционална структура на Република Македонија во однос на производството, прометот и употребата на ветеринарно медицинските препарати	1.000.000,00
14. Програма за зајакнување и подобрување на регулаторно легислативната институционална структура на Република Македонија во однос на производството, прометот и употребата на добиточната храна и исхраната на животните	1.000.000,00
15. Следење и откривање на присуство на резидуи во суровините и производите од животинско потекло и следење на употребата на антибиотици кај домашните животни	2.000.000,00
16. Одржување и надградба на информативни системи во Управата за ветеринарство	1.000.000,00
17. Превентивни мерки за сузбивање на заразни болести кои не се предвидени со Годишната наредба	100.000,00
18. Имплементација на плановите за итна интервенција	500.000,00
19. Трошоци за реализација на Наредбата за заштита на животните од заразни и паразитски болести и рокови за спроведување на наредените мерки во 2006 година	5.000.000,00
20. Непредвидени мерки за заштита на животните од заразни и паразитски болести и рокови за спроведување на наредените мерки во 2006 година	100.000,00
21. Заостанати обврски од 2005 година	130.000.000,00
ВКУПНО	200.000.000,00

III.

Средствата од дел II точка 1 на оваа програма во износ од 4.200.000 денари, ќе се користат за :

-вакцинација и сузбивање на Класичната чума кај свињите вклучувајќи ја и вонредната вакцинација при појава на	4.000.000
---	-----------

заразата	
- туберкулинизација кај свињите	200.000

IV.

Средствата од дел II точка 2 на оваа програма во износ од 3.800.000 денари, ќе се користи за:

- вакцинација на живината против Њукастелската болест	2.600.000
- земање, пакување и испаравање на материјал за лабораториско испитување на Салмонелоза и Инфлуенца кај живината	50.000
- дијагностичко испитување на Салмонелоза	150.000
- серолошки мониторинг на присуство на Авијарна Инфлуенца кај домашната и дива живина	1.000.000

V.

Средствата од дел II точка 3 на оваа програма во износ од 10.000 денари, ќе се користат за:

- вакцинација на копитарите против Антракс	10.000
--	--------

VI.

Средствата од дел II точка 4 од оваа програма во износ од 20.000 денари, ќе се користат за:

- земање, пакување и испаравање на материјал за лабораториско испитување на Американска чума кај пчелино легло	5.000
- дијагностичко испитување на Американска чума кај пчелино легло	15.000

VII.

Средствата од дел II точка 5 од оваа програма во износ од 18.000.000 денари ќе се користат за:

- земање, пакување и испаравање на материјал за лабораториско испитување на Бруцелозата кај овците и козите	9.000.000
- дијагностичко испитување на Бруцелозата кај овците и козите	8.000.000
- превентивна вакцинација против Антракс	200.000
- дијагностичко испитување на Скрепи	800.000

VIII.

Средствата од дел II точка 6 од оваа програма во износ од 7.000.000 денари, ќе се користат за:

-земање, пакување и испараќање на материјал за лабораториско испитување на Бруцелозата кај говедата	50.000
- дијагностичко испитување на Бруцелозата кај говедата	150.000
- превентивна вакцинација против Антракс	100.000
- дијагностичко испитување на Спонгиоформна енцефалопатија кај говедата	2.700.000
- туберкулинизација на говедата	4.000.000

IX.

Средствата од дел II точка 7 од оваа програма во износ од 13.270.000 денари, ќе се користат за:

Надомест за заклани или еутаназирани заболени животни заради сузбивање на заразни болести	13.000.000
- транспорт до објектот за колење или местото за нештетно отстранување, трошоци за колење	270.000

X.

Средствата од дел II точка 8 од оваа програма во износ од 1.500.000 денари, ќе се користат за:

- трошоци за дезинфекција, дезинсекција и дератизација при сузбивање на заразни болести	1.500.000
---	-----------

XI.

Средствата од дел II точка 9 од оваа програма во износ од 10.000.000 денари ќе се користат за:

- идентификација и обележување на говеда	9.500.000
- идентификација и обележување на мали преживари	500.000

XII.

Средствата од дел II точка 10 од оваа програма во износ од 1.000.000 денари ќе се користат за:

- опремување на гранична ветеринарна инспекција	1.000.000
---	-----------

XIII.

Средствата од дел II точка 11 од оваа програма во износ од 400.000 денари ќе се користат за:

- обука на ветеринарните инспектори	350.000
- организирање јавни расправи	50.000

XIV.

Средствата од дел II точка 12 од оваа програма во износ од 100.000 денари ќе се користат за:

- организирано ветеринарно-медицинско просветување на сопствениците на животни и издавање брошури	100.000
---	---------

XV.

Средствата од дел II точка 13 од оваа програма во износ од 1.000.000 денари ќе се користат за:

- формирање центар за следење на несакани дејства од ветеринарно-медицинските препарати	500.000
- Изработка на подзаконски акти, планови за обука и имплементација и оперативни планови, инструкции и прирачници од областа на ветеринарно медицинските препарати	250.000
- воведување на систем за добра производна пракса во објектите за производство на ветеринарно медицински препарати	250.000

XVI.

Средствата од дел II точка 14 од оваа програма во износ од 1.000.000 денари ќе се користат за:

- Воведување на Систем на HACCP во објектите за производство на добиточна храна (Материјали, Оперативен План и примарна обука)	250.000
- Изработка на подзаконски акти, планови за обука и имплементација и оперативни планови, инструкции и прирачници од областа од областа на добиточната храна и исхраната	750.000

XVII.

Средствата од дел II точка 15 од оваа програма во износ од 2.000.000 денари ќе се користат за:

Следење и откривање на присуство на резидуи во суровините и производите од животинско потекло и следење на употребата на антибиотици кај домашните животни	2.000.000
--	-----------

XVIII.

Средствата од дел II точка 16 од оваа програма во износ од 1.000.000 денари ќе се користат за:

- одржување и надградба на информативните системи	700.000
---	---------

за здравствена заштита на животните	
- одржување и надградба на информативните системи за гранична ветеринарна инспекција	300.000

XIX.

Средствата од дел II точка 17 од оваа програма во износ од 100.000 денари ќе се користат за:

- земање материјал за дијагностичко испитување	50.000
- дијагностичко испитување	50.000

XX.

Средствата од дел II точка 18 од оваа програма во износ од 500.000 денари ќе се користат за:

- обука на ветеринарните инспектори за спроведување на итните планови за интервенција	50.000
- издавање брошури и друг пропаганден материјал за држателите на животни во однос на спроведување на итните планови за интервенција	50.000
- набавка на неопходните количини дијагностички китови за дијагноза на болестите кои се предмет на подготовка на итни планови за интервенција	350.000
- трошоци за функционирање на единици за итна интервенција за болести кои се предмет на подготовка на итни планови за интервенција	50.000

XXI.

Средствата од дел II точка 19 од оваа програма во износ од 5.000.000 денари ќе се користат за:

- гориво за возила кои се користат за увид на терен за контрола над спроведувањето на одредбите од Наредбата за заштита на животните од заразни и паразитски болести и рокови за спроведување на наредените мерки во 2006 година	3.000.000
- ангажирање на лица за контрола за спроведувањето на одредбите од Наредбата за заштита на животните од заразни и паразитски болести и рокови за спроведување на наредените мерки во 2006 година	2.000.000

XXII.

Средствата од дел III алинеја 1 и 2, дел IV алинеја 1 и 2, дел V алинеја 1, дел VI алинеја 1, дел VII алинеја 1 и 3, дел VIII алинеја 1, 3 и 5, дел X алинеја 1, дел XI алинеја 1 и 2 и дел XIX алинеја 1 на оваа програма ќе се исплатуваат по

склучен договор меѓу министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и ветеринарните друштва во епизоотиолошките подрачја.

Средствата од дел IV алинеја 3 и 4, дел VI алинеја 2, дел VII алинеја 2 и 4, дел VIII алинеја 2 и 4, дел XVII алинеја 1, дел XIX алинеја 2, ќе се исплатуваат по склучен договор меѓу министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и Факултетот за ветеринарна медицина-Скопје.

Останатите средства од оваа програма ќе се исплатуваат на правно или физичко лице кои ги исполнува условите пропишани со Законот за ветеринарното здравство (Сл. весник на РМ 28/98) по склучување на договор помеѓу министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и правното или физичко лице.

XXIII.

Приоритет во спроведување на мерките на оваа програма ќе имаат епизоотиолошките подрачја доколку се појават заразни болести во поголем обем.

XXIV.

За спроведување на оваа програма се грижи Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Доколку некоја мерка не биде извршена, а друга е извршена во поголем обем, пренамена на средствата може да врши министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на вкупно предвидените средства по оваа програма.

XXV.

Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 19-721/1
9 февруари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

275.

Врз основа на член 57 став 7, од Законот за здравје на растенијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/05), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 9.02.2006 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЗДРАВЈЕ НА РАСТЕНИЈАТА ВО 2006 ГОДИНА

I

Средствата за превенции и мерки за здравје на растенијата во 2006 година се утврдуваат во износ од 15.000.000,00 денари и тоа од следните извори:
во денари

1. Средства од Буџетот на Р. Македонија, раздел 14001, програма 5, подпрограма 51 категорија 46, ставка 464	15.000.000,00
---	---------------

II

Средствата утврдени во дел I на оваа програма ќе се користат за:

Ставка	Предвидени средства во денари
1. Следење, прогнозирање и одредување мерки за спречување на појавата и ширењето на растителни штетни организми	1.500.000,00
2. Интервенции - мерки за сузбивање на ново појавените, каламитетни и со јак интензитет појави на растителни штетни организми	1.500.000,00
3. Надоместок за уништени растенија и производи и надокнадување на репро материјали	1.200.000,00
4. Воведување на регистри на производители за воспоставување на извозен и увозен систем на растенија и производи од растително потекло	300.000,00
5. Ставање во функција на регионални лаборатории и лаборатории на гранични премини	3.500.000,00
6. Програма за контрола, постконтрола на средства за заштита на растенијата	1.000.000,00
7. Анализа за состојбата со опрема за апликација на средства за заштита на растенијата, институционална структура и легислатива	500.000,00
8. Финансирање на активности за оформување на законите, поблиски прописи и други акти	500.000,00
9. Финансирање на стручен совет, стручни комисији за регистрација на средства за заштита на растенијата, за утврдување на присуство и интензитет на штетни организми и висина на надоместок за уништени растенија и производи	1.000.000,00
10. Опредмување на фитосанитарната инспекција за вршење на фитосанитарна инспекција и заштита при работа	1.000.000,00
11. Обука на фитосанитарни инспектори, регионални известувачи и др. надлежни служби	500.000,00
12. Организирање на фитосанитарни советувања на производители и други лица вклучени во извозниот и увозниот систем	300.000,00
13. Одржување и надградување на информативниот систем на Фитосанитарната Управа	1.000.000,00
14. Трошоци за реализирање на годишната програма	1.000.000,00
15. Непредвидени мерки	200.000,00
ВКУПНО:	15.000.000,00

III

Средствата од дел II точка 1 на оваа програма во износ од 1.500.000,00 денари, ќе се користат за:

- следење на растителни штетни организми од листата I A и II A	400.000,00
- прогнозирање на растителни штетни организми според посебни програми	600.000,00
- одредување на интервентни мерки за локализирање и сузбивање на штетни организми	300.000,00
- изготвување годишен извештај за состојбата со штетните организми	200.000,00

IV

Средствата од дел II точка 2 на оваа програма во износ од 1.500.000,00 денари ќе се користат за:

- сузбивање на марокански, италијански скакулци и зривавци	300.000,00
- сузбивање на полски глодачи	400.000,00
- сузбивање на нематоиди	400.000,00
- сузбивање на штетник - Бемисија табаци	400.000,00

V

Средствата од дел II точка 3 на оваа програма во износ од 1.200.000,00 денари, ќе се користат за:

- надоместок за уништени овошни и лозови стебла	400.000,00
- надоместок за уништени расадници на цвеќе	400.000,00
- надоместок на уништени посеви тутун и други посеви	100.000,00
- надокнада за репроматеријали за обновување на производството	300.000,00

VI

Средствата од дел II точка 4 од оваа програма во износ од 300.000,00 денари, ќе се користат за:

- воведување на регистри на производители за воспоставување на извозен и увозен систем на растенија и производи од растително потекло	200.000,00
- воспоставување на пилот пасошки систем	100.000,00

VII

Средствата од дел II точка 5 од оваа програма во износ од 3.500.000,00 денари ќе се користат за:

- обезбедување на лабораториска опрема за регионалните лаборатории за прогнозирање и детерминирање на растителни штетници	2.000.000,00
- обезбедување на лабораториска опрема за граничните лаборатории за детерминирање на растителни штетници	1.000.000,00
- обезбедување на опрема за земање на примероци и репроматеријали за работа на лабораториите	500.000,00

VIII

Средствата од дел II точка 6 од оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари, ќе се користат за:

- изготвување на програма за контрола, постконтрола на средства за заштита на растенијата	200.000,00
- испитување на квалитетни својства на средства за заштита	300.000,00
- испитување на чистота на активна материја вклучени во средствата за заштита	200.000,00
- испитување на ефикасноста и резистентноста на средства за заштита	300.000,00

IX

Средствата од дел II точка 7 од оваа програма во износ од 500.000,00 денари, ќе се користат за:

- анализа за состојбата со опрема за апликација на средства за заштита на растенијата, институционална структура и легислатива	300.000,00
- едукација на производители и изготвување на прирачник	200.000,00

X

Средствата од дел II точка 8 од оваа програма во износ од 500.000,00 денари, ќе се користат за:

Финансирање на активности за оформување на законите, поблиски прописи и вклучување на локални експерти	500.000,00
--	------------

XI

Средствата од дел II точка 9 од оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари ќе се користат за:

- стручен совет	400.000,00
- стручни комисији за регистрација на средства за заштита на растенијата	400.000,00
- за утврдување на присуство и интензитет на штетни организми и висина на надоместок за уништени растенија и производи	200.000,00

XII

Средствата од дел II точка 10 од оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари ќе се користат за:

Опремување на фитосанитарната инспекција за вршење на фитосанитарна инспекција и заштита при работа	1.000.000,00
---	--------------

XIII

Средствата од дел II точка 11 од оваа програма во износ од 500.000,00 денари ќе се користат за:

Обука на фитосанитарни инспектори	200.000,00
регионални известувачи и др. надлежни служби	300.000,00

XIV

Средствата од дел II точка 12 од оваа програма во износ од 300.000,00 денари ќе се користат за:

Организирање на фитосанитарни советувања на производители и други вклучени во извозниот и увозниот систем	300.000,00
---	------------

XV

Средствата од дел II точка 13 од оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари ќе се користат за:

- одржување и надградување на информативниот систем на Фитосанитарната Управа	500.000,00
- одржување и надградување на информативниот систем на Фитосанитарната инспекција на гранични премини и во внатрешноста	200.000,00
- воспоставување на систем во регионалните лаборатории	300.000,00

XVI

Средствата од дел II точка 14 од оваа програма во износ од 1.000.000,00 денари ќе се користат за:

- гориво за возила кој се користат за увиди на терен во време на вегетација	250.000,00
- за лица ангажирани за спроведување и контрола на мониторинг, следење, детерминирање, одредување оптимални рокови, мерки и интервенции на штетни организми	750.000,00

XVII

Средствата од дел II точка 15 од оваа програма во износ од 200.000,00 денари ќе се користат за:

- непредвидени мерки	200.000,00
----------------------	------------

XVIII

Средствата од дел III алинеја 1, 2, 3 и 4 и дел VIII алинеја 1,2,3 и 4 дел IX алинеја 1 и 2, дел XIV на оваа програма ќе се исплатуваат по склучен договор меѓу министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и овластени правни лица, јавно научни и образовни институции.

Средствата од дел VI алинеја 1 и 2, дел X, XI и XVI, ќе се исплатуваат со решение од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Останатите средства од оваа програма ќе се исплатуваат на правно или физичко лице кое ги исполнува условите пропишани со Законот за здравје на растенијата („Службен весник на РМ“ бр. 29/05), Законот за заштита на растенијата („Службен весник на РМ“ бр. 25/98) по склучен договор меѓу министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и правно или физичко лице односно со решение од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

XIX

Приоритет во спроведување на мерките на оваа програма ќе имаат епизоотиолошките подрачја доколку се појават заразни болести во поголем обем.

XX

За спроведување на оваа програма се грижи Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Доколку некоја мерка не биде извршена, а друга е извршена во поголем обем, пренамена на средствата може да врши министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на вкупно предвидените средства по оваа програма.

XXI

Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 19-695/1
9 февруари 2006 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ 276.

Врз основа на член 253 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/98, 38/2002 и 38/2004) министерот за внатрешни работи, во согласност со министерот за образование и наука, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА КРИТЕРИУМИТЕ И НАЧИНОТ НА РАБОТА НА АВТО-ШКОЛИТЕ, НАСТАВНИОТ ПЛАН И ПРОГРАМАТА, СТРУЧНИОТ КАДАР И ОПРЕМАТА СО КОЈА МОРААТ ДА РАСПОЛАГААТ И ЕВИДЕНЦИИТЕ ШТО ГИ ВОДАТ

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите и начинот на работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар и опремата со која мораат да располагаат и евиденциите што ги водат авто-школите за оспособување на кандидати за возачи.

II. КРИТЕРИУМИ И НАЧИН НА РАБОТА НА АВТО-ШКОЛИТЕ

Член 2

За оспособување на кандидатите за возачи, авто-школата, обезбедува и:

1. Просторија за изведување на теоретска настава;
2. Посебна просторија за прием на странки која ги исполнува стандардите утврдени со Правилникот за општите мерки на заштита при работа за работни и помошни простории и простори;
3. Наставни средства, уреди и помагала;
4. Користење на уреден простор, односно полигон;
5. Возила на моторен погон;
6. Соодветен стручен кадар и
7. Наставен план и програма за оспособување на кандидатите за возачи на моторни возила.

1. Просторија за изведување на теоретска настава

Член 3

Просторијата за изведување на теоретската настава (во натамошниот текст: училиница) обезбедува услови за изведување настава и спроведување на теоретскиот дел на возачкиот испит најмалку за 30 кандидати. Училиницата е опремена со најмалку 15 клупи и 30 столчиња, една работна маса, една училишна табла и друг училишен прибор, техничка опрема за прикажување на цртежи и филмови, а од аспект на површината, опременоста, греењето, вентилацијата, осветлувањето и санитарниот чвор, училиницата треба да ги исполнува критериумите во согласност со прописите од областа на образованието и воспитанието.

2. Наставни средства, уреди и помагала

Член 4

За изведување на теоретската настава, авто-школата треба да обезбеди наставни средства, уреди и помагала и тоа:

1. Шеми на сообраќајни знаци, ознаки на коловозот и знаци што ги даваат овластени лица во сообраќајот;
2. Шеми, цртежи, фотографии и други помагала за објаснување на правилата на сообраќајот (престигнување, првенство на минување, промена на правецот на движење, рестројување, запирање и паркирање, сопиран пат при разни брзини и сл.) сообраќајните ситуации и елементи на патот;
3. Модели или шеми на уредите на моторните возила што се од значење за безбедноста на сообраќајот на патиштата (уреди за управување, уреди за сопирање, уреди за давање на светлосни знаци и за осветлување на патот и на возилото и сл.);
4. Шематски пресек на пневматик;
5. Комплет на пропишана опрема на возилата од соодветната категорија;
6. Пресек или макета на дизел мотор (само за „Ц,, „Д,, категорија и „Ц1,, Д1 поткатегорија);
7. Шеми, цртежи, фотографии, филмови, уреди за видеопрезентација, телевизор, графоскоп и други технички уреди за изведување на настава; и
8. Потребна стручна литература од областа на прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата (учебници, прирачници, списанија) за оспособување на кандидатите за возачи и за стручно усовршување на инструкторите и наставниците.

3. Користење на уреден простор, односно полигон

Член 5

За почетното оспособување на кандидатот за возач на моторно возило или трактор, авто-школата треба да обезбеди и користи уреден простор, односно полигон кој се состои од една или повеќе површини во исто место, кои не се јавни патишта, што за таа намена ќе го одобри надлежен орган, а ги имаат следните сообраќајно-технички елементи:

1. Пат со најмалку две сообраќајни ленти за сообраќај на возила во спротивни насоки, во должина од најмалку 240 м., а широчина од најмалку 5м.;
2. Сообраќајни површини за изведување на дејствија со возило што се предвидени со програмата за почетно оспособување на кандидати за возачи во практично управување со моторно возило или трактор, како и за полагање на возачкиот испит.

Сообраќајно техничките елементи на патот односно на сообраќајните површини од став 1 на овој член се изградени според техничките прописи за изградба на патиштата и се обележани со знаци и ознаки според прописите за сообраќајни знаци на патиштата.

Сообраќајно-техничките елементи на сообраќајните површини од ставот 1 на овој член за почетно оспособување на кандидатите за возачи и полагање на првиот практичен дел од возачкиот испит, се определени со Скицата која е составен дел на овој правилник.

4. Возила на моторен погон

Член 6

Оспособувањето на кандидатите за возачи се врши со возила на моторен погон и тоа:

1. За „А,, категорија на моторно возило од „А,, категорија;
2. За „А1,, поткатегорија на моторно возило од „А1,, поткатегорија;
3. За „Б,, категорија на моторно возило од „Б,, категорија кое нема автоматски менувач;
4. За „Б+Е,, категорија на моторно возило од „Б+Е,, категорија;
5. За „Б1,, поткатегорија на моторно возило од „Б1,, поткатегорија;
6. За „Ц,, категорија на моторно возило од „Ц,, категорија, чија најголема дозволена маса е над 7,5 тона;
7. За „Ц,+Е,, категорија на моторно возило од „Ц+Е,, категорија;
8. За „Ц1,, поткатегорија на моторно возило од „Ц1,, поткатегорија;
9. За „Ц1+Е,, поткатегорија на моторно возило од „Ц1+Е,, поткатегорија;
10. За „Д,, категорија на моторно возило од „Д,, категорија, во кое има вградено најмалку 30 седишта;
11. За поткатегоријата „Д1,, на моторно возило за превоз на лица од „Д1,, поткатегорија;
12. За категорија „Д+Е,, на моторно возило од „Д+Е,, категорија;
13. За поткатегорија „Д1+Е,, на моторно возило од „Д1+Е,, поткатегорија; и
14. За возачи на трактори на трактор со приклучно возило, со носивост од најмалку 1,5 тона.

Член 7

Моторното возило на авто-школата за оспособување на кандидати за возачи и за полагање на возачкиот испит покрај опремата од член 247 став 1 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата има и:

1. Внатрешно огледало за возилото од „Б,, категорија;
2. Апарат за гаснење на пожар;
3. Посебна ознака со натпис „Авто-школа,, која ноќе и во услови на намалена видливост е осветлена. Ознаката е со димензии 75x115 см. и има сопствен извор на светлина и се поставува на највисокиот дел на моторните возила од сите категории и поткатегории на возила освен возилата од категоријата „А,, и поткатегириите „А1,, и „Б1,,.

Член 8

Авто-школата има најмалку две моторни возила од категоријата „Б,, регистрирани на име на авто-школата.

За оспособување на кандидати за возачи од останатите категории и поткатегории авто-школата мора да поседува најмалку едно моторно и приклучно возило регистрирано на име на авто-школата.

Возилата од ставовите 1 и 2 на овој член потребно е да ги исполнуваат критериумите од член 7 на овој правилник.

Член 9

Оспособување на инвалиди и лица со телесни недостатоци се врши со сопствени возила приспособени на нивните потреби, кои ги исполнуваат условите од членовите 318 и 320 од Законот за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

5. Стручен кадар

Член 10

Оспособување на кандидатите за возачи се врши од најмалку двајца инструктори или наставници, во работен однос на неопределено време.

III. НАСТАВЕН ПЛАН И ПРОГРАМА ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ВОЗАЧИ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

Член 11

Наставниот план и програма за оспособување на кандидатите за возачи на моторни возила и за возачи на трактори се состои од теоретски и практичен дел, а за оспособување на кандидати за возачи за управување со работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор и возила од поткатегијата „Б1“, само од теоретскиот дел.

1. Теоретски дел

Член 12

Во теоретскиот дел на програмата за оспособување на кандидати за возачи за моторни возила опфатени се содржините од член 240 став 1 точка 1,3,4 и 5 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Теоретскиот дел на програмата за оспособување на кандидати за возачи на трактори, работни машини, мотокултиватори или возила од поткатегијата „Б1“, ги опфаќа само прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата што се однесуваат на правилата на сообраќајот на патиштата, сообраќајните знаци и нивното значење и знаците што ги даваат овластените лица кога вршат контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата, како и опасностите кои настануваат поради непрописно преземање на дејствија во сообраќајот и основите на функционирањето на уредите на возилата на моторен погон значајни за безбедноста на сообраќајот на патот.

Член 13

За изведување на теоретскиот дел на програмата за оспособување на кандидатите за возачи на моторни возила во наставните планови се предвидува за:

1. Оспособување на кандидати за возачи на моторни возило за „А“, и „Б“, категорија - 35 наставни часа;
2. За „А“, и „Б“, категорија ако кандидатот за возач има возачка потврда, дозвола за возач на трактор или возачка дозвола од поткатегијата „Б1“, - 15 наставни часа;
3. За „Ц“, и „Ц+Е“, категорија ако кандидатот за возач има возачка дозвола за управување со моторно возило од „Б“, категорија или возачка дозвола од категоријата „Б+Е“, - 15 наставни часа;
4. За „Д“, и „Д+Е“, категорија - 15 наставни часа;
5. За оспособување на кандидат за возач на трактор, работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор и поткатегијата „Б1“, - 20 наставни часа.

2. Практичен дел

Член 14

Практичниот дел на програмата за оспособување на кандидатите за возачи на моторни возила и трактори опфаќа изведување на дејствија со моторно возило или трактор што се од значење за успешно и безбедно управување со возилото во согласност со правилата на сообраќајот и со условите на патот и во сообраќајот, како и за совладување на техниката за управување со возилото.

Член 15

Изведувањето на наставата од практичниот дел на програмата за оспособување на кандидати за возачи на моторни возила и за возачи на трактори, се врши со почетно оспособување на уреден простор за таа цел, односно полигон, а потоа оспособувањето продолжува на јавен пат надвор од населено место и на јавен пат во населено место, дење и ноќе.

Почетното оспособување на уредениот простор односно полигон трае за:

- „А“, категорија - 4 наставни часа;
- „А1“, поткатегија - 4 наставни часа;
- „Б“, категорија - 6 наставни часа;
- „Ц“, категорија - 4 наставни часа;
- „Ц1“, поткатегија - 4 наставни часа;
- „Д“, категорија - 4 наставни часа;
- „Д1“, поткатегија - 2 наставни часа;
- возач на трактор - 2 наставни часа.

Член 16

Бројот на наставните часови од практичниот дел од програмата за оспособување на кандидати за возачи на моторни возила и трактори изнесува за:

- „А“, категорија - 15 наставни часа;
- „А1“, поткатегија - 15 наставни часа;
- „Б“, категорија - 36 наставни часа;
- „Ц“, категорија - 20 наставни часа;
- „Ц1“, поткатегија - 20 наставни часа;
- „Ц+Е“, категорија - 10 наставни часа;
- „Ц1+Е“, поткатегија - 10 наставни часа;
- „Д“, категорија - 16 наставни часа;
- „Д+Е“, категорија - 10 наставни часа;
- „Д1“, поткатегија - 10 наставни часа;
- „Д1+Е“, поткатегија - 10 наставни часа;
- возач на трактор - 15 наставни часа.

Член 17

Изведувањето на наставата од практичниот дел на програмата за оспособување на кандидатот за возач на моторни возила ноќе трае за:

- „А“, категорија - 4 наставни часа;
- „Б“, категорија - 6 наставни часа;
- сите останати категории и поткатегији - 2 наставни часа.

Член 18

Наставниот час од теоретскиот дел на програмата трае 45 минути, а од практичниот дел 50 минути.

Во еден ден кандидатот за возач може да има четири наставни часа од теоретскиот дел на програмата, а два наставни часа од практичниот дел.

Член 19

Наставниот план и програма за оспособување на кандидати за возачи на моторни возила од сите категории и поткатегији, наставниот план и програма за оспособување на кандидати за возачи на трактор и за возачи на работни машини, мотокултиватор, велосипед со мотор и кандидати на возачи од поткатегијата „Б1“, се составен дел на овој правилник.

Член 20

Проверката на кандидатите во смисла на член 245 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата се врши со писмено тестирање.

Тестирањето од став 1 на овој член го спроведува возач инструктор вработен во авто-школата.

Тестот за проверка на знаењата содржи прашања кои се вреднуваат со бодови во зависност од содржината на прашањето.

Кандидатот за возач го поседува потребното знаење ако во одговорот на тестот постигне најмалку 85% од вкупниот број бодови.

Содржината на тестот од став 3 на овој член не може да биде идентична со содржината на тестот за полагање на возачки испит.

IV. ЕВИДЕНЦИИ ШТО СЕ ВОДАТ ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ВОЗАЧИ

Член 21

За оспособување на кандидатите за возачи во авто-школата се водат следните евиденции:

1. Матична книга за евидентирање на кандидати за оспособување на возачи во кои се запишува: реден број, лично име, име на еден од родителите, датум и место на раѓање, живеалиште односно престојувалиште, адреса на станот, делот од програмата за кој се врши оспособувањето, број на одржани часови, време за кое кандидатот е оспособен, податоци за успехот на кандидатот на возачкиот испит, име и презиме на инструкторот што го оспособува и забелешка;

2. Евиденција за дополнително оспособување на кандидати за возачи од практичен дел во кој се запишува: реден број, лично име, име на еден од родителите, датум и место на раѓање, живеалиште односно престојувалиште, адреса на станот, делот од програмата за кои се врши оспособувањето, број на одржани часови, време за кое се одржани часовите, име и презиме на инструкторот и забелешка;

3. Дневник за евидентирање на изведениот теоретскиот дел на програмата за оспособување на кандидатите за возачи, во кој се запишува: датум и час на одржаната настава, предметот што се предава и наставната единица, потпис на наставникот и имињата и презимињата на кандидатите што ја посетувале наставата;

4. Картон за евидентирање за оспособување на кандидатите за возачи од практичниот дел на програмата за оспособување на кандидатите за возачи во кој се запишува: називот на авто-школата, име и презиме на кандидатот и инструкторот, бројот на матичната книга, видот и регистарскиот број на возилото и податоци за траењето на оспособувањето на кандидатот, со опис на работата;

5. Картон за евидентирање за дополнително оспособување на кандидати за возачи од практичен дел кој ги содржи истите податоци предвидени во точка 4 на овој член;

6. Евиденција за извршена проверка на знаењето на кандидатот за возач од областа на познавање на правилата во сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци, во кој се запишува: реден број, лично име, име на еден од родителите, дата и место на раѓање, живеалиште односно престојувалиште, адреса на станот, дата на извршена проверка, број на тест, по кој пат полага кандидатот, успех на кандидатот и име и презиме на лицето кое ја извршило проверката и забелешка;

7. Дневна евиденција за работа на возачите инструктори во која се запишува: реден број, датум и време на оспособување, име и презиме на инструкторот, име и презиме на кандидатот за возач;

8. Евиденција за посебните таблици за означување на возилото за оспособување на кандидати за возачи, во кој се запишува: реден број, број на таблицата, кој ја издал, име и презиме на задолжениот возач инструктор и забелешка.

Член 22

По престанокот на работа на авто-школата, матичната книга се предава во Министерство за внатрешни работи.

Член 23

На оспособениот кандидат за возач во авто-школата му се издава:

1. Потврда за проверка на знаењата од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци (образец број 1); и

2. Потврда за оспособување на кандидат за возач на моторно возило и за возач на трактор (образец број 2).

Член 24

Потврдата за проверка на знаењата од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци и лекарското уверение, кандидатот за возач ги носи со себе се додека се оспособува од практичниот дел на програмата и на барање на овластеното службено лице на Министерството за внатрешни работи да ги дава на увид.

Член 25

За утврдување на исполнетоста на условите за работа на авто-школата, се доставува барање до Министерството за внатрешни работи според седиштето на авто-школата.

Барањето од став 1 на овој член содржи:

- Назив на авто-школата;
- Седиште и адреса на авто-школата;
- Категории на возачи што ќе ги оспособува и
- Потпис на овластеното лице за застапување на авто-школата.

Кон барањето од став 1 на овој член се приложува:

1. Акт за основање на авто-школата;

2. Список на возачите инструктори и на стручните лица кои се во работен однос на неопределено време во авто-школата, со прилог на документи за степенот на нивната стручна подготовка;

3. Скица на сообраќајниот полигон или друг уреден простор со опис на сообраќајно-техничките елементи од член 5 на овој правилник, како и одобрение од надлежниот орган на општината за користење на таа површина, односно доказ за обезбедено користење на таков простор;

4. Попис и опис на просториите за вршење на дејноста, за кои се приложува решение од надлежниот орган дека работните простории ги задоволуваат условите во поглед на техничката опременост и заштитата на работа;

5. Список на наставни средства, уреди и помагала;

6. Список на возилата кои ќе се користат за оспособување на кандидатите за возачи (тип и марка, регистарска ознака и број на седишта за автобуси);

7. Список на други средства, уреди и помагала за изведување на теоретскиот и практичниот дел на програмата за оспособување на кандидати за возачи.

Член 26

Обрасците број 1 и 2 се составен дел на овој правилник.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 27

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за критериумите и начинот на работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар, опремата со која располагаат и евиденциите што ги водат за оспособување на кандидатите за возачи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/2000).

Член 28

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 171-73435/1

13 декември 2005 година

Скопје

Министер за образование и наука, Министер за внатрешни работи,
д-р Азис Положани, с.р. Љубомир Михајловски, с.р.

НАСТАВЕН ПЛАН И ПРОГРАМА ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТИ ЗА ВОЗАЧИ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА ЗА „А“, „А1“, „Б“, „Б1“, „Ц“, „Ц1“, „Д“, и „Д1“, КАТЕГОРИИ И ПОТКАТЕГОРИИ

I. ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ

Прописи за безбедноста на сообраќајот на патиштата и безбедно однесување во сообраќајот.

А) ОПШТИ ПРАШАЊА - 2 наставни часа

1. Прописи за безбедноста на сообраќајот на патиштата;

2. Значењето на одделни изрази што се употребуваат во прописите од областа во патниот сообраќај.

Б) ПРАВИЛА НА СООБРАЌАЈОТ - 14 наставни часа

1. Општи одредби за поведението на учесниците во сообраќајот на патиштата;
2. Дејствија со возилото во сообраќајот:
 - утврдување на условите за изведување дејствија со возилото во сообраќајот;
 - вклучување на возилото во сообраќајот;
 - промена на начинот и правецот на движење.
3. Движење на возило по пат:
 - страна на движење;
 - движење на возило на пат со повеќе сообраќајни ленти;
 - свртување надесно или налево;
 - полукружно свртување;
 - движење наназад;
4. Брзина на движењето:
 - проценување на сообраќајните услови на патот и прилагодување на брзината на движењето на возилото;
 - ограничување на брзината на движењето;
 - опасности што настануваат поради нагло зголемување намалување на брзината на движењето и погрешна на проценка на одстојанието и растојанието во движење во однос на другите возила.
5. Свртување;
6. Првенство на минување:
 - при свртување налево;
 - во однос на возила што се движат по шини;
 - на пат кој што е означен со сообраќаен знак како пат за првенство на минување;
 - при пресечување на велосипедска патека или лента;
 - на раскрсница.
7. Сообраќај на раскрсница:
 - поим и поделба на раскрсниците;
 - прилагодување на брзината на движењето на возилото;
 - навремено престројување заради свртување налево или надесно;
 - постапување спрема светлосните сообраќајни знаци и знаците што ги даваат овластените лица во сообраќајот.
8. Разминување;
9. Наизменично пропуштање на возила;
10. Престигнување и обиколување:
 - општи правила за престигнување и обиколување;
 - начин на изведување на престигнување и обиколување на возила, пречки и други објекти на патот;
 - опасности што настануваат поради непрописно и неправилно престигнување и обиколување.
11. Употреба на звучни и светлосни знаци за предупредување;
12. Запирање и паркирање:
 - начин и услови за запирање и паркирање (во сообраќајот) на патот;
 - забрана за запирање и паркирање;
 - паркирање на паркиралиште;
 - опасности на патот заради непрописно запирање и паркирање;
13. Влечење на возило;
14. Употреба на светлата во сообраќајот:
 - употреба на светла ноќе;
 - употреба на светла дење и во услови на намалена видливост;
 - потешкотии на адаптацијата на видот на нееднаквата осветленост на патот;
15. Растојание меѓу возилата;
16. Сообраќај на транваи и на други возила на шини;
17. Сообраќај на велосипеди, трицикли и четирицикли, мотоцикли, работни машини, мотокултиватори и запрежни возила;
18. Движење на добиток по патот;
19. Движење на пешаци по патот;

- правила за движење на пешаците;
 - односот на возачите спрема пешаците;
 - пресечување на колона пешаци.
20. Сообраќај на премин на пат преку железничка пруга;
 21. Сообраќај на авто пат и пат резервиран за сообраќај на моторни возила:
 - вклучување и начин на движење;
 - забрана на движење на определени категории и возила, ограничување на брзината, начин на запирање и полукружно свртување;
 22. Сообраќај во тунел;
 23. Сообраќај на возила под придружба и со право на првенство на минување и односот на возачите спрема нив;
 24. Товар на возилото:
 - сместување на товарот;
 - означување на товарот.
 25. Спортски и други приредби на пат;
 26. Превоз на лица и товар со моторни и приклучни возила и со возила што го влече трактор и мотокултиватор;
 27. Управување со возило ноќе и под неповолни временски услови (висока и ниска температура, видливост, дожд, снег, голомразица, ветар, магла, одрони на камења и слично).

В) СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ И ЗНАЦИ ШТО ГИ ДАВААТ ОВЛАСТЕНИ СЛУЖБЕНИ ЛИЦА - 4 наставни часа

1. Поим, улога и значење на сообраќајните знаци за безбедно и уредно одвивање на сообраќајот;
2. Поделба на сообраќајните знаци (вид, форма, боја, значење и поставување);
3. Знаци за опасност (форма, боја и значење);
4. Знаци за изрични наредби (група, форма, боја и значење);
5. Знаци за известување (форма, боја и значење);
6. Дополнителни табли;
7. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки;
8. Ознаки на коловозот (видови и значење);
9. Одбележување на премин на пат преку железничка пруга;
10. Знаци што ги даваат овластени службени лица при вршење на контрола и регулирање на сообраќајот (вид, начин на давање и нивно значење).

Г) ОПАСНОСТИ И ПОСЛЕДИЦИ КОИ НАСТАНУВААТ ПОРАДИ НЕПРОПИСНО ИЛИ НЕПРАВИЛНО ПРЕЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА ВО СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА - 2 наставни часа

1. Пребрзо возење (движење со возило со недозволена брзина во населено место и надвор од населено место);
2. Непригодна брзина на движењето на возилото спрема особините и состојбата на патот, видливоста, атмосферските прилики, состојбата на возилото и товарот, густината на сообраќајот и на другите сообраќајни услови;
3. Погрешна проценка на брзината на движењето и оддалеченоста на возилата што се движат од спротивна или во иста насока пред или зад возилото;
4. Непочитување на прописите за страната на движењето;
5. Непочитување на правилата за првенство на минување на раскрсница или погрешна проценка на сообраќајната ситуација за примена на правилата за првенство на минување на раскрсница;
6. Престигнување и обиколување на пат каде што нема доволен простор за безбедно и уредно престигнување и обиколување;

7. Престигнување на возило кое се доближува до пешачки премин или застанало пред пешачки премин заради пропуштање на пешаци;

8. Запирање на возило на коловоз во кривина и во близина на преслап каде прегледноста е недоволна или запирање на коло-воз ноќе и без соодветно обележување и обезбедување;

9. Непочитување на сообраќајните знаци;

10. Непрописно влечење на возило;

11. Непрописна употреба на светла.

Д) НЕГАТИВНО ВЛИЈАНИЕ НА НЕКОИ ФАКТОРИ ВРЗ БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА - 1 наставен час

1. Здравствена состојба за управување со моторно возило (акутни и хронични заболувања што имаат влијание врз способноста на возачот);

2. Нарушени психофизички особини од значење за способноста на возачот за управување со возило, (острина, рефлекс, рамнотежа, перцепција, мислење, вештина, емоција, реакција и слично);

3. Алкохолот и безбедноста на сообраќајот (степен на пијанство и нивно негативно влијание врз психофизичките особини, функциите и однесувањето на возачот);

4. Заморот и безбедноста на сообраќајот (видови и знаци на замор, одмор, должина на траење и начин на користење на одмор);

5. Лековите, дрогата и безбедноста на сообраќајот (штетни влијанија на определени лекови и дрогата врз психофизичките особини на возачот).

Ѓ) ВОЗАЧИ НА ВОЗИЛА НА МОТОРЕН ПОГОН - 2 наставни часа

1. Услови за управување со возила (правни, здравствени и психо-физички);

2. Оспособување на возачи на моторни возила;

3. Стекнување право на управување со возило на моторен погон;

4. Возачка дозвола;

5. Категорија на моторни возила за кои се издава возачката дозвола:

- важност и продолжување на важноста на возачката дозвола;

- издавање нова возачка дозвола наместо загубена или дотраена;

- одземање на возачка дозвола;

- меѓународна возачка дозвола

- превод и замена на странска возачка дозвола.

6. Пробно возење и возила со пробни табели;

7. Одговорност на возачите:

- кривична;

- прекршочна;

- материјална.

Е) УРЕДИ НА МОТОРНОТО ВОЗИЛО ШТО СЕ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА - 2 наставни часа

1. Значење на техничката исправност на возилото од аспект на безбедноста на сообраќајот на патиштата;

2. Обврска и услови за регистрација на возила на моторен погон;

3. Технички преглед на моторни и приклучни возила;

4. Исклучување на возило од сообраќај;

5. Отстранување од пат на дефектно и оштетено возило;

6. Опрема на мотоцикл (заштитен шлем);

7. Уреди за управување со возилото (улога, видови, функционирање, пропишани услови за исправност);

8. Уреди за сопирање (улога, видови, функционирање, пропишани услови за исправност);

9. Уреди за осветлување на патот и за давање на светлосни знаци (улога, пропишани услови);

10. Уреди за нормална видливост (улога, видови, пропишани услови);

11. Уреди за спојување на влечно и приклучно возило (улога, пропишани услови);

12. Пневматици за возило (видови, пропишани услови);

13. Сигурносни појаси (улога, значење и користење);

14. Опрема за патнички возила.

Ж) ХУМАНИ ОДНОСИ И СОЛИДАРНОСТ СПРЕМА ДРУГИТЕ УЧЕСНИЦИ ВО СООБРАЌАЈОТ - 3 наставни часа

1. Општествени норми (правни, технички, морални и обичајни) кои ја обликуваат сообраќајната етика;

2. Морално поведение однесување и солидарност во сообраќајот на патиштата спрема другите учесници:

- сообраќајни средства возилата;

- патот и објектите на него;

- сообраќајните знаци и службените лица кои вршат контрола и регулирање на сообраќајот;

3. Надлежност за вршење на контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата;

4. Посебни овластувања на службените лица во контролата и регулирањето на сообраќајот и патиштата;

5. Посебни односи, обврски, постапки спрема немонкните лица (деца, старци, болни, изнемоштени, инвалиди, слепи и др.).

З) ДОЛЖНОСТИ ВО СЛУЧАЈ НА СООБРАЌАЈНА НЕЗГОДА - 1 наставен час

- за учесникот во сообраќајната незгода;

- за возачи и лица кои се затекнати или наишле на местото на сообраќајната незгода.

Кандидатите за возачи на моторни возила од „А,, категорија и „А1,, поткатегорија не се осспособуваат по наставните содржини опфатени во оваа програма и тоа:

- делот Б, точки 12, 13, 24 и 25;

- делот Г, точки 8 и 10 и;

- делот Е, точки 7, 10 и 11.

Кандидатите за возачи на моторни возила од „Ц,, категорија и „Ц1,, поткатегорија покрај наставните содржини опфатени во оваа програма, се осспособуваат и по следните содржини:

1. Димензии, дозволени габарити, осовински притисоци и вкупна маса на товарните и приклучните возила;

2. Специфичности во превозот на товарот со моторни и приклучни возила:

- сместување и прицврстување на товарот;

- означување на товарот што го преминува габаритот на возилото;

- ограничување на брзината на движењето;

- документација за превоз на товарот.

3. Превоз на лица со возила во просторот за сместување на товар:

- превоз на лица со товарни моторни возила без одобрение и со одобрение;

- опрема на возилата и контрола на техничката исправност;

- оптеретување на возилото и право на управување со возилото;

- брзина на движењето.

4. Траење на времето на управувањето со моторно возило:

- работно време;

- одмор на возачите;

- начин на работа на посадата на возилото;

- евиденции за спроведеното работно време, одморот и прекините на возењето.

5. Превоз на опасни материи со моторни и приклучни возила:

- класификација на опасната материја;
- услови кои што мораат да ги исполнат возилата за превоз;

- уреди, прибор и опрема на возилата;
- означување на возилата;
- должност на посадата на возилата;
- брзина на движењето на возилото и слично.

6. Пробно возење;

7. Вонреден превоз;

8. Уреди и опрема за товарни моторни возила и автобуси;

9. Улога и функционирање на сервоуправувачот, тахографот, влечниот уред за спојување на влечното и приклучното возило;

10. Проверка на техничката исправност на возилото и отклонување на неисправноста:

- пред секоја употреба;

- подготвување на возилото за посебни временски услови и долги релации;

- подготвување на возилото за редовен и превентивен технички преглед.

Кандидатите за возачи на моторни возила од „Д“, категорија и „Д1“, поткатегија покрај наставните содржини опфатени во оваа програма, и дополнителните наставни содржини за „Ц“, категорија, се оспособуваат и по следните содржини:

1. Превоз на патници со моторно возило од „Д“, категорија и Д1 поткатегија:

- начин на превоз на патниците (линиски, вонлиниски);

- фактори кои влијаат на безбедноста и превоз на патниците.

2. Превоз на ученици и деца (означување на возилото и мерки на претпазливост).

II. ПРАКТИЧЕН ДЕЛ

За оспособување на кандидати за возачи од „А категорија и „А1“, поткатегија - 15 наставни часа

А) ПОЧЕТНО ОСПОСОБУВАЊЕ

1. Запознавање со возилото и со неговите карактеристики, запознавање со инструментите на контролните уреди, со командите на возилото и со начинот на нивната употреба;

2. Завземање на седечка положба на седиштето на возилото, запознавање со техниката и начинот на држење на телото за стабилност и за одржување на правецот при движење на возилото;

3. Пуштање на моторот во работа, постигнување на работна температура, менување на степенот на пренос во место и употреба на командите и уредите (уред за кочење, светлосно-сигнални уреди и др.);

4. Пуштање на моторот во работа, тргнување од место, возење право на кратка определена должина и запирање на рамен пат;

5. Пуштање на моторот во работа, тргнување од место, промена и возење право со II степен на пренос на определена должина и запирање (рамен пат);

6. Возење право со забрзување до III степен на пренос и намалување на брзината со менување до II степен на пренос;

7. Возење по импровизирани кривини на пат на определена должина со брзина до II степен на пренос;

8. Возење со скршнување надесно, а потоа налево на импровизирани бочни патишта со брзина до II степен на пренос;

9. Возење право на определена должина и изведување на полукружно свртување;

10. Тргување од место на импровизиран поголем наклон на патот и запирање;

11. Возење низ импровизирани раскрсници на патишта.

Б) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ НАДВОР ОД НАСЕЛЕНО МЕСТО

Возење по пат со поредок сообраќај: движење, промена на начинот и правецот на движење (менување на сообраќајна лента, поместување надесно или налево, разминување, престигнување, обиколување и користење на возачко огледало).

1. Возење по пат со поредок сообраќај: промена на брзината од најмалиот до најголемиот степен на пренос и одржување на правецот на движење, правилно движење во кривина, на надолница и нагорница;

2. Возење на пат со погуст сообраќај, разминување, престигнување, обиколување, давање на знаци за предупредување, правилно движење во кривина;

3. Возење по пат со погуст сообраќај држење правилно растојание од возилото кое се движи напред, минување покрај запрено возило за јавен превоз на патници на автобуска станица, минување покрај пешаци и односот спрема нив и минување покрај домашен добиток;

4. Возење ноќе со употреба на светлата во разни ситуации.

В) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ ВО НАСЕЛЕНО МЕСТО

1. Возење на улица со поредок сообраќај: вклучување во сообраќај, страни на движење, менување начин и правец на движење (менување на сообраќајна лента, поместување надесно и налево);

2. Возење на улица со погуст сообраќај: почитување на правилото за првенство на минување на пешачки премин, постапка на раскрсница со нерегулиран и со регулиран сообраќај со хоризонтална и вертикална сигнализација;

3. Возење на улица со погуст сообраќај: возење на раскрсница со изведување на дејствијата: престојување, скршнување, давање знаци за предупредување, вклучување на бочен пат, постапка на раскрсница со светлосни сообраќајни знаци;

4. Возење преку пешачки премин и пропуштање на пешаците на пешачки премин со посебен однос спрема деца, стари и немоќни лица;

5. Возење ноќе во населено место со употреба на светлата во разни ситуации според конкретниот режим и условите на сообраќајот;

6. Возење на улица со погуст сообраќај: проверка на знаењата и вештините за управување на возилото според сообраќајните правила и сообраќајните знаци, во програмата од претходните часови;

7. Вежбање на дејствијата и вештините за кои кандидатот за возач не е доволно оспособен.

За оспособување на кандидати за возачи од „Б“, категорија - 36 наставни часа

А) ПОЧЕТНО ОСПОСОБУВАЊЕ

1. Запознавање со возилото на кое се врши подготвувањето со неговите основни карактеристики;

2. Надворешен преглед и контрола на возилото пред тргнување (пневматици, стакла: уреди и др.);

3. Влегување во возилото: положба на возачот на седиштето, врзување со сигурносниот појас, запознавање со инструментите на контролните уреди, командите и начинот на нивната употреба;

4. Менување на степените на преносот во место без работа на моторот;

5. Пуштање на моторот во работа, тргнување од местото, промена на I и II степен на преносот во возење со сопирање (со раздел или меѓугас или без нив);

6. Одржување на правецот на движењето со двете раце и со менување на брзината;

7. Возење наназад: одржување на правецот на определена должина, влегување на бочен пат со скршнување надесно;

8. Повторување и поврзување на претходните дејствија;

9. Паркирање на возилото право покрај работа на коловозот со движење напред;

10. Движење по импровизирани раскрсници: на патштата со нерегулиран и со регулиран сообраќај со хоризонтална и вертикална сигнализација, како и со светлосни сообраќајни знаци (се спроведува во рамките на условите што ги дава местото каде се врши почетното подготвување);

11. Работа со управувачот при нагла промена на правецот на движење со полукружно скршнување на возилото без маневра на поширок простор и со двојна маневра на ограничен простор;

12. Движење по импровизирани кривини;

13. Запирање и паркирање на возилото кон десниот и левиот раб на коловозот и на место определено за паркирање со возење напред односно наназад со употреба на пропишани сигнали;

14. Полукружно свртување на возилото на определено простор.

Б) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ НАДВОР ОД НАСЕЛЕНО МЕСТО

1. Возење по пат со поредок сообраќај: страна на движење, промена на начинот и правецот на движењето (менување на сообраќајна лента, скршнување надесно и налево);

2. Возење по пат со поредок сообраќај: промена од најмалиот до најголемиот степен на преносот со одржување на правецот, работа со педалата на гаста и работната кочница при забрзување и успорување;

3. Возење по пат со поредок сообраќај: возење на нагорница, сопирање на нагорница со употреба на рачна помошна и работна сопирачка;

4. Паркирање на нагорница;

5. Возење наназад на нагорница;

6. Возење на надолница, сопирање на возилото, движење на надолница, намалување на движењето со помош на моторот и префрлување во понизок степен на преносот;

7. Паркирање на надолница;

8. Разминување, престигнување и обиколување и давање знаци за предупредување;

9. Возење ноќе со употреба на светлата и прилагодување на брзината и начинот на движење според конкретните сообраќајни услови.

В) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ ВО НАСЕЛЕНО МЕСТО

1. Возење по улица со поредок сообраќај: вклучување во сообраќајот, страна на движење, промена на начинот и правецот на движењето (скршнување надесно и налево, промена на сообраќајната лента и др.);

2. Возење наназад;

3. Возење на улица со послаб сообраќај и прилагодување на брзината и начинот на движење според конкретните услови и сигнализација;

4. Престројување пред раскрсница со свртување надесно и налево и давање на соодветни знаци за предупредување;

5. Возење на улица со интензивен сообраќај: разминување, престигнување, обиколување и давање на знаци за предупредување на другите учесници во сообраќајот, како и користење при тоа на ретровизорот (возачкото огледало);

6. Запирање и паркирање помеѓу две возила;

7. Влегување и излегување од паркиралиште;

8. Возење преку пешачки премин и пропуштање на пешаците на пешачкиот премин, посебно деца, стари и изнемоштени лица;

9. Пропуштање на пешаци при скршнување на бочен пат;

10. Возење во густ сообраќај и прилагодување на брзината и начинот на движењето според конкретните сообраќајни услови;

11. Возење по раскрсница, престројување пред раскрсници, скршнување на раскрсници надесно и налево и вклучување на пропишаните сообраќајни ленти од бочниот пат, почитување на сообраќајните знаци и сигнали;

12. Постапка по запирање на возило пред раскрсница;

13. Постапка на раскрсница со светлосни сообраќајни знаци (семафори) непосредно кога при доаѓањето се појави жолто светло;

14. Поминување со возилото покрај запрено возило за јавен превоз на автобуска станица, кога патниците влегуваат и излегуваат од таквото возило или преминуваат преку коловозот;

15. Поминување покрај пешаци, посебно на воден коловоз;

16. Движење на правилно растојание помеѓу возилата во движење;

17. Полукружно свртување на возилото без или со маневра, надвор и на површина на која се врши јавен сообраќај, правилно свртување на управувачот за време на движењето на возилото;

18. Прилагодување на начинот и на брзината на движењето на возилото според особините и состојбите на патот (кривини, преслап и др.) според временските прилики видливоста (магла, голомразица и др.) според густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови.

Г) КОМБИНИРАНО ОСПОСОБУВАЊЕ ВО НАСЕЛЕНО И НАДВОР ОД НАСЕЛЕНО МЕСТО

1. Возење на премин на пат преку железничка пруга;

2. Возење на пат надвор од населено место со разминување на поголеми брзини, промена на степените на пренос и одржување на правецот на движење;

3. Прилагодување на брзината и начинот на движењето според конкретните услови, режимот на сообраќајот и сообраќајната сигнализација;

4. Возење на пат надвор од населено место, возење во кривина, на надолница, нагорница, прилагодување на брзината на движење, запирање и поаѓање на нагорница;

5. Возење на пат надвор од населено месото, вежбање на разминување, престигнување, обиколување, правилно поминување преку пешаци, посебно спрема деца, стари и изнемоштени лица, поминување покрај домашен добиток;

6. Возење на пат во населено место со погуст сообраќај, вежбање, престројување и скршнување на раскрсници надесно и налево (правилен лак при скршнување), вежбање на движење на раскрсница со вклучување од спореден на главен и од главен на според пат со примена на правилата за првенство на минување, вежбање на возење на пешачки премин со примена на правилата за пропуштање на пешаците посебно децата, старите изнемоштени лица;

7. Возење на пат со интензивен сообраќај во населено место и надвор од населено место, увежбување на возењето според конкретниот режим на сообраќај според хоризонталната, вертикалната и светлосната сигнализација, според особините и состојбите на патот, според временските прилики (воден коловоз, магла, и сл.), густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови;

8. Возење ноќе во населено место по осветлени и неосветлени улици со употреба на светлата, според конкретниот режим и услови на сообраќајот, со посебно вежбање на разминување, обиколување, движење на пешачки премин, движење на раскрсница со поминување покрај пешаци;

9. Возење ноќе надвор од населено место на неосветлен пат со употреба на светлата, според конкретниот режим и услови на сообраќајот со посебно вежбање на разминување и употреба на светлата, поминување покрај пешаци и добиток и прилагодување на брзината на движењето според условите на патот и густината на сообраќајот;

10. Возење во населено место и надвор од населено место и вежбање на оние дејствија или вештини за кој кандидатот за возач не е доволно оспособен.

За оспособување на кандидати за возачи од „Ц,, категорија и „Ц1,, поткатегорија - 20 наставни часа

Кандидатите за возачи од категоријата „Ц,, и поткатегорија „Ц1,, се оспособуваат по содржините на оваа програма за оспособување на кандидати за возачи од „Б,, категорија и по следните дополнителни содржини:

А) ПОЧЕТНО ОСПОСОБУВАЊЕ

1. Запознавање со возилото на кое се врши подготвувањето и со неговите основни карактеристики;

2. Надворешен преглед и контрола на возилото пред тргнување (пневматици, стакла, уреди и др.);

3. Влегување во возилото, положба на возачот на седиштето, врзување со сигурносниот појас, запознавање со инструментите на контролните уреди, командите и начинот на нивната употреба;

4. Менување на степените на преносот во место без работа на моторот;

5. Пуштање на моторот во работа, тргнување од место, промена на I и II степен на преносот во возењето со сопирање (со раздел или меѓугас или без нив);

6. Одржување на правецот на движењето со двете раце и со менување на брзината;

7. Возење на пат надвор од населено место со интензивен сообраќај, вежбање на поголема и помала брзина со менување на степените на пренос и одржување на правецот на движење, вежбање на возење во кривини, на надолница и нагорница, прилагодување на брзината на движењето според особините на патот и состојбата на возилото, запирање и поаѓање на нагорница;

8. Возење на пат во населено место со интензивен сообраќај, вежбање на правилата за движење на раскрсница со регулиран и нерегулиран сообраќај (добижување кон раскрсница, престројување, скршнување налево и надесно, вклучување на бочен пат примена на правилата за првенство на минување), како и вежбање на следењето и примената на сообраќајната сигнализација, следењето на сообраќајната сигнализација, правилно однесување кон другите учесници во сообраќајот и реагирање на опасностите;

9. Возење на пат во населено место со интензивен сообраќај според конкретните услови и режимот на сообраќајот, според сообраќајната сигнализација, според временските прилики и другите услови;

10. Возење во населено место или надвор од населено место и вежбање на оние дејствија или вештини за кои кандидатот за возач не е доволно способен;

Кандидатот за возач од „Ц,, категорија и „Ц1,, поткатегорија кој поседува возачка дозвола од „Б,, категорија, не се оспособува по содржините за оспособување на кандидати за возачи од „Б,, категорија односно од делот А - почетно оспособување точка 7-14, делот Б -, оспособување на јавен пат надвор од населено место, точка 1-9, делот В -, оспособување на јавен пат во населено место, точка 1-18, делот Г -, оспособување во населено и надвор од населено место, точка 1-5 и точка 10 и по содржините за оспособување на кандидати за возачи „Ц,, категорија, точка 3 од оваа програма.

За оспособување на кандидати за возачи од „Д,, категорија и „Д1,, поткатегорија - 16 наставни часа

Кандидатите за возачи од „Д,, категорија се оспособуваат по содржините на оваа програма наведени под делот Г-, оспособување во населено место и надвор од населено место, и по дополнителни содржини за оспособување на кандидати за возачи од „Ц,, и „Ц1,, поткатегорија.

Оспособување на кандидати за возачи од „Ц+Е,, „Ц1+Е, Д+Е, „Д1+Е,, категорија односно поткатегорија - 6 наставни часа

Кандидатите за возачи од погоре наведените категории и поткатегории се оспособуваат по содржината за оспособување на кандидати за возачи од „Б,, категорија, односно делот В-, оспособување на јавен пат во населено место, точки 1, 2, 17 и 18 и по содржините за оспособување на кандидати за возачи од „Ц,, категорија и „Ц1,, поткатегорија, точки 1, 2, 3, 4.

НАСТАВЕН ПЛАН И ПРОГРАМА ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТИ ЗА ВОЗАЧИ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА ОД СИТЕ КАТЕГОРИИ И ПОТКАТЕГОРИИ, ТРАКТОР, РАБОТНИ МАШИНИ, МОТОКУЛТИВАТОР, ВЕЛОСИПЕД СО МОТОР И КАНДИДАТИ НА ВОЗАЧИ ОД ПОТКАТЕГОРИЈАТА „Б1,,

I. ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ

1. ПРОПИСИ ЗА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

А) ПРАВИЛА НА СООБРАЌАЈОТ

1. Општи одредби за поведението на учениците во сообраќајот на патиштата;

2. Вклучување на возилото во сообраќај;

3. Страна на движење по патот;

4. Свртување надесно или налево;

5. Полукружно свртување;

6. Брзина на движењето и опасности поради брзината;

7. Првенство на минување:

- при свртување налево;

- во однос на возилата што се движат по шини;

- на пат кој што е означен со сообраќаен знак како пат со првенство на минување;

- на раскрсница.

8. Сообраќај на раскрсница;

9. Свртување на возило на раскрсница:

- навремено престројување заради свртување;

- свртување надесно;

- свртување налево.

10. Разминување;

11. Престигнување и обиколување:

- општи правила за престигнување и обиколување;

- начин на изведуваче на пристигнувањето и обиколување на возила, пречки и други објекти на патот.

12. Употреба на звучни и светлосни знаци за предупредување;

13. Запирање и паркирање;

14. Употреба на светла во сообраќајот;

15. Растојание меѓу возилата;

16. Сообраќај на премин на пат преку железничка пруга;

17. Сообраќај на возила под придружба и со право на првенство на минување и односот на возачите спрема нив;

18. Движење на пешаци по пат и обврските на возачите спрема нив;

19. Сообраќај на велосипеди, трицикли и четирицикли;

20. Сообраќај на трактори кој што влечат запрежно возило;

21. Сообраќај на работни машини и мотокултиватори;

22. Сообраќај на запрежни возила и движење на добиток по патот;

23. Превоз на лица и товар со приклучно возило што го влече трактор и мотокултиватор;

24. Управување со возило ноќе и под неповолни временски услови.

Б) СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ ШТО ГИ ДАВААТ ОВЛАСТЕНИ СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

1. Знаци за опасност (изглед и значење);
2. Знаци за изрични наредби (изглед, значење);
3. Знаци за известување (изглед, намена);
4. Дополнителни табли (значење);
5. Светлосни сообраќајни знаци и други светлосни ознаки;
6. Ознаки на коловоз (видови и значење);
7. Обележување на премин на пат преку железничка пруга;
8. Обележување на работи на пат;
9. Знаци што ги даваат овластени службени лица при вршење на контрола и регулирање на сообраќајот (вид, начин на давање и нивно значење).

В) ОПАСНОСТИ И ПОСЛЕДИЦИ КОИ НАСТАНУВААТ ПОРАДИ НЕПРОПИСНО ПРЕЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА ВО СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА - 1 наставен час

1. Погрешна проценка на брзината на движењето и оддалеченоста на возилата што се движат од спротивната или во насока пред или зад возилото;
2. Непочитување на прописите за страната на движењето;
3. Непочитување на правилата за првенство на минување на раскрсница или погрешна проценка на сообраќајната ситуација за примена на правилата за првенство на минување на раскрсница;
4. Престигнување и обиколување на пат каде што нема доволен простор за безбедно и уредно престигнување и обиколување;
5. Престигнување на возило кое се доближува кон пешачки премин или застанало пред пешачки премин заради пропуштање на пешаци;
6. Непочитување на сообраќајните знаци.

II. ПРАКТИЧЕН ДЕЛ ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТИ ЗА ВОЗАЧИ НА ТРАКТОРИ - 15 наставни часа

А) ПОЧЕТНО ОСПОСОБУВАЊЕ

- запознавање со возилото на кое се врши подготвувањето и со неговите основни карактеристики;
- надворешен преглед и контрола на возилото пред тргнување (пневматици, стакла, уреди и друго);
- влегување во возилото, положба на возачот на седиштето, запознавање со инструментите на контролните уреди, командите и начинот на нивната употреба;
- пуштање на моторот во работа;
- менување на степените на преносот во место и постигање на работна температура;
- пуштање на моторот во работа;
- тргнување од местото;
- промена на I и II степен на преносот на возење, со сопирање (со раздел или меѓугас или без нив);
- одржување на правецот на движењето со двете раце и со менување на брзината.

Б) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ НАДВОР ОД НАСЕЛЕНО МЕСТО

- возење по пат со поредок сообраќај, вклучување во сообраќајот, страна на движење, промена на начинот и правецот на движењето (менување на сообраќајна лента, скршнување надесно и налево);
- возење по пат со поредок сообраќај, промена од најмалиот до најголемиот степен на преносот со одржување на правецот, работа со педалата на гаста и работната кочница при забрзување и успорување;
- возење по пат со поредок сообраќај, возење на нагорница сопирање на нагорница со употреба на рачна, помошна и работна сопирачка;

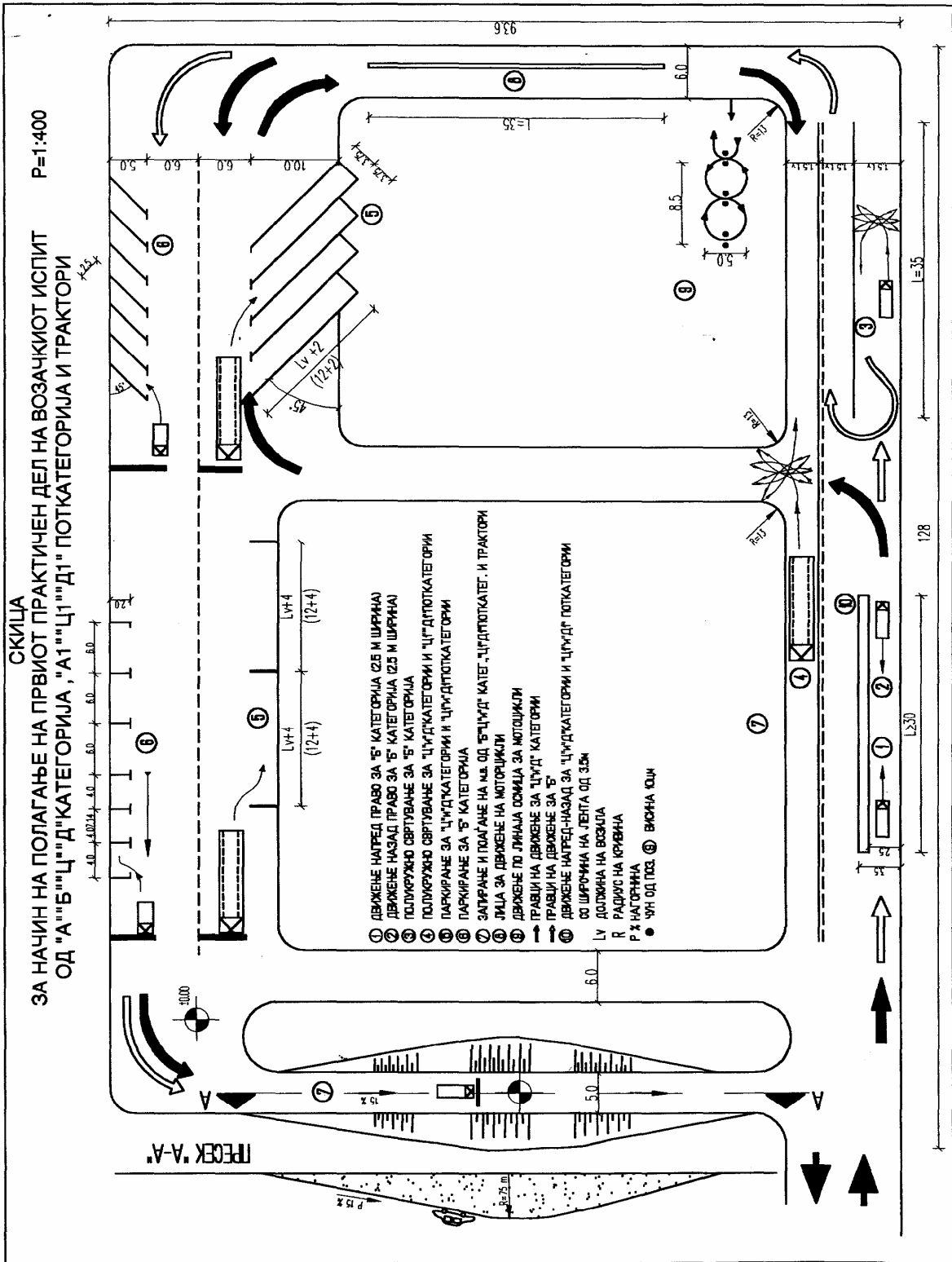
- паркирање на нагорница;
- возење наназад на нагорница;
- возење на надолница, сопирање на возилото, движење на надолница, намалување на движењето со помош на моторот и префрлување во понизок степен на преносот;
- паркирање на надолница;
- разминување, престигнување и обиколување и давање знаци за предупредување;
- возење ноќе со употреба на светлата и прилагодување на брзината и начинот на движење според конкретните сообраќајни услови.

В) ОСПОСОБУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПАТ ВО НАСЕЛЕНО МЕСТО

- возење по улица со поредок сообраќај;
- вклучување во сообраќајот, страна на движење, промена на начинот и правецот на движењето (скршнување надесно и налево, промена на сообраќајната лента и друго);
- возење наназад, возење на улица со послаб сообраќај и прилагодување на брзината и начинот на движење според конкретните услови и сигнализацијата;
- престројување пред раскрсница со свртување надесно и налево и давање на соодветни знаци за предупредување;
- возење на улица со интензивен сообраќај, разминување, престигнување, обиколување и давање на знаци за предупредување на другите учесници во сообраќајот, како и користење при тоа на ретровизорот (возачкото огледало);
- запирање и паркирање помеѓу две возила;
- влегување и излегување од паркиралиште;
- возење преку пешачки премин и пропуштање на пешаците на пешачкиот премин, посебно деца, стари и изнемоштени лица;
- пропуштање на пешаци при скршнување на бочен пат;
- возење во густ сообраќај и прилагодување на брзината и начинот на движење според конкретните сообраќајни услови;
- возење по раскрсници, престројување пред раскрсници, скршнување на раскрсници надесно и налево и вклучување на прописните сообраќајни ленти од бочниот пат, почитување на сообраќајните знаци и сигнали;
- постапка по запирање на возило пред раскрсница;
- постапка на раскрсници со светлосни сообраќајни знаци (семафори), непосредно кога при доаѓањето се појави жолто светло;
- поминување со возилото покрај запрено возило за јавен превоз на патници на автобуска станица, кога патниците влегуваат и излегуваат од таквото возило или преминуваат преку, коловоз;
- поминување покрај пешаци, посебно на воден коловоз;
- држење на правилно растојание помеѓу возилата во движење.

Г) ОСПОСОБУВАЊЕ ВО НАСЕЛЕНО И НАДВОР ОД НАСЕЛЕНО МЕСТО

- возење на премин на пат преку железничка пруга;
- возење на пат надвор од населено место со развивање на поголема брзина, промена на степените на пренос и одржување на правецот на движење;
- прилагодување на брзината и начинот на движењето според конкретните услови, режимот на сообраќајот и сообраќајната сигнализација.

Образец број 1

Назив на Авто-школа

Мат.книга бр. _____

_____ година

(место)

Врз основа на член 23 став 1 точка 1 од Правилникот за критериумите и начинот на работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар, опремата со која мораат да располагаат и евиденциите што ги водат („Службен весник на РМ., бр. _____ 2005), се издава

**ПОТВРДА
ЗА ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊАТА ОД ПРАВИЛАТА ЗА СООБРАЌАЈОТ НА
ПАТИШТАТА И СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ**

_____ - кандидат за возач на моторно возило _____
(име и презиме)

од категорија _____ поткатегорија _____ возач на трактор, од _____
улица _____ роден _____ година, со број на лична карта _____ поседува
потребно знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци,
согласно член 245 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.

М.П.

Овластено лице

Образец број 2

Врз основа на член 23 став 1 точка 2 од Правилникот за критериумите и начинот на работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар, опремата со која мораат да располагаат и евиденциите што ги водат („Службен весник на РМ., бр. ____ 2005), се издава

**ПОТВРДА
ЗА ОСПОСОБУВАЊЕ НА КАНДИДАТ ЗА ВОЗАЧ НА МОТОРНО ВОЗИЛО И ЗА
ВОЗАЧ НА ТРАКТОР**

Со ова се потврдува дека кандидатот _____ од _____

(име и презиме)

ул. _____ бр. _____, роден _____ година, во времето од ____ до _____ година посетувал настава за возач на моторно возило и за возач на трактор по наставен план и програма, за теоретскиот и практичниот дел.

Кандидатот е оспособуван за возач на моторно возило од „____“, категорија, „____“, поткатегорија, возач на трактор.

М.П. _____
Овластено лице

277.

Врз основа на член 273 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/98, 38/2002 и 38/2004), министерот за внатрешни работи, во согласност со министерот за образование и наука и министерот за транспорт и врски, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ПРОГРАМАТА, ОРГАНИЗАЦИЈАТА, НАЧИНОТ
НА ПОЛАГАЊЕ НА ВОЗАЧКИОТ ИСПИТ, ПРОВЕРКАТА
НА ОСПОСОБЕНОСТА НА КАНДИДАТИТЕ
ЗА ВОЗАЧИ, ПОСЕБНИТЕ КРИТЕРИУМИ ВО ПОГЛЕД
НА СТРУЧНАТА ПОДГОТОВКА ШТО ТРЕБА
ДА ЈА ИСПОЛНУВААТ ПРЕТСЕДАТЕЛОТ И ЧЛЕНОВИТЕ
НА ИСПИТНАТА КОМИСИЈА, КАКО И
ПРОСТОРИИТЕ И ОПРЕМАТА ВО КОИ КЕ СЕ
СПРОВЕДУВА ИСПИТОТ И ВОДЕЊЕТО НА
ЕВИДЕНЦИИ ВО ВРСКА СО ВОЗАЧКИТЕ ИСПИТИ**

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишува програмата, организацијата, начинот на полагање на возачкиот испит на кандидати за возачи на моторни возила, трактор, работна машина, мотокултиватор, трицикли и четирицикли, проверката на оспособеноста на кандидатите за возачи, посебните критериуми во поглед на стручната подготовка што треба да ја исполнуваат претседателот и членовите на испитната комисија, како и просториите и опремата во кои ќе се спроведува испитот и водењето на евиденциите во врска со возачките испити.

**II. ПРОГРАМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН НА
ПОЛАГАЊЕ НА ВОЗАЧКИОТ ИСПИТ**

1. Програма за полагање на возачкиот испит

Член 2

Програмата за полагање на возачкиот испит за управување со моторно возило или трактор се состои од теоретски и практичен дел, а за управување со работна машина, мотокултиватор, трицикли и четирицикли, само од теоретски дел.

Член 3

Теоретскиот дел на Програмата за полагање на возачкиот испит за управување со моторно возило од член 2 на овој правилник опфаќа содржини од следните области:

- правила и прописи за безбедност на сообраќајот на патиштата, сообраќајните знаци и нивното значење и знаците што ги даваат овластените лица кога вршат контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата;
- опасности кои настануваат поради непрописно преземање на дејствија во сообраќајот на патиштата;
- влијанието на алкохолот, другите опојни средства, заморот, лековите, болестите и другите неповолни психофизички состојби врз безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- влијание на природните фактори (снег, магла и други атмосферски и климатски услови), на состојбата на возилото, на товарот и на патот, врз безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- основи на функционирањето на уредите на моторно возило што се од значење за безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- односи во патниот сообраќај, хумани односи и солидарност спрема другите учесници во сообраќајот;
- должности во случај на сообраќајни незгода.

Кандидат за возач на моторно возило од „Ц“, категорија и „Ц1“, поткатегија кој има положено испит за возач од „Б“, категорија како и кандидат за возач од

„Д“, категорија и „Д1“, поткатегија го полагаат теоретскиот дел на возачкиот испит само по дополнителните содржини утврдени со програмата за полагање на возачкиот испит.

Кандидатот за возач на трактор и за возач на работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор, трицикли и четирицикли го полага теоретскиот дел на програмата за полагање на возачкиот испит само од содржините на областите од став 1 алинеја 1 и 2 на овој член.

Теоретскиот дел се состои од писмен и усмен дел.

Член 4

Практичниот дел на програмата за полагање на возачкиот испит за управување со моторно возило и трактор, опфаќа изведување на активности со моторното возило и тракторот што се од значење за успешно и безбедно управување со возилото во согласност со правилата на сообраќајот и со условите на патот и во сообраќајот и за совладување на техниката за управување со возилото.

Член 5

Програмата за полагање на возачкиот испит е приложена кон овој правилник и е негов составен дел.

**2. Организација на возачкиот испит
2.1. Испитна комисија**

Член 6

Возачкиот испит се полага пред испитна комисија која се состои од претседател, испитувач по теоретскиот дел и испитувач по практичниот дел на програмата за полагање на возачкиот испит.

Претседателот и испитувачот на испитната комисија пред која се полага возачкиот испит можат да имаат свои заменици.

Член 7

Испитната комисија работи во полн состав, а со нејзината работа раководи претседателот.

Претседателот и членовите на испитната комисија одлуката за успехот на кандидатот кој полага возачки испит ја донесуваат со мнозинство на гласови.

**3. Начин на полагање на возачкиот испит
3.1. Пријавување на возачки испит**

Член 8

Пријавата за полагање на возачкиот испит се поднесува до испитната комисија пред која кандидатот за возач ќе го полага возачкиот испит.

Пријавата за полагање на возачкиот испит содржи: лично име на кандидатот, датум и место на раѓање, адреса на живеалиште или престојувалиште, број на лична карта и матичен број на граѓанинот, занимање, податоци за категоријата и поткатегијата на возилото за која се полага возачкиот испит, податоци за категоријата и поткатегијата на возилата за кои возачот има возачка дозвола, кој пат полага, кога последен пат го полагал возачкиот испит и од која област повторно го полага возачкиот испит.

Член 9

Со пријавата за полагање на возачкиот испит се приложува:

- доказ дека има завршено најмалку основно образование;
- лекарско уверение дека кандидатот за возач е телесно и душевно способен да управува со моторно возило;
- потврда за извршено оспособување на кандидатот за возач;

- потврда за извршено оспособување на кандидатот за возач од областа постапување во случај на сообраќајна незгода (укажување на прва помош на лица повредени во сообраќајна незгода);

- доказ за уплатен износ на трошоци сврзани за полагање на возачкиот испит;

- доказ дека кандидатот за возач од „Ц„ категорија или „Ц1„ поткатегиорија, управувал возила од „Б„ категорија, а односно кандидатот за возач за „Д„ категорија и „Д1„ поткатегиорија, управувал возило од „Ц„ категорија и „Ц1„ поткатегиорија.

Доказ во смисла на став 1 алинеја 6 на овој член се смета фотокопија од возачка и од сообраќајна дозвола на моторното возило со кое кандидатот за возач лично управувал, заверени на нотар од кои се гледа дека тој поседувал и управувал моторно возило од потребната категорија и поткатегиорија и потврда од организација во која кандидатот за возач управувал возила од соодветна категорија односно поткатегиорија.

Член 10

За повторување на возачкиот испит, односно за одделен негов дел, се поднесува посебна пријава до испитната комисија пред која кандидатот за возач го полага испитот.

Член 11

При приемот на пријавата за полагање на возачкиот испит се проверува дали пријавата е потполна и дали се приложени сите прилози од член 9 од овој правилник.

Ако се исполнети условите за полагање на возачкиот испит, испитната комисија го определува времето и местото на испитот и за тоа го известува кандидатот за возач.

Член 12

Кандидатот за возач може да полага возачки испит најрано 30 дена од денот на пријавувањето.

Полагањето не може да се одобри порано од 10 дена од денот на претходното полагање.

Член 13

На кандидатот за возач кој не ги исполнува пропишаните услови за полагање на возачкиот испит нема да му се одобри полагање на испитот.

3.2. Полагање на возачкиот испит

Член 14

Пред почетокот на полагањето на возачкиот испит испитната комисија го утврдува идентитетот на кандидатот за возач со увид во личната карта и приложените документи за полагање на испитот.

Испитната комисија нема да дозволи полагање на возачки испит на кандидат за кој ќе утврди дека е очигледно под дејство на алкохол или други опојни средства, поради што не е во состојба да го полага возачкиот испит.

Во случај од став 2 на овој член се смета дека кандидатот не го полагал возачкиот испит и истото се констатира во записникот за полагање на возачкиот испит.

Член 15

Ако кандидатот за возач не пристапи кон полагање на возачкиот испит од било кои причини или пред почетокот на испитот се откаже од полагање, се смета дека не го полагал испитот и по негово барање ќе му се одобри дополнително да го полага.

Ако кандидатот за возач се откаже од веќе започнатото полагање на испитот од определен дел, се смета дека не го положил испитот од тој дел, што се внесува во записникот за полагање на возачкиот испит.

Ако кандидатот за возач на возачкиот испит се служи со учебници или белешки, испитната комисија го отстранува од испитот од тој дел, што се внесува во записникот за полагање на возачки испит.

Член 16

Испитната комисија повиканите кандидати, ги испитува на денот кога е закажано испитување.

Теоретскиот дел од возачкиот испит (писмен и усмен дел) се спроведува во еден ден.

Првиот и вториот практичен дел од возачкиот испит се полага во еден ден.

Член 17

Теоретскиот дел од возачкиот испит (писмен и усмен дел) испитната комисија го спроведуваат во просторијата определена од Министерството за внатрешни работи според местото каде што се спроведува испитот пред испитната комисија.

Член 18

Возачкиот испит започнува со полагање прво на теоретскиот дел, а потоа на практичниот дел за управување со моторно возило или трактор.

Член 19

На теоретскиот дел од возачкиот испит се утврдува дали кандидатот за возач ги совладал содржините предвидени со програмата во член 3 на овој правилник.

Теоретскиот дел на возачкиот испит се полага писмено (со решавање на тест) и усмен дел (со извлекување на лист со три прашања).

Член 20

Тестовите за полагање на возачкиот испит содржат определен број прашања на кои одговорите се даваат на начин определен во тестот.

Точните одговори на прашањата од тестот зависно од тежината на прашањата, се вреднуваат со поени определени во тестот.

Член 21

Кандидатот за возач, прашањата од тестот ги одговора за време од 60 минути.

Се смета дека испитот го положил оној кандидат за возач кој со точни одговори на прашањата во тестот постигнал најмалку 90% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 22

Кандидатот за возач на моторно возило или трактор кој не го положил усниот дел на возачкиот испит се смета дека не го положил теоретскиот дел од возачкиот испит.

Член 23

Кандидатот за возач на моторно возило или трактор кој го положил теоретскиот дел од возачкиот испит може да го полага практичниот дел од возачкиот испит во период од една година.

Кандидатот за возач на моторно возило или трактор кој во период од една година нема да го положи практичниот дел од возачкиот испит (прв и втор практичен дел) повторно го полага теоретскиот дел од возачкиот испит.

Член 24

На барање на кандидатот за возач, испитната комисија му ги соопштува грешките што ги направил во тестот.

Член 25

Тестовите се користат и се даваат на кандидатот за возач само за време на полагањето на возачкиот испит.

Тестовите за полагање на возачкиот испит и листовите од испитните прашања за усмениот дел од испитот се чуваат во Министерството за внатрешни работи.

Специментите за проверка на точноста на одговорите на тестот се чуваат во Министерството за внатрешни работи.

Член 26

Практичниот дел од возачкиот испит за управување со моторно возило или трактор може да го полага само кандидат за возач кој претходно го положил теоретскиот дел.

Член 27

На практичниот дел на возачкиот испит се утврдува дали кандидатот за возач се стекнал со знаење и потребна вештина за самостојно управување со трактор или со моторно возило од категоријата за која го полага испитот.

Член 28

Практичниот дел на возачкиот испит се полага на моторно возило или трактор што го обезбедува автошколата и тоа:

- за возач на моторно возило од „А,, категорија кандидат за возач кој наполнил 18 години возраст, на мотоцикл чија работна зафатнина на моторот надминува 125 см³;

- за возач на моторно возило од „А1,, поткатегија кандидат за возач кој наполнил 16 годишна возраст на мотоцикл со работна зафатнина до 125 см³;

- за возач на моторно возило од „Б,, и „Б+Е,, категорија на моторно возило од истите категории што немаат автоматски менувач и на кои командата на помошната кочница му е пристапна на испитувачот;

- за возач на моторно возило од „Ц,, категорија на товарно моторно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 7.500 кг;

- за возач на моторно возило од „Ц1,, поткатегија, на товарно моторно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 кг;

- за возач на моторно возило од „Ц+Е,, категорија на група возила чие влечно возило спаѓа во категоријата „Ц,, на кое може да биде придодадено приклучно возило чија вкупна маса е поголема од 750 кг.;

- за возач на моторно возило од „Ц1+Е,, поткатегија на група возила каде што влечното возило спаѓа во поткатегијата „Ц1,, а приклучното возило е со вкупна маса поголема од 750 кг. со тоа што вкупната маса на групата возила не надминува 12.000 кг. а вкупната маса на приклучното возило не е поголема од масата на празното влечно возило;

- за возач на моторно возило од „Д,, категорија на автобус на кој се вградени над 30 седишта за возач на моторно возило од „Д1,, поткатегија со моторно возило за превоз на лица кој освен седиштето на возачот има повеќе од 8 седишта но не повеќе од 16 седишта на кое може да им биде придодадено приклучно возило чија вкупна маса не надминува 150 кг.;

- за возач на моторно возило од „Д+Е,, категорија, на група на возила каде влечно возило спаѓа во категоријата „Д,, и приклучно возило со вкупна маса поголема од 750 кг.;

- за возач на моторно возило од „Д1+Е,, поткатегија, на група на возила во кои влечното возило спаѓа во поткатегијата „Д1,, а неговото приклучно возило е со вкупна маса поголема од 750 кг. при што групата на возила не надминува 12.000 кг., а вкупната маса на приклучното возило не ја надминува масата на празното влечно возило и во него неможат да се превезуваат лица;

- за возач на трактор на трактор со безбедносна кабина и со приколка;

- инвалиди и лица со телесни недостатоци можат да полагаат практичен дел на возачкиот испит со моторно возило под услови за време на полагањето да имаат потребни помагала, односно овој испит можат да го полагаат на моторно возило приспособено кон нивните индивидуални телесни недостатоци или на моторно возило специјално прилагодено за возачи со определени телесни недостатоци.

Член 29

За време додека се полага практичниот дел на возачкиот испит, моторното возило односно тракторот е означено со посебни таблици за означување на возило со кое се врши оспособување на кандидати за возачи.

Посебните таблици од став 1 на овој член ги обезбедува испитната комисија.

Член 30

Комисијата за полагање на возачкиот испит нема да започне со практичниот дел на возачкиот испит ако утврди дека возилото на кое ќе се полага испитот е технички неисправно.

Член 31

Практичниот дел на возачкиот испит за управување со моторно возило од „А,, категорија и „А1,, поткатегија се полага на уреден простор одобрен за таа цел и на јавен пат како единствен дел на испитот.

На возачкиот испит од став 1 на овој член, кандидатот за возач треба да го подготви возилото за возење и правилно да ги изведува особено следните дејствија:

- поаѓање со возило од место, одржување на правец и рамнотежа при возење и давање на соодветни знаци со рака, кружно управување со возилото на споеви кругови во вид на бројот осум, а потоа возење во спротивна насока по обележена линија широка 0,2 м. во должина од 35 м; и

- управување со возилото во сообраќај на јавен пат во согласност со правилата на сообраќајот, сообраќајните знаци, состојбата на патот и условите на сообраќајот.

Се смета дека кандидатот за возач го полага возачкиот испит од став 2 алинеја 2 на овој член кога испитната комисија му го одредува правецот на движење на кандидатот, а го следи со друго моторно возило.

Член 32

Практичниот дел од возачкиот испит за управување со моторно возило се состои од два дела, прв и втор практичен дел.

Кандидатите за возачи од „Б,, „Ц,, „Д,, категорија и „Ц1,, и „Д1,, поткатегија и за возач на трактор полагаат прв и втор практичен дел.

Кандидатите за возачи од категориите „Б+Е,, „Ц+Е,, „Д+Е,, и поткатегиите „Ц1+Е,, и „Д1+Е,, полагаат само втор практичен дел од возачкиот испит.

Член 33

Првиот практичен дел од возачкиот испит од член 32 став 1 на овој правилник се полага на уреден сообраќаен простор одобрен за таа цел каде што кандидатот за возач треба да покаже дали може да го подготви возилото за возење и со истото правилно да ги изведува особено следните дејствија:

- поаѓање со возилото од место и одржување на правецот на движење напред со менување на I и II степен на пренос на една сообраќајна лента широка 2,5 м. и во должина од најмалку 30 м. за возило од „Б,, категорија, а 2,75 м. широка за возило од останатите категории и поткатегиите и запирање на возилата на пропишан и безбеден начин;

- возење назад и движење во средината на сообраќајната лента широка 2,5 м. и во должина најмалку од 30 м. за возило од „Б,, категорија, а 2,75 метри широка за возило од останатите категории и поткатегиите и запирање на возилото на пропишан и безбеден начин;

- полукружно свртување на возилото од „Б,, категорија со најмногу четири полни маневри на простор чија широчина изнесува една цела и една половина должина на возилото, односно полукружно свртување на возилото од „Ц,, и „Д,, категорија и „Ц1 и „Д1 поткатегорија на лента широка 4 м. со три полни маневри со користење на бочен пат, односно за поткатегиите „Ц1,, и „Д1,, на лента широка 3 м. со три полни маневри со користење на бочен пат;

- паркирање на возилото од „Б,, „Ц,, „Д,, категорија и возилата од „Ц1,, и „Д1,, поткатегорија косо и право покрај работ на коловозот со движење назад во одреден простор односно покрај левиот или десниот раб на коловозот во правец на движење на возилото и

- запирање и поаѓање со возилото на површина на угорница со употреба на помошна кочница.

Возачкиот испит од став 1 на овој член членовите на испитната комисија го спроведуваат така што непосредно го следат кандидатот при изведување на дејствијата со возилото.

Член 34

Вториот практичен дел на возачкиот испит од член 32 став 1 на овој правилник се полага откако ќе се положи првиот дел и тоа на сообраќајници со поинтензивен сообраќај каде што кандидатот за возач треба да покаже дека поседува практично знаење и потребна вештина за безбедно и самостојно управување со возилото, а особено да:

- одржува правец при возењето со менување на степените на преносот;

- се движи правилно покрај десниот раб на коловозот и ја прилагодува брзината на движењето на возилото според особените и состојбата на патот, видливоста, атмосферските услови, густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови;

- се движи правилно во кривина и правилно се вклучува на бочен пат;

- врши правилно претстигнување, обиколување и разминување;

- врши правилно престројување и скршнување на лево и надесно (прави правилен лак);

- врши правилно и безбедно полукружно свртување;

- постапува доволно внимателно и претпазливо спрема другите учесници во сообраќајот, а особено спрема пешаците, децата, старите и изнемоштени лица;

- поминува правилно преку обележан пешачки премин или премин преку железничка пруга во ниво без браник;

- го набљудува и следи постојано сообраќајот околу себе и ги користи возачките огледала;

- ги воочува сообраќајните знаци и постапува по нив;

- реагира навремено на опасности и правилно постапува при поголема брзина на движење;

- ги употребува правилно светлата за осветлување на патот и за означување на возилото, како и правилно дава знаци за предупредување; и

- управува со возилото во согласност со правилата и условите на сообраќајот.

Член 35

Вториот практичен дел од возачкиот испит за моторно возило или трактор трае додека испитната комисија не се увери дека кандидатот за возач го поседува односно не го поседува потребното знаење и способноста за безбедно и самостојно управување со моторно возило или трактор во сообраќајот на пат, но не помалку од 20 минути, а не подолго од 50 минути.

Член 36

Успехот на кандидатот за возач од секој дел од возачкиот испит, испитната комисија го оценува со оценка „положил,, или „не положил,,.

Член 37

Неправилно извршените дејствија на првиот односно вториот практичен дел на возачкиот испит, испитната комисија ги оценува со негативни поени што се утврдени со оценувачки листови, што се отпечатени за првиот и вториот дел од практичниот дел од возачкиот испит според обрасците број 1 и 2 кои се составен дел на овој правилник.

Кандидатот за возач се смета дека не го положил практичниот дел од возачкиот испит ако е оценет со повеќе од 50 негативни поени одделно за првиот и вториот практичен дел.

Член 38

Кандидатот за возач на моторно возило или трактор кој не го положил првиот односно вториот практичен дел на возачкиот испит, истиот може да го повторува во период од една година од денот кога го положил теоретскиот дел на возачкиот испит.

Член 39

За текот на полагањето на возачкиот испит се води записник.

Записникот содржи: реден број на регистрот за полагање на возачкиот испит, име, име на еден од родителите и презиме на кандидатот, датум и место на полагање на испитот, број на тестот, оценка на секој дел на возачкиот испит и оценка во целина, име и презиме на претседателот и членовите на испитната комисија.

Записникот го потпишуваат претседателот и членовите на испитната комисија.

Член 40

На кандидатот за возач кој го положил возачкиот испит, испитната комисија му издава уверение за положен возачки испит според образец број 3 кој е составен дел на овој правилник.

Уверението од став 1 на овој член го потпишува претседателот на испитната комисија.

4. Евиденција за полагањето на возачкиот испит

Член 41

Испитната комисија го евидентира полагањето на возачкиот испит.

Евиденцијата од став 1 на овој член содржи: реден број, име, име на еден од родителите и презиме на кандидатот, адреса на живеалиште односно престојувалиште, датум, место и општина на раѓање, датум на полагањето на испитот, по кој пат го полага испитот, постигнатиот успех на истиот и рубрика за забелешки.

Член 42

Евиденцијата за полагање на возачкиот испит се води одделно за секоја категорија на возачи на моторни возила и трактор за календарска година и се чува како документ од трајна вредност.

За полагање за возачка потврда за управување со работни машини, мотокултиватори, трицикли и четирицикли се води посебна евиденција кој содржи реден број, име, име на еден од родителите и презиме на кандидатот, негово живеалиште и адреса, датум, место и општина на раѓање, датум на полагањето на испитот, постигнатиот успех на истиот и рубрика за забелешки.

Член 43

По спроведениот возачки испит, испитната комисија, за кандидатите кои го положиле испитот, сета документација сврзана со полагањето на испитот (пријави за полагање на возачкиот испит, записници, тестови, оценувачки листови и слично) ја доставува до Министерството за внатрешни работи според местото каде што се спроведуваат возачкиот испит.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 44

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за програмата, организацијата и начинот на полагањето на возачкиот испит, проверката на оспособеноста на кандидатите за возачи, како и за формирањето и начинот на работа на испитната комисија и водењето евиденции во врска со возачкиот испит („Службен весник на РМ“ бр. 79/02).

Член 45

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 171-73436/1
13 декември 2005 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
Љубомир Михајловски, с.р.

Министер
за образование и наука,
д-р **Азис Положани, с.р.**

Министер
за транспорт и врски,
Џемали Мехаззи, с.р.

ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ВОЗАЧКИ ИСПИТ

I. ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ НА ПРОГРАМАТА

A. Општи прашања:

1. Прописи за безбедноста на сообраќајот на патиштата;
2. Значење на одделни изрази што се употребуваат во прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата.

B. Правила на сообраќајот:

1. Општи одредби за поведението на учесниците во сообраќајот на патиштата;
2. Дејствија со возило во сообраќајот:
 - утврдување на условите за изведување дејствија со возилото во сообраќајот;
 - вклучување на возилото во сообраќајот;
 - промена на начинот и правецот на движење.
3. Движење на возило по пат:
 - страна на движење;
 - движење на возило на пат со повеќе сообраќајни ленти;
 - свртување надесно или налево;
 - полукружно свртување;
 - движење наназад.
4. Брзина на движењето:
 - проценување на сообраќајните услови на патот и прилагодување на брзината на движењето на возилото;
 - ограничување на брзината на движењето;
 - опасности што настануваат поради нагло намалување, зголемување на брзината на движењето и погрешна проценка на отстојанието и растојанието во движење во однос на другите возила.
5. Свртување;
6. Првенство на минување:
 - при свртување налево;
 - во однос на возила што се движат по шини;
 - на пат кој што е означен со сообраќаен знак како пат со првенство за минување;
 - при пресечување на велосипедска патека или лента;
 - на раскрсница.
7. Сообраќај на раскрсница:
 - поим и поделба на раскрсниците;
 - прилагодување на брзината на движењето на возилото;
 - навремено престојување заради свртување налево или надесно;
 - постапување спрема светлосните сообраќајни знаци и знаците што ги даваат овластените лица во сообраќајот.

8. Разминување;
9. Наизменично пропуштање на возила;
10. Престигнување и обиколување:
 - општи правила за престигнување и обиколување;
 - начин на изведување на престигнувањето и обиколувањето на возила, пречки и други објекти на патот;
 - опасности што настануваат поради непрописно и неправилно престигнување и обиколување.
11. Употреба на звучни и светлосни знаци за предупредување;
12. Запирање и паркирање:
 - начин и услови за запирање и паркирање во сообраќајот на патот;
 - забрана за запирање и паркирање;
 - паркирање на паркиралиште;
 - опасности на патот заради непрописно запирање и паркирање.
13. Влечење на возила;
14. Употреба на светла во сообраќајот:
 - употреба на светла ноќе;
 - употреба на светла дење и во услови на намалена видливост;
 - потешкотии на адаптацијата на видот на нееднаквата осветленост на патот.
15. Растојание меѓу возилата;
16. Сообраќај на трамваи и на други возила на шини;
17. Сообраќај на велосипеди, трицикли и четирицикли, мотоцикли, работни машини, мотокултиватори и запрежни возила;
18. Движење на добиток на патот;
19. Движење на пешаци по патот:
 - правила за движење на пешаците;
 - односот на возачите спрема пешаците;
 - пресечување на колона пешаци.
20. Сообраќај на премин на пат преку железничка пруга;
21. Сообраќај на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторно возило:
 - вклучување и начин на движење;
 - забрана на движење на определени категории на возила, ограничување на брзината, начин на запирање и полукружно свртување.
22. Сообраќај во тунел;
23. Сообраќај на возила под придружба и со право на првенство на минување и односот на возачите спрема нив;
24. Товар на возилото:
 - сместување на товарот;
 - означување на товарот.
25. Превоз на лица и товар со моторни и приклучни возила и со возило што го влече трактор и мотокултиватор;
26. Спортски и други приредби на пат;
27. Управување со возило ноќе и под неповолни временски услови (висока и ниска температура, намалена видливост, дожд, снег, голомразица, ветер, магла, одрони на камења и слично).

V. Сообраќајни знаци и знаци што ги даваат овластени службени лица:

1. Поим, улога и значење на сообраќајните знаци за безбедно и уредно одвивање на сообраќајот;
2. Поделба на сообраќајните знаци (вид, форма, боја, значење, поставување);
3. Знаци за опасност (форма, боја и значење);
4. Знаци за изречни наредби (група, форма, боја и значење);
5. Знаци за известување (форма, боја и значење);
6. Дополнителни табли;
7. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки;
8. Ознаки на коловозот (видови и значење);
9. Обележување на премин на пат преку железничка пруга;

10. Обележување на работи и пречки на патот;

11. Знаци што ги даваат овластени службени лица при вршење на контрола и регулирање на сообраќајот (вид начин на давање и нивно значење).

Г. Опасности и последици кои настануваат поради непрописно или неправилно преземање на дејствија во сообраќајот на патиштата:

1. Пребрзо возење (движење со возило со недозволена брзина во населено место);

2. Непригодна брзина на движењето на возилото спрема особините и состојбата на патот, видливоста, атмосферските прилики, состојбата на возилото и товарот, густината на сообраќајот и на другите сообраќајни услови;

3. Погрешна проценка на брзината на движењето и оддалеченоста на возилата што се движат од спротивно или во иста насока пред или зад возилото;

4. Непочитување на прописите за страната на движењето;

5. Непочитување на правилата за првенство на минување на раскрсница или погрешна проценка на сообраќајната ситуација за примена на правилата за првенство на минување на раскрсница;

6. Престигнување и обиколување на пат каде што нема доволен простор за безбедно и уредно престигнување и обиколување;

7. Престигнување на возило кое се доближува кон пешачки премин или застанало пред пешачки премин заради пропуштање на пешаци;

8. Запирање на возило на коловоз, во кривина и во близина на врв на преслап, каде прегледноста е недоволна, или запирање на коловоз ноќе и без соодветно обележување и обезбедување;

9. Непочитување на сообраќајните знаци;

10. Непрописно влечење на возила;

11. Непрописна употреба на светла.

Д. Негативно влијание на некои фактори врз безбедноста на сообраќајот на патиштата:

1. Здравствена состојба за управување со моторно возило (акутни и хронични заболувања што имаат влијание врз способноста на возачот);

2. Нарушени психофизички особини од значење за способноста на возачот за управување со возило; острина на вид, слух визуелно внимание, рефлексии, рамнотежа, перцепција, мислење, вештина, емоција, реакција и слично);

3. Алкохол и безбедноста на сообраќајот (степен на пијанство и нивното негативно влијание врз психофизичките особини, функциите и однесувањето на возачот);

4. Заморот и безбедноста на сообраќајот (видови и знаци на замор, одмор, должина на траење и начин на користење на одмор);

5. Лековите, дрогата и безбедноста на сообраќајот (штетни влијанија на определени лекови и дрогата врз психофизичките особини на возачот).

Ѓ. Возачи на возила на моторен погон:

1. Услови за управување со возила (правни, здравствени и психофизички);

2. Оспособување на возачи на моторни возила;

3. Стекнување право на управување со возило на моторен погон;

4. Возачка дозвола:

- категорија на моторни возила за кои се издава возачката дозвола;

- важност и продолжување важноста на возачката дозвола;

- издавање нова возачка дозвола наместо загубената или дотраена;

- одземање на возачка дозвола;

- меѓународна возачка дозвола; и

- превод на странска возачка дозвола.

5. Одговорност на возачите:

- кривична;

- прекршочна; и

- материјална.

Е. Уреди на моторното возило што се од значење на безбедноста на сообраќајот на патиштата:

1. Значење на техничката исправност на возилото од аспект на безбедноста на сообраќајот на патиштата;

2. Обврска и услови за регистрација на возила на моторен погон;

3. Технички преглед на моторни и приклучни возила;

4. Исклучување на возило од сообраќај;

5. Отстранување од пат на дефектно и оштетено возило;

6. Опрема на мотоцикл (заштитен шлем);

7. Уреди за управување со возилото (улога, функционирање, преопишани услови за исправност);

8. Уреди за сопирање (улога, функционирање, пропишани услови за исправност);

9. Уреди за осветлување на патот и за давање на светлосни знаци (улога, пропишани услови);

10. Уреди за нормална видливост (улога, видови, пропишани услови);

11. Уреди за спојување на влечно и приклучно возило (улога, пропишани услови);

12. Пневматици на возило (видови, пропишани услови);

13. Сигурносни појаси (улога, значење и користење);

14. Опрема за патнички возила и трактори.

Ж. Хумани односи и солидарност спрема другите учесници во сообраќајот:

1. Општествени норми (правни, технички, морални и обичајни) кои ја обликуваат сообраќајната етика;

2. Морално поведение, однесување и солидарност во сообраќајот на патиштата спрема:

- другите учесници;

- сообраќајни средства-возилата;

- патот и објектите на него;

- сообраќајниците знаци и службените лица кои вршат контрола и регулирање на сообраќајот;

3. Надлежност за вршење на контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата;

4. Посебни овластувања на службените лица во контролата и регулирањето на сообраќајот на патиштата;

5. Посебни односи, обврски и постапки спрема немоќни лица (деца, старци, болни, изнемоштени, инвалиди, слепи и др.).

З. Должности во случај на сообраќајна незгода:

- за учесникот во сообраќајната незгода;

- за возачи и лица кои се затекнати или наишле на местото на сообраќајната незгода;

Кандидатите за возачи на моторни возила од „А,, категорија и „А1,, поткатегорија не ги полагаат наставните содржини на оваа програма:

- делот А, точки 1 и 2;

- делот Б, точки 13 и 24 и 25;

- делот Г, точки 8 и 10; и

- делот Е, точки 7, 8, 10, 11, 13 и 14;

Кандидатите за возачи на моторни возила од „Ц,, категорија и „Ц1,, поткатегорија, покрај наставните содржини опфатени во оваа програма, ги полагаат и следните содржини:

1. Димензии, дозволени габарити, осовински притисоци и вкупна маса на товарните и приклучните возила;

2. Специфичноста во превозот на товарот со моторни и приклучни возила:

- сместување и прицврстување на товарот;

- означување на товарот што го преминува габаритот на возилото;

- ограничување на брзината на движењето;

- документација за превоз на товарот.

3. Превоз на лица со возила во просторот за сместување на товар:

- превоз на лица со товарни моторни возила без одобрение и со одобрение;

- опрема на возилата и контрола на техничката исправност;

- оптеретување на возилото и право на управување со возилото;

- брзина на движењето.

4. Траење на времето на управувањето со моторно возило:

- работно време, одмор на возачите;

- начин на работа на посадата на возилото;

- евиденции за спроведеното работно време, одморот и прекините на возењето.

5. Превоз на опасни материи со моторни и приклучни возила:

- класификација на опасните материи;

- услови кои што мораат да ги исполнат возилата за превоз;

- означување на возилата, уреди, прибор и опрема на возилата;

- должност на посадата на возилата;

- брзината на движењето на возилото и слично.

6. Пробно возење и сообраќај на возила со пробни табlici;

7. Вонреден превоз;

8. Уреди и опрема за товарни моторни возила и автобуси;

9. Улога и функционирање на сервоуправувачот, тахографот, влечниот уред за спојување на влечното и приклучното возило;

10. Проверка на техничката исправност на возилото и отклонување на неисправноста:

- пред секоја употреба;

- подготвување на возилото за посебни временски услови и долги релации;

- подготвување на возилото за редовен и превентивен технички преглед.

Кандидатите за возачи на моторни возила од „Д“, категорија и „Д1“, поткатегорија покрај наставните содржини и дополнителните наставни содржини за „Ц“, категорија и „Ц1“, поткатегорија ги полагаат и следните содржини:

1. Превоз на патници со моторно возило од „Д“, категорија:

- начин на превоз на патниците (линиски, волнилиниски);

- фактори кои влијаат на безбедноста и превоз на патниците.

2. Превоз на ученици и деца (означување на возилото и мерки на претпазливост).

Кандидатите за возачи на трактори и за возачи на работни машини, мотокултиватори, трицикли и четирицикли не ги полагаат наставните содржини на оваа програма:

- делот А, точки 1 и 2;

- делот Б, точки 13, 16, 21, 22 и 26;

- делот В, точки 1 и 2;

- делот Г, точки 1, 2, 10 и 11; и

- деловите Д, Ѓ, Е, Ж, З и С.

II. ПРАКТИЧЕН ДЕЛ НА ПРОГРАМАТА

1. Подготвување на возилото за возење: контрола на исправноста и функционирање на пропишаните уреди и опрема, влегување во возилото, пуштање на моторот во работа, следење на работата на моторот, постигање на работна температура;

2. Изведување на дејствија со возило на уреден и одобрен простор за таа цел:

- поаѓање со возилото од место на рамен пат и на пат со поголем надолжен наклон;

- промена на степенот на преносот, зголемување и намалување на брзината на движење и одржување на правецот при движење;

- запирање и паркирање на возилото (кон десниот и левиот раб на коловозот на место определено за паркирање со возење напред и назад);

- возење назад (одржување на правецот на определена должина, влегување во бочен пат со скршнување на десно);

- полукружно свртување со определен број маневри на ограничен простор со користење и без користење на бочен пат;

- маневри на ограничен простор со користење и без користење на бочен пат.

3. Постапување според правилата и прописите на сообраќајот и сообраќајните знаци на јавен пат надвор од населено место и во населено место, а особено:

- вклучување и исклучување во сообраќајот, промена на начинот и правецот на движење (поместување на возилото надесно или налево, менување на сообраќајната лента);

- движење на возилото на пат (страна на движење, возење по еднонасочен и двонасочен сообраќај, со една или повеќе сообраќајни ленти);

- брзина на движење и прилагодување на брзината на движењето;

- скршнување со возилото на раскрсница и надвор од раскрсница;

- првенство на минување и движење на раскрсница со регулиран и нерегулиран сообраќај;

- разминување;

- претекнување и обиколување;

- употреба на светлосни и звучни знаци за предупредување;

- запирање и паркирање на возило;

- употреба на светла за означување и светла за осветлување на патот;

- растојание меѓу возила;

- однесување спрема пешаците (на пешачки премин и надвор од пешачки премин, организирана колона на пешаци);

- возење ноќе и во услови на намалена видливост дење и неповолни временски услови;

- забележување и постапување по сообраќајните знаци и знаците што ги даваат овластените лица;

- однесување спрема возилата под придружба и возилата со право на првенство на минување;

- сообраќај на патен премин преку железничка пруга и во тунел;

- однесување спрема велосипедистите и возачите на трицикли и четирицикли;

- однесување спрема деца, инвалиди, стари и изнеможени лица;

- однесување спрема управувачите на запрежни возила и терачите на добиток;

- првенство на минување и движење на раскрсница регулирана со светлосна сигнализација и од овластено службено лице.

Образец број 1

ОЦЕНУВАЧКИ ЛИСТ
За практичен дел од возачки испит
/прв практичен дел/

Кандидат _____
 (презиме, татково име и име)
 Број на личната карта _____ матичен број _____ издадена од _____
 Дата на полагање на возачкиот испит _____ 20 ____ година.
 За категорија-поткатегорија за трактор, _____
 Дејствија со возило и можни

Грешки	Број на негативни поени
1	2

1. Поаѓање со возилото од место, одржување правец на движење со менување на I и II степен на пренос и запирање на возилото:

- а) Пуштање на моторот во работа со вклучена брзина _____ 20
 б) Поаѓање со затегната помошна (рачна) сопирачка _____ 10
 в) Нагло пуштање на подалото на спојката, поради што возилото потскокнува или моторот гасне _____ 20
 г) Предвреме, слабо или нагло пуштање на предалото за гориво поради што недоволно или прекумерно се забрзува работата на моторот; _____ 20
 д) Грубо менување на степените на преносот _____ 20
 е) Секое газење на обележаната надолжно хоризонтална линија, бочно лево или десно, или напред при запирање на возилото _____ 20
 ж) Поминување со најмалку едно тркало преку обележаната надолжна линија, бочно лево или десно, или напред при запирање на возилото _____ 51
 з) Секој непотребен прекин, запирање на движењето на возилото _____ 10

2. Возење назад, одржување правец на движењето и запирање на возилото:

- а) Секој непотребен прекин (запирање) на движење на возилото _____ 10
 б) Секое гасење на моторот _____ 10
 в) Секое газење на обележаната линија бочно лево или десно, или назад при запирање на возилото _____ 20
 г) Поминување со најмалку едно тркало преку обележаната линија бочно лево или десно или назад при запирање на возилото _____ 51

3. Полукружно свртување

- а) Секое газење на обележаните линии _____ 20
 б) Секое гасење на моторот _____ 10
 в) Поминување со најмалку едно тркало преку обележаните линии _____ 51
 г) Неуспешно полукружно свртување со определениот број маневри (за „Б“, категорија - 4, а за „Ц“, и „Д“, категорија и „Ц1“, и „Д1“, поткатегорија _____ 51
 (под една маневра се подразбира едно движење напред и едно движење назад со возилото).

4. Паркирање на возилото - паралелно

- а) Секое гасење на моторот _____ 10
 б) Секое газење на обележаните хоризонтални линии _____ 20
 в) Неуспешен обид за паркирање _____ 20

- г) Несиметрично паркирање во определениот простор _____ 15
 д) Неуспешно паркирање и по вториот обид _____ 51
 ё) Поминување со најмалку едно тркало преку обележаната надолжна линија _____ 51

5. Паркирање на возилото - косо

- а) Секое гасење на моторот _____ 10
 б) Секое газење на обележаната хоризонтална линија _____ 20
 в) Неуспешен обид за паркирање _____ 20
 г) Несиметрично паркирање во определен простор _____ 15
 д) Поминување со најмалку едно тркало преку обележаната вертикална линија _____ 51
 ё) Неуспешно паркирање и по втор обид _____ 51

6. Поаѓање со возилото на пат со надолжен наклон со употреба на помошна сопирачка

- а) Возилото не може да појде напред или моторот се гаси _____ 20
 б) Неуспешно поаѓање и по втор обид _____ 51

Вкупен број на негативни поени

Кандидатот на овој
 дел од испитот:
 ГО ПОЛОЖИ
 НЕ ГО ПОЛОЖИ
 /непотребното
 да се прецрта/

ИСПИТНА КОМИСИЈА

1. испитувач

2. член

3. претседател

Образец број 2

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**ОЦЕНУВАЧКИ ЛИСТ
За практичен дел од возачки испит
/втор практичен дел/**

Кандидат _____
/презиме, татково име и име/

Број на личната карта и матичен број _____
издадена од _____ дата на полагање на возачкиот испит _____ 20__ година.

За категорија-подкатегија за трактор _____
Дејствија и можни грешки _____ Број на негативни поени _____

_____ 1 _____ 2 _____

А. ЗНАЕЊЕ И ВЕШТИНА ЗА БЕЗБЕДНО И САМОСТОЈНО УПРАВУВАЊЕ СО ВОЗИЛОТО:

1. Недоволно или прекумерно забрзување на работата на моторот и нагло пуштање на педалата на спојката при поаѓање при што се гаси моторот _____ 20
2. Неправилна употреба на помошната (рачната) сопирачка (поаѓа кога е затегната, не може да тргне од местото или не ја користи кога ќе го запре или паркира возилото и др.) _____ 20
3. Неправилно менување на брзините (зачестено грубо менување, не ги менува по ред, нема осет за менување, гледа во рачката на менувачот и др.) _____ 30
4. Неправилно употребување на работната кочница (нагло прикочува, прво притиска на педалото на спојката, бавно реагира за кочење, нема осет за прикочување и др.) _____ 30
5. Не држење страна и правец на движење со возилото (нема осет за одржување на правецот при менување на брзините отстапува од правецот, не држи правилно растојание од работ на коловозот или ја газира рабната линија) _____ 51
6. Неправилно управување на возилото во кривина и при свртување на раскрсница (ја поминува осовинската линија во лево, прави голем или мал лак, ја газира рабната линија) _____ 30
7. Неправилно одржување правецот на движењето и удирање во работ на коловозот _____ 51
8. Неправилно управување на возилото на надолнина (при менување од поголема во помала брзина не прикочува и не ја прилагодува брзината, вози со притиснато педало на спојката, при менување на брзината не одржува правец, нема осет за брзина на движењето и др.) _____ 30
9. Неправилно ракува со командите на светлосно-сигналните уреди и неправилно ги користи (не ги вклучува или погрешно ги вклучува покажувачите на правецот, погрешно дава светла за осветлување на патот и не ги вклучува истите при управување на возилото) _____ 20
10. Не го набљудува и не го следи сообраќајот околу себе, и не ги користи возачките огледала (не го следи сообраќајот подалеку пред возилото, бочно и зад возилото) _____ 20

11. Неприлагодување на брзината на движењето според особините и состојбата на патот, атмосферските прилики и густината на сообраќајот (нема осет за брзината движењето и вози бавно или брзо, не ја намалува брзината при ударни дупки и други пречки на коловозот, ги прска пешаците на воден коловоз и др.) _____ 30
12. Не постапување доволно внимателно и претпазливо спрема другите учесници во сообраќајот, особено спрема пешаците, децата, старите и изнемоштени лица ____ 30
13. Не следење и не уочување на сообраќајните знаци _____ 20
14. Создавање на непосредно опасни ситуации без последици или предизвикувања на сообраќајната незгода _____ 51

Б. ПРИМЕНА НА ПРАВИЛАТА НА СООБРАЌАЈОТ:

1. Движење со непригодена брзина _____ 30
2. Непочитување на правилата за првенство на минување _____ 51
3. Непрописно престигнување и обиколување _____ 30
4. Непропуштање пешаци на пешачки премин или пресекување колони на пешаци _____ 30
5. Непрописна или неправилна употреба на светлата за осветлување на патот _____ 20
6. Непрописно или неправилно држење растојание меѓу возилата (во населба и вон населба) _____ 20
7. Непочитување светлосни сообраќајни знаци на раскрсница и на знаците што ги дава овластено службено лице _____ 51
8. Непочитување на светлосни и звучни знаци на патен премин преку железничка пруга _____ 51
9. Непрописно престојување пред раскрсница _____ 20
10. Непрописно застанување пред раскрсница (застанување после стоп линијата) ____ 20
11. Непрописно свртување на раскрсница и вклучување на бочен пат _____ 20
12. Непрописно разминување _____ 20
13. Непрописна или неправилна употреба на знаците за предупредување (звучни знаци, жмигавци и други светлосни знаци) _____ 20
14. Непочитување на сообраќајни знаци, (крстосување со пат со првенство на минување, задолжително запирање) _____ 30

Вкупен број на негативни поени

Кандидатот на овој
дел од испитот:
ГО ПОЛОЖИЛ
НЕ ГО ПОЛОЖИЛ
/непотребното
да се прецрта/

ИСПИТНА КОМИСИЈА

1. испитувач

2. член

3. претседател

Образец број 3

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

ИСПИТНА КОМИСИЈА

Бр. _____
_____ 20 _____ год.

_____ (место)

Врз основа на член 40 од Правилникот за програмата, организацијата, начинот на полагање на возачкиот испит, проверката на оспособеноста на кандидатите за возачи, посебните критериуми во поглед на стручната подготовка што треба да ја исполнуваат претседателот и членовите на испитната комисија, како и просториите и опремата во кои ќе се спроведува испитот и водењето на евиденции во врска со возачките испити („Службен весник на РМ., бр.____), се издава

У В Е Р Е Н И Е**за положен возачки испит**

Кандидатот _____ роден-а _____ година, во _____ со живеалиште-престојувалиште во _____, со занимање _____ полагаал-а на _____ ден _____ 20 _____ година и со успех го положил-а возачкиот испит за управување со:

- работна машина, мотокултиватор и трицикли и четирицикли;
- моторно возило од категорија _____
- моторно возило од поткатегија _____
- трактор

(Непотребното да се прецрта)

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА ИСПИТНАТА КОМИСИЈА

М.П. _____

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

278.

Врз основа на член 39, став 3 од Законот за енергетика ("Службен весник на РМ" бр.47/97,40/99, 98/00, 94/02, 38/03 и 40/05), член 28 од Законот за акцизите ("Службен весник на РМ" бр.32/01, 50/01, 52/01, 45/02, 98/02, 24/03, 96/04 и 38/05), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност ("Службен весник на РМ" бр. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 8/01, 21/03 и 19/04), Законот за животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 20.02.2006 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтни деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 24,412
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 24,301
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 24,725
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 28,277
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 28,654
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 19,874
- М-2	до 19,848

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтни деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтни деривати така што:

А.Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 63,00
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 59,50
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 60,00
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 52,50
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 42,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 24,100
- М-2	до 24,070

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтни деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтни деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката "г" и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	62,50	62,00	61,50
БМБ - 90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	59,00	58,50	58,00
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	59,50	59,00	58,50
Д - ДИЗЕЛ	52,00	51,50	51,00
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	41,50	41,00	40,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтни деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цените за мазутот М-1 и М-2, важат франко пумпна станица, а цените на мазутот М-1 и М-2 важат франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цените за мазутот М-1 и М-2, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	0,150
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	0,080
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,050
- М-2	0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	25,128
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	22,343
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	22,342
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	12,485
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	3,199
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,100
- М-2	0,100

Член 5

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	3,200	2,776	2,353	1,929
Д - ДИЗЕЛ	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М - 1	0,400	0,400	0,400	0,400
МАЗУТ М - 2	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 6

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 00,01 часот на 21.02.2006 година.

Бр. 02-265/1
20 февруари 2006 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

45.

Врз основа на став 1 точка 1 на член 163, а во врска со став 9 на член 180 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/00, 96/00, 5/01, 50/01, 85/03, 50/04, 4/05, 84/05 и 101/05), Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 20.02.2006 година, донесе

О Д Л У К А ЗА НАЧИНОТ НА ПРИЈАВУВАЊЕ ВО ОСИГУРУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСОТ ЗА ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНИЦИТЕ ВРАБОТЕНИ ВО СТРАНСТВО

Член 1

Со оваа одлука се утврдува начинот на пријавување во осигурување, пресметување и плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување на:

- 1) вработените во странство ако за тоа време не се задолжително осигурани кај странски носители на осигурување;
- 2) вработените кај странски работодавци во држава во која се задолжително осигурани, но во која правата од пензиското и инвалидското осигурување, што како права се утврдени со Законот за пензиското и инвалидското осигурување, не можат да ги остваруваат или не можат да ги користат надвор од таа држава;
- 3) лицата кои вршат самостојна дејност во странство ако во странство не се задолжително осигурани и ако пред заминувањето во странство имале живеалиште на територијата на Републиката.

Член 2

Лицата од член 1 на оваа одлука, поднесуваат барање за утврдување на својство на осигуреник и пресметување на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување до Подрачната единица на Стручната служба на Фондот, на чие подрачје имаат постојано место на живеење пред заминувањето во странство.

Кон пријавата за осигурување се прилага:

- 1) доказ за вработување или вршење самостојна дејност во странство;
- 2) податоци за просечната плата односно основицата на осигурување од претходната година пред заминување во странство;
- 3) доказ за стручната подготовка на лицето кое после 01.01.1970 година пред заминувањето на работа во странство немало остварено плата, односно немало основица на осигурување.

Член 3

Како основица за пресметување и плаќање на придонесот односно основица на осигурување, за осигурениците од член 1 на оваа одлука се зема просечната плата остварена во претходната година пред заминување во странство, а придонесот се пресметува на бруто плата.

Осигурениците кои не оствариле плата во годината во претходната година пред заминување на работа во странство, основица за пресметување и плаќање на придонесот односно основица на осигурување, претставува остварената последна просечна месечна плата, усогласена со кумулативниот пораст на просечната нето плата по работник во Република Македонија до заминување на работа во странство.

Основицата на осигурување од став 1 и 2 на овој член на почетокот на годината се усогласува со планираниот пораст на платите согласно со макроекономската политика за тековната година.

Член 4

Основица за пресметување и плаќање на придонесот односно основицата на осигурување за осигурениците кои по 1 јануари 1970 година пред заминувањето на работа во странство не оствариле плата, односно немале основица на осигурување, се утврдува во соодветни проценти од просечната нето плата во Републиката остварена во претходната година за која се утврдува основицата на осигурување, во зависност од стручната подготовка што ја имаат и таа изнесува:

- 75 насто за НК работници;
- 80 насто за ПК работници и работници со низа стручна подготовка;
- 100 насто за КВ работници и работници со средна стручна подготовка;
- 140 насто за ВКВ работници и работници со виша стручна подготовка;
- 180 насто за работници со висока стручна подготовка.

Член 5

Основицата за пресметување и плаќање на придонесот односно, основицата на осигурување, не може да биде пониска од 65 % од просечната нето плата по работник во Републиката објавена во тековниот месец.

Член 6

Врз основа на барањето и приложените докази, надлежната Подрачна единица на Стручната служба на Фондот, донесува решение за прием во осигурување.

Во решението од претходниот став се утврдува и основицата на осигурување од која се пресметува придонесот и висината на придонесот.

Член 7

Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за начинот на пријавување на осигурување, пресметување и плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување на осигурениците вработени во странство и дипломатско конзуларните претставништва и странски претставништва („Службен весник на РМ“ бр. 18/05).

Член 8

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 02-967/01
8 февруари 2006 година
Скопје

Претседател
на Управен одбор,
Ленка Балаловска, с.р.

46.

Врз основа на член 163 став 1, а во врска со член 183 став 4, 5 и 6 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/00, 96/00, 50/01, 85/2003, 50/2004, 4/05, 83/05 и 101/05), и член 69 и 70 од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/2002 и 85/2003) и Правилникот за содржината, формата и начинот на доставување на податоци за пресметана плата и придонес за пензиско и инвалидско осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 92/04), Управниот одбор на Фондот на пензиското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 8.02.2006 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СОДРЖИНАТА, ФОРМАТА И НАЧИНОТ НА ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ ЗА ПРЕСМЕТАНА ПЛАТА И ПРИДОНЕС ЗА ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Членот 6 се менува и гласи:
МППП образецот во електронски облик е дефиниран со следната структура на податоци односно формат на фајл.

1) Во првиот ред се сместени месечните параметри, одделени со точка и записка. Тоа мора да бидат 15 податоци (полиња):

Просечна месечна нето плата	NUMBER
Лично ослободување	NUMBER
Стапка за придонес од плати за пензиско и инвалидско осигурување	NUMBER
Број на работни часови во месецот	NUMBER
Стапка за придонес за задолжително здравствено осигурување	NUMBER
Стапка за придонес за вработување	NUMBER
Месечна гранична даночна основица за прва даночна стапка	NUMBER
Месечна гранична даночна основица за втора даночна стапка	NUMBER
Месечна гранична даночна основица за трета даночна стапка	NUMBER
Месечна гранична даночна основица за четврта даночна стапка	NUMBER
Даночна стапка за прва месечна даночна основица	NUMBER
Даночна стапка за втора месечна даночна основица	NUMBER
Даночна стапка за трета месечна даночна основица	NUMBER
Даночна стапка за четврта месечна даночна основица	NUMBER
Даночна стапка за петта месечна даночна основица	NUMBER

2) Во вториот ред се сместени податоците од првото заглавие одделени со точка и записка. Тие мора да бидат 4 податоци. Податоците се:

1.1.	Месец	CHAR (2)
1.2.	Година	CHAR (4)
1.3.	Вид на обврска	CHAR (3)
1.4.	Вид на обврзник	CHAR (3)

3) Во третиот ред се сместени податоците од второто заглавие одделени со точка и записка. Тие мора да бидат 14 податоци. Податоците се:

2.1.	Даночен број	CHAR (13)
2.2.	Назив на обврзникот	CHAR (200)
2.3.	Повикувачки број	CHAR (3)
2.4.	Телефон	CHAR (12)
2.5.	Факс	CHAR (10)
2.6.	Адреса, име на улица	CHAR (100)
2.7.	Број	CHAR (10)
2.8.	Населено место	CHAR (20)
2.9.	Град	CHAR (20)
2.10.	Ознака на општина	CHAR (5)
2.11.	Поштенски код	CHAR (6)
2.12.	Контакт лице	CHAR (100)
2.13.	Телефон	CHAR (12)
2.14.	Е-маил	CHAR (100)

4) Од четвртиот ред надолу се сместуваат податоците за секој вработен. Секој запис за вработениот е во посебен ред. Тие мора да бидат точно 30 податоци. Се сместуваат следниве податоци:

3.0.	Реден број	NUMBER (5)
3.1.	ЕМБГ	CHAR (13)
3.2.	Презиме	CHAR (30)
3.3.	Име	CHAR (30)
3.4.	Број на деловна единица	CHAR (3)
3.5.	Траење на стаж во денови	NUMBER (2)
3.6.	Ефективна работа Часови	NUMBER (3)
3.7.	Ефективна работа Нето плата	NUMBER (10,2)

3.8.	Часови надоместок	NUMBER (3)
3.9.	Вид на надоместок	CHAR (3)
3.10.	Износ на надоместок	NUMBER (8,2)
3.11.	Основица	NUMBER (10,2)
3.12.	Година од која е определен надоместокот	CHAR (4)
3.13.	Нето основица за пресметување на придонес од 3.7. и 3.11.	NUMBER (10,2)
3.14.	Бруто основица за пресметување на придонес од нето основица (3.13.)	NUMBER (10,2)
3.15.	Придонес за ПИО од 3.14.	NUMBER (10,2)
3.16.	Доплата на придонес до минимална основица	NUMBER (8,2)
3.17.	Шифра за вид на стаж	CHAR (4)
3.18.	Степен на зголемување	CHAR (1)
3.19.a	Од	CHAR (2)
3.19.б	До	CHAR (2)
3.20.	Денови	NUMBER (2)
3.21.	Бруто основица за стаж со зголемено траење	NUMBER (10,2)
3.22.	Придонес за стаж со зголемено траење	NUMBER (8,2)
3.23.	Вид на надоместок	CHAR (3)
3.24.	Придонес што го плаќа друг орган Часови	NUMBER (3)
3.25.	Придонес што го плаќа друг орган Нето плата-Основица	NUMBER (10,2)
3.26.	Даночен број на обврзникот каде е пријавен осигуреникот	CHAR (13)
3.27.	Информација за вработување дата на почеток	CHAR (2)
3.28.	Информација за вработување дата на престанок	CHAR (2)
3.29.	Информација за вработување Шифра за промена	CHAR (2)

CHAR = алфа-нумерички знаци

NUMBER = нумерички знаци

NUMBER (n-m) значи: (n-m) места за целиот дел и m места за децималниот дел

Податоците задолжително треба да бидат во текст формат, ASCII код и организирани на следниот начин:

- Податоците во датотеката се одделуваат со точка и записка “.”.

- Во секој ред мора да постои предефинираниот број на полиња и секој ред завршува со chr (13) (enter).

Децималните броеви се пишуваат со децимална точка и со две децимални места.

- Во текстуалните податоци не смее да се користи точка и записка.

Член 2

Членовите 24 и 25 се бришат и се заменуваат со нов член 25 кој гласи:

„Обврзникот е должен почнувајќи со исплатата на јануарската плата за 2006 година, придонесот за пензиско и инвалидско осигурување задолжително да го плаќа со налог за плаќање издаден од Фондот кој содржи фолио број.“

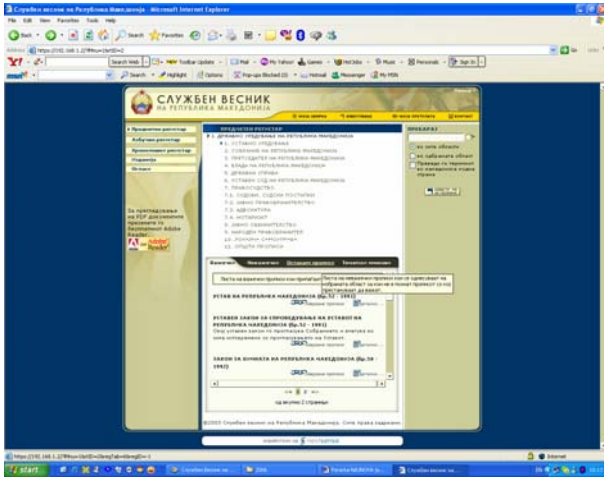
Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 01.01.2006 година

Бр. 02-966/1
8 февруари 2006 година
Скопје

Управен одбор
на Фондот на ПИОМ
Претседател,
Ленка Балаловска, с.р.

ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ НУДИ

1. База на прописи на целата важечка законска и подзаконска регулатива од 1945 година до денес (околу 9000 прописи, распоредени во 22 области и преку 64 подобласти), како и тековното издавање на службениот весник во дигитална форма.

- **За период од 12 месеци, за претплатниците на печатеното издание „Службен весник на РМ“:**

- а) **за над десет** претплатнички акаунти.....**4.880,00** денари по акаунт;
 б) **од шест до десет** претплатнички акаунти.....**6.588,00** денари по акаунт;
 в) **од еден до пет** претплатнички акаунти.....**8.540,00** денари по акаунт.

- **За период од 12 месеци, за оние кои не се претплатници на печатеното издание „Службен весник на РМ“:**

- а) **за над десет** претплатнички акаунти.....**9.760,00** денари по акаунт;
 б) **од шест до десет** претплатнички акаунти.....**10.980,00** денари по акаунт;
 в) **од еден до пет** претплатнички акаунти.....**12.200,00** денари по акаунт.

- **За период од 1 месец - 1.400,00 денари по претплатнички акаунт.**

2. CD-ROM изданија

1) **Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година**.....**4000,00 денари**

2) **Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година**.....**1000,00 денари**

3. Регистарот на прописи на РМ е единствено комплетно издание во Републиката на сите прописи, со најбрзо-двомесечно тековно ажурирање и овозможува брзо и лесно пребарување по азбучен и предметен регистар на законската и подзаконската регулатива. При секое ажурирање претплатниците добиваатgratis додаток на збирка актуелни прописи.

Секој нов претплатник со основната влошка добива и **gratis** класер-кутија.

Цена.....**3.700,00 денари.**

Цените се со пресметан ДДВ.

П О Р А Ч К А

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број:

- Во _____ акаунти;
- Комплет во _____ примероци (2001 _____; 2002 _____; 2003 _____; 2004 _____ и 2005 _____ примероци);
- Во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата и порачката ги испраќаеме по пошта.

Порачател: _____

Место: _____, ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Моб. _____

Потпис на порачателот _____

Во _____, _____ 2006 година.

(М.П.) _____

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Борис Тренески.
Телефон: +389-2-3298-860.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2006 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ЦЕТИС ПРИНТ ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје.

ISSN 0354-1622

2006021